

KLPD

Jaarverslag 2005

Jaarverslag 2005

© mei 2006
Bureau Communicatie
Postbus 100
3970 AC Driebergen

Telefoon: (0343) 535 427
voorlichting@klpd.politie.nl
www.politie.nl/klpd

Kijk ook eens op de wervingssite:
www.werkenbijhetklpd.nl

• Korps landelijke politiediensten

Inhoudsopgave

Deze inhoudsopgave is interactief gemaakt, klik op een hoofdstuk of paragraaf om direct naar die pagina in de pdf te gaan.

5	Voorwoord
6	Georganiseerde criminaliteit, terrorismebestrijding, bewaken en beveiligen
6	Hoofdofficier Bart Nieuwenhuizen: „2005 vooral in het teken van terrorismebestrijding”
8	Spraakmakende resultaten Dienst Nationale Recherche
9	Korpschef Ruud Bik: „We staan voor een onomkeerbare beweging”
11	Dienst Nationale Recherche Informatie: delen is vermenigvuldigen
12	Succesvol jaar voor Team Internationale Misdrijven
16	Dienst Internationale Netwerken opent zes nieuwe posten
16	Korpschef Stoffel Heijman: „Samenhang creëer je vooral in win-win situaties”
18	Liaisons in Frankrijk
20	De rol van het KLPD in terrorismebestrijding
21	Tijbbe Joustra (NCTb): „Niet elke aanslag kan voorkomen worden”
24	Ahmed Aboutaleb over werken aan verdraagzaamheid
25	Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging mede succesvol dankzij inzet neventakers en Verkeerspolitie
26	Theo Bot (AIVD): „Van egeltjesgedrag is geen sprake meer”
28	Veiligheid, verkeer en vervoer
30	Klantenraden Verkeerspolitie bundelen kracht en kennis
30	Rens Kokshoorn (Les Routiers Européens) pleit voor veiligheid parkeerplaatsen
32	Erik-Jan Blook (KNV): „Het zijn vaak simpele dingen”
34	Minder zwartrijders en zakkenrollers door nieuwe aanpak
34	Caroline Bonekamp (Spoorwegpolitie) over succesvolle aanpak overlast Stationseiland Amsterdam
36	Dienst Waterpolitie onderzoekt twee grote ongevallen
38	Pilot luchtsteun Zuid 5 op dreef
38	Twan Klomp: „Niet meer vliegen na zonsondergang”
40	Samenwerking
40	CatchKen draagt bij aan Informatie Gestuurde Politie
42	Samenwerken aan verkeershandhaving
42	Koos Spee (BVOM): „Analyseren in plaats van de emotie laten regeren”
44	Dienst Waterpolitie tijdens Sail 2005
44	Eric Ruisaard (GHB) over de perfecte samenwerking tijdens Sail 2005
46	Landelijk Verkeers Bijstands Team scant afgebrand cellencomplex Schiphol-Oost
46	Herman Troost (KMar): „LVBT levert expertise”
48	Beredenen brengen honderden mensen in beweging
48	Willem Markwat (Rotterdam-Rijnmond): „Laten zien wat we waard zijn”
50	Internationale samenwerking verkeer en vervoer
50	Minister Karla Peijs over de internationale en nationale inspanningen van haar departement

53 In beheer

- 53 Recherchesamenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba
- 53 Gilbert Joubert, hoofdofficier van justitie Nederlandse Antillen: „Zichtbare resultaten“
- 55 Rampen Identificatie Team zoekt naar de kleinste aanwijzing
- 55 Teamleider Pieter Wiersinga over de kracht van het RIT

57 Andere belangrijke ontwikkelingen

- 57 Politiebestel in beweging
- 58 Invoering van website en E-shop
- 58 Portefeuillehouder facilitymanagement Piet Deelman over E-shop
- 60 Klachtenbehandeling bij het KLPD
- 60 Nationale ombudsman: „Eenvoudig ‘sorry’ kan veel klachten voorkomen“
- 62 Versterking samenwerking KLPD-politieregio’s
- 63 Unit Teleservice
- 64 Interne ontwikkelingen
- 70 Personeel

74 KLPD in cijfers

- 74 Kerncijfers
- 76 Jaarrekening

78 Het KLPD in het kort

79 Organogram

80 Colofon

Voorwoord

Na New York (2001) en Madrid (2004) werd, vorig jaar juli, Londen getroffen door een aanslag. De dreiging van terroristische aanslagen kwam daarmee nog dichterbij ons land. Deze toenemende dreiging had een grote impact op de samenleving en daarmee op de Nederlandse politie. In 2005 stond het voorkomen en bestrijden van terrorisme dan ook onverminderd hoog op de agenda van het Korps landelijke politiediensten.

Om terrorisme succesvol het hoofd te kunnen bieden, is een integrale aanpak van wezenlijk belang. En integraliteit is de kracht van het KLPD: van intelligence,

internationale informatie-uitwisseling, tot onderzoeken, interventie, persoonsbeveiliging en tactische en technische ondersteuning. Taken die het KLPD verricht met en voor de andere politiekorpsen.

Ook in de uitvoering van de andere landelijke en specialis-tische taken boekte het KLPD mooie resultaten. Bijvoorbeeld bij het toezicht op de snelwegen, de hoofdwaterwegen en de grote spoorwegstations. Of bij de inzet, ter ondersteuning van de regiokorpsen, met onze helikopters, paarden en speurhonden. Verder is de inzet van het Rampen Identificatie Team cruciaal gebleken bij de identificatie van de tsunami-slachtoffers. Daarnaast kreeg het korps er in 2005 een aantal nieuwe taken bij, zoals de opsporing van ontsnapte TBS'ers en de vorming van de Dienst Speciale Interventies.

De daadkracht, betrokkenheid en flexibiliteit van onze medewerkers hebben ervoor gezorgd dat het KLPD in 2005 op vele gebieden weer een belangrijke bijdrage heeft kunnen leveren aan de veiligheid in ons land. Dat stemt mij dankbaar en trots.

Peter van Zunderd

Korpschef van het Korps landelijke politiediensten

Georganiseerde criminaliteit, terrorismebestrijding, bewaken en beveiligen

De aanpak van de zware, georganiseerde criminaliteit, terrorismebestrijding en bewaken en beveiligen ligt binnen het KLPD in handen van de Dienst Nationale Recherche (DNR), de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI), de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB), de Dienst Specialistische Recherche Toepassingen (DSRT), de Dienst Specialistische Interventies i.o. en de Dienst Internationale Netwerken (DIN). Diensten die onderling nauw samenwerken.

DNR

Bij de bestrijding van de (inter)nationale zware, georganiseerde criminaliteit houdt de DNR zich bezig met de opsporing, het ontwikkelen van expertise en (inter)nationale informatie-uitwisseling. De aard, ernst en omvang van de zware, georganiseerde criminaliteit vragen aanvullende en ondersteunende strategieën als frustreren, verstoren en drempels opwerpen. De strategieën waarvan de DNR gebruik maakt zijn: tegenhouden, controles intensiveren, verstoren en het aanpakken van beroepscriminelen. In 2005 is de DNR uitgebreid met de Unit Contra-Terrorisme en -Activisme (UCTA).

Bart Nieuwenhuizen,
hoofddofficier van het Landelijk Parket

*„2005 stond vooral in het
teken van terrorismebestrijding”*

Sinds oktober 2005 is Bart Nieuwenhuizen hoofddofficier van het Landelijk Parket en daarmee verantwoordelijk voor de aansturing van het KLPD. Nieuwenhuizen stond de afgelopen jaren mede aan de wieg van de Dienst Nationale Recherche en is hierdoor geen onbekende meer voor het KLPD.

„Het jaar 2005 stond vooral in het teken van terrorismebestrijding. Er is bijvoorbeeld veel energie gestoken in het bouwen van de Unit Contra-Terrorisme en -Activisme (UCTA) en er was vanzelfsprekend veel te doen rond de zogenaamde Hofstadprocessen. Verder hebben we handen en voeten gegeven aan de samenwerking met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) en andere diensten die zich

DNRI

De DNRI is de intelligence-organisatie van en voor de politie. In 2005 heeft de DNRI zijn focus verlegd. De DNRI is de aangewezen dienst als het gaat om informatiecoördinatie, veredeling en expertise op het terrein van georganiseerde misdaad en terrorismebestrijding en heeft binnen het stelsel Bewaken en Beveiligen een belangrijke taak. De dienst levert informatiecoördinatie-analyse- en kennisproducten. De intelligence-producten van de DNRI helpen de partners in de opsporings- en veiligheidsketens meer en beter boeven te vangen.

DSRT

De DSRT levert gespecialiseerde tactieken en innovatieve, kostbare apparatuur aan de opsporingsketen. De dienst kan verder recherche-informatie inwinnen door het plaatsen van technische hulpmiddelen en door toepassing van instrumenten als infiltratie en inijkoperaties. De DSRT adviseert en assisteert ook bij het oplossen van afpersingszaken, ontvoeringen en gijzelingen en treft beschermingsmaatregelen voor bedreigde getuigen. Sinds mei 2005 is ook de Unit Landelijke Interceptie ondergebracht bij de DSRT. De ULI vangt de signalen op en geeft die door. Het feitelijk uitluisteren gebeurt door het korps waar het betreffende onderzoek loopt.

DSI i.o.

In 2005 is een aanzet geven tot het oprichten van de Dienst Speciale Interventies. Binnen deze dienst in oprichting werken medewerkers van politie (regiokorpsen en KLPD) en defensie (KMar en Korps Mariniers) samen. De dienst bestaat uit de Unit Interventie, de opvolger van de Bijzondere Bijstands Eenheid-Snelle Interventie Eenheid (BBE-SIE), scherpschutters en een eigen staf met diverse operationele experts.

DKDB

De DKDB is specialist op het gebied van persoonsbeveiliging, objectbeveiliging en veiligheidsadviezen in binnen- en buitenland. De kerntaak van persoonsbeveiligers is het voorkomen, afweren en doorstaan van aanslagen op leden van het Koninklijk Huis, gasten van het Koninklijk Huis, politici en diplomaten.

DIN

De DIN beheert vijf informatiekkanalen tussen Nederland en andere landen: de Nederlandse vestigingen van Interpol en Europol, Bureau Sirene (het Schengen Informatie Systeem (SIS), met het SIS op nationaal niveau) liasons in het buitenland en buitenlandse liaisons in Nederland. Het afgelopen jaar zijn nieuwe posten geopend in China, Italië, Marokko, Venezuela en de Unie Servië en Montenegro. De opening van een post in Suriname wordt in 2006 verwacht.

bezighouden met terrorismebestrijding. En kijk eens wat zich allemaal afspeelt de binnen het Stelsel Bewaken en Beveiligen!

Maar er gebeurde in 2005 meer dat het vermelden waard is! De Criminaliteits-Beeldanalyses (CBA's) moesten bijvoorbeeld voor 1 januari 2006 klaar zijn. Geen eenvoudige opgave. Het is daarom een dikke pluim waard dat het tóch gelukt is. En toen de overheid zenuwachtig werd doordat twee TBS'ers de benen namen, is met spoed een nationaal TBS-team opgericht en ondergebracht bij het KLPD. Verder hadden we aansprekende zaken rond de Hells Angels, liepen we achter Samir A. aan en hadden we de eerder genoemde Hofstadprocessen.

Die laatste processen hebben aangetoond dat er inmiddels een buitengewoon goede samenwerking is tussen de organisaties die betrokken zijn bij terro-

rismebestrijding. Deels danken we dat aan de Contraterrorisme-infobox, waardoor we informatie makkelijker kunnen delen. Ik prijs de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD), die afgelopen jaar een vlucht naar voren heeft gemaakt in het delen van informatie. Onze terreurofficieren hebben hier goed op ingespeeld. Eigenlijk klopt het woord samenwerking niet. Dat zou ook vreemd zijn. De AIVD heeft immers niets te zeggen over onze operatiën en wij sturen de AIVD niet aan. We delen informatie. Dat is het. En we zijn tot op zekere hoogte bereid om elkaar op de hoogte te houden van de stappen die we zetten, zodat we kunnen bepalen of er geen dubbele dingen gebeuren en of we elkaar van dienst kunnen zijn. Wat de AIVD aandraagt als verdenking mogen wij immers gebruiken om iemand aan te houden. Wij moeten daarna alleen zélf voor de bewijsvoering zorgen. Anders tasten we het geheime dienst-karakter van de AIVD aan.

Met het KLPD voeren we als Landelijk Parket veelvuldig overleg. Als hoofd-officier maak ik deel uit van het driehoeksoverleg waaraan ook korpschef Van Zunderd deelneemt. Met Fred Westerbeke, de directeur Recherche, spreek ik over recherchezaken die bijvoorbeeld de DNRI, DIN en DSRT aangaan. Met Ton Driessen, het hoofd van de DNR, overleg ik over de terreurportefeuille en ik zit ook nog eens in de adviesgroep RST. Met de blauwe diensten Verkeers-, Water-, Spoorweg- en Luchtvaartpolitie heb ik uit hoofde van mijn portefeuille minder contact, maar ik stem wel regelmatig af met Koos Spee, de landelijk officier Verkeersveiligheid. Diensten als de DLHP hebben hun inzet vaak in een van de regionale korpsen. De hoofdofficier van die regio is daarmee verantwoordelijk, maar ook met hem of haar sta ik in contact. Aan al die overleggen kun je al aflezen dat het KLPD qua aansturing een heel complex korps is. En al helemaal doordat het beheer bij de

Spraakmakende resultaten Dienst Nationale Recherche

In het eerste jaar van zijn bestaan heeft de Dienst Nationale Recherche heel wat spraakmakende zaken behandeld en successen behaald. Een aantal van deze zaken staat hieronder kort beschreven.

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

Handgranaten

De Dienst Nationale Recherche (DNR) deed in september 2005 een inval in een pand in Rotterdam. Dit gebeurde in het kader van een internationaal onderzoek naar wapenhandel, dat in augustus begon in Kroatië. De dienst trof 65 handgranaten aan, blokken springstof en patronen. Vier mensen zijn aangehouden.

Terrorismebestrijding

Een in het oog lopend opsporingsonderzoek op het gebied van terrorisme was dat naar de leden van de Hofstadgroep. Op 14 oktober hield de DNR samen met het korps Amsterdam-Amstelland de leden van deze groep aan. Onder hen Samir A. Samir A. was al eerder opgepakt, maar kwam medio april op vrije voeten. De Dienst Nationale Recherche verrichtte het onderzoek naar de groepering waarvan hij vermoedelijk deel uitmaakt.

minister van BZK ligt. Maar het maakt het tot een prachtige uitdaging. Meestal is de aansturing een organisch proces. We weten elkaar goed te vinden en respecteren elkaars positie. En zijn we het een keer niet eens? Als het dan om een beheerzaak gaat, dan past mij nederigheid. Maar als het over rechtshandhaving gaat, heb ik daar wel een stevige mening over.

In 2006 verwacht ik allereerst dat de kwaliteit van de CBA's zich verder zal verbeteren. Dat gaat echt al de goede kant op. En het zal een heel belangrijk jaar zijn voor het KLPD als organisatie: welke positie vindt het binnen de nieuwe politiewet en een eventueel nieuw politiestelsel? Voor ons als parket zal ik vooral stilstaan bij de vraag of en hoe onze kerntaken aansluiten op die van het KLPD. Dat is overigens wel een lastige, want het KLPD wordt niet alleen door ons aangestuurd. Zomaar een paar voorbeelden: MOT-BLOM wordt aangestuurd

door het Functioneel Parket, de Dienst Verkeerspolitie (DVP) wordt aangestuurd door het Bureau Verkeershandhaving van het Openbaar Ministerie en de DKDB rechtstreeks door de minister.

Ten slotte zeg ik altijd tegen iedereen dat ik droom van een briljante informatiehuishouding. We roepen allemaal dat wijkagenten zo belangrijk zijn en dat de mensen van de DVP zoveel informatie opdoen op de snelweg. Maar waar vinden we die informatie terug? En maakt het strategisch management er wel gebruik van? Ik wil van snippers informatie een goede strafzaak maken. Ik snap heel goed wat mijn functie van hoofdofficier bij het Landelijk Parket inhoudt, maar ik blijf toch een echte OM'er."

Hells Angels

Het onderzoek Cobalt richtte zich op de drievoudige moord op drie Limburgse Hells Angels (Nomads). Dit resulteerde in veertien veroordelingen. Het strafrechtelijk onderzoek richtte zich ook op andere strafbare feiten: geweld, bedreiging, afpersing, bezit van en handel in wapens en de handel in soft- en harddrugs. In oktober 2005 werden tijdens een landelijke actie 45 Hells Angels aangehouden en werden op diverse plaatsen huiszoekingen verricht.

XTC

In november is bij het Limburgse Nederweert een grote XTC-productieplaats ontdekt en ontmanteld. Er zijn zes verdachten aangehouden. De productieplaats had een capaciteit van miljoenen tabletten en is daarmee een van de grootste ooit in Nederland aangetroffen. De Landelijke Faciliteit Ontmantelen van de Dienst Nationale Recherche had twee dagen nodig om de productieplaats op te ruimen.

Cocaïne-transport

Dankzij een goede samenwerking tussen de Spaanse en Duitse politie en de Dienst Nationale Recherche is in november in Nederland een transport met 1.650 kilo cocaïne onderschept. De drugs kwamen per zeecontainer uit Peru en zaten verborgen

in bijna 7.000 blikken asperges en paprika's. In het onderzoek werkte de DNR nauw samen met de Zeehavenpolitie in Rotterdam en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controledienst (FIOD-ECD).

Internationale misdrijven

In het afgelopen jaar hebben de Dienst Nationale Recherche en het Landelijk Parket een duidelijk signaal afgegeven: Nederland is geen vrijplaats voor oorlogsmisdadigers. Ook zaken waarbij Nederlanders betrokken zijn, zullen actief onderzocht en vervolgd worden.

Verdachte voorbereiding aanslag Irak

Bij de doorzoeking van een woning in Amersfoort trof de Dienst Nationale Recherche begin juni een videoband aan met beelden van de voorbereiding van een aanslag op een Amerikaans militair konvooi in Irak. De opnamen waren gemaakt in oktober 2003.

Mensensmokkel

In het kader van een internationaal onderzoek naar een Chinese mensensmokkelorganisatie hield de Dienst Nationale Recherche in juni tien verdachten aan. Van de 50-jarige

Ruud Bik,
voorzitter van de Board Opsporing

„We staan voor een onomkeerbare beweging”

Het was een druk jaar voor de Board Opsporing van de Raad van Hoofdcommissarissen. Niet vreemd als je weet dat de board bestaat uit de portefeuilles Tactische Opsporing, Forensisch Technische Opsporing, Intelligence, Terreur, Criminele Netwerken en Delict-groepen I (zoals drugs, zeden en jeugd) en Delict-groepen II (zoals overvallen en veelplegers). Ruud Bik, korpschef van Zuid-Holland-Zuid is voorzitter van de board.

„Als Board Opsporing hebben we veel van doen met het KLPD. De portefeuille Tactische Opsporing gaat bijvoorbeeld over interceptie, digitaal rechercheren en infiltratie. Van daaruit bestaan vanzelfsprekend nauwe contacten met de Dienst Specialistische Recherche Toepassingen (DSRT). Bij Forensisch Technische Opsporing zijn er bijvoorbeeld contacten met de Dienst Nationale

hoofdverdachte wordt vermoed dat hij jarenlang leiding gaf aan mensensmokkel, drugshandel, afpersingen en liquidaties. Op adressen in Rotterdam en Schijndel vonden doorzoeken plaats. Hierbij zijn 24 vuurwapens in beslag genomen, een stempelmachine voor de productie van XTC-tabletten, ongeveer 25 kilo XTC en 170.000 euro aan contant geld. In samenwerking met de Thaise autoriteiten zijn ook twee woningen in Bangkok doorzocht.

Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel

In mei opende het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel zijn deuren. Hier combineren politie, DNR, DNRI, Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Koninklijke Marechaussee hun informatie op het gebied van mensenhandel en mensensmokkel. De gebundelde informatie kan leiden tot projectvoorstellen, bestuurlijke rapportages, CBA's of zelfs de instelling van onderzoeksteams.

SYNDEC II

In 2005 gaf de Dienst Nationale Recherche de eerste Criminaliteitsbeeldanalyse Synthetische Drugs uit. Deze werd gepresenteerd tijdens de internationale synthetische drugsconferentie SYNDEC II. Uitgangspunt van SYNDEC II is te komen tot een betere (inter)nationale, operationele samenwerking in het vangen van criminelen die zich bezighouden met de productie van en handel in synthetische drugs. De Dienst Nationale Recherche was mede-organisator van deze conferentie, die werd bezocht door 350 deelnemers uit 21 verschillende landen.

Recherche Informatie (DNRI), die immers de Nederlandse databank voor vingerafdrukken (HAVANK) beheert.

De DNRI is voor ons een heel belangrijke partner. Deze dienst verzorgt heel veel rapportages en analyses waarop de rest van Nederland de inzet bepaalt. Neem bijvoorbeeld de analyse die de DNRI op het gebied van overvalcriminaliteit maakt en waaruit aantallen, oplossingspercentages en verschuivende trends zijn af te lezen. En hetzelfde gebeurt voor vuurwapencriminaliteit. Onmisbare informatie! Niet alleen voor de portefeuille Delictgroepen II, maar ook voor Intelligence, die weer veel van doen heeft met nog zo'n waardevol product: het Nationaal Dreigingsbeeld."

De Schiedammer parkmoord hield de Nederlandse politie in 2005 flink in haar greep. Volgens Bik heeft de zaak voor de Board Opsporing en de hele politieorganisatie enorme consequenties. „Het verbeterprogramma is ons pièce

de résistance voor de komende drie jaar. Er zit een heel actieprogramma aan vast. Het programma gaat over de vraag wie het gezag heeft over de opsporing, op welke manier invulling gegeven wordt aan 'tegenspraak' organiseren, of de TGO-regeling (Terreur Gerelateerde Opsporing) uitgebreid moet worden en of de politieopleidingen nog wel voldoen. Het verbeterprogramma is in december 2005 gepresenteerd en we hebben binnen de Raad van Hoofddoelmissarissen al direct een aantal flinke knopen doorgehakt. Zo starten we per 1 september 2006 een tweejarige initiatie opleiding recherchekunde voor mensen met een relevante HBO-opleiding. Deze mensen stromen daarna rechtstreeks in bij de recherche. Ik ben hier, net als mijn collega's, een groot voorstander van, maar zal altijd het vak vooropstellen. Het liefst zie ik een 50-50 verhouding tussen ervaren rechercheurs die groot geworden zijn binnen de politie en HBO'ers die wellicht net iets anders

tegen de zaak aankijken. Ook binnen de rest van het functiehuis van de politie gaan dingen veranderen. Daar willen we 20% HBO'ers aanstellen. Criminologen, psychologen. Mensen die graag in de opsporing werken. Maar om hun achtergrond te honoreren, zou er eigenlijk een nieuwe functie bij moeten komen. Daarover praten we binnenkort verder."

Voor wat betreft de Forensisch Technische Opsporing (FTO) is inmiddels met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) afgesproken om de frontoffice van het NFI te verhuizen naar de korpsen. In de frontoffice zitten deskundige mensen van het NFI en de politie bij elkaar. Hierdoor kunnen we zaken efficiënt regelen. En dat niet alleen: op ingewikkelde PD's zal ook direct een sporendeskundige van de NFI aanwezig zijn. Verder worden aan de onderkant van de FTO forensisch assistenten aangesteld die eenvoudige PD's gaan bezoeken. Hierdoor komt capaciteit vrij bij de Technische Recherche.

Dienst Nationale Recherche Informatie

Delen is vermenigvuldigen

In 2005 is niet alleen de structuur, maar ook de werkwijze van de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) sterk gewijzigd. Dit was nodig om te kunnen transformeren van informatieverwerkende dienst naar intelligence-dienst. De nadruk ligt niet meer op het binnenhalen en verwerken van informatie – eenrichtingsverkeer – maar veel meer op het analyseren, toevoegen en weer opnieuw uitzetten van kennis. Halen én brengen dus. En niet meer alleen omkijken en trends zien, maar ook durven voorspellen op basis van gedegen onderzoek. Begrijpen wat de toekomst brengt. De DNRI wil waarmaken: delen is vermenigvuldigen!

Passend in dit streven is de DNRI een klantgerichte organisatie geworden. De dienst levert kennisproducten, analyseproducten en informatieproducten en -diensten. Voorbeelden hiervan zijn:

- het Nationaal Dreigingsbeeld zware of georganiseerde criminaliteit (NDB);
- de landelijke criminaliteitskaart (LCK);
- landelijke opsporingsberichtgeving;
- forensic intelligence;
- dactyloscopie (HAVANK);
- aanpak financiële geldstromen witwassen (MOT-BLOM);
- dreigingsinschattingen en -meldingen;
- landelijke informatiecoördinatie (NIK/RIK).

Jaarlijks brengt de DNRI de Landelijke Criminaliteitskaart (LCK) uit. De kaart brengt de ontwikkeling in beeld van de in Nederland (in HKS) geregistreerde criminaliteit vanaf 1998. Bij het samenstellen van de LCK wordt onder meer gebruik gemaakt van DEX2000, een database die de DNRI vult vanuit de 'HKS-bakken' van de regionale korpsen. De DNRI stelt de tool DEX2000 ook beschikbaar aan de regionale korpsen, zodat zij met behulp daarvan – sneller en nauwkeuriger dan met HKS – analyses kunnen maken van straat- tot regionaal niveau. ►

Bik: „We staan voor een onomkeerbare beweging! Het is fors, maar iedereen ervaart het als urgent. Zeker nu men zich realiseert dat binnen vier jaar 30% van de Technisch Rechercheurs uitstroomt vanwege het bereiken van de pensioen-gerechtigde leeftijd.

We zullen alle zeilen bij moeten zetten om, zelfs mét alle voorgenomen maatregelen, dat vertrek op te vangen!”

Niet alleen de Schiedammer parkmoord hield de gemoederen bezig in 2005.

De oprichting van de Dienst Speciale Interventies was een ander wapenfeit.

Er wordt gewerkt aan een gestroomlijnde organisatie. Bik: „We hebben overeenstemming over het concept.

Ik ben er erg tevreden over. De discussie die eraan vooraf ging, heeft ook gezorgd dat de zes aanhoudingsondersteunings-eenheden, de arrestatieteams, nu allemaal dezelfde procedures hanteren, dezelfde rechtspositie kennen en dat er goede afspraken liggen over wie wat

doet. Een enorme winst.”

Ten slotte is in 2005 veel energie gaan zitten in de oprichting van de ULI, de Unit Landelijke Interceptie, die is ondergebracht bij de DSRT. Bik is als korpschef wel wat bezorgd over de technische kant van het verhaal, al is hij overtuigd van het bestaansrecht van de unit. „Het is terecht dat alle korpsen notie hebben van de voordelen om beheer, beveiliging en innovatie in één hand te houden. Helaas is de technische interceptiefaciliteit nog niet stabiel genoeg. Een rechercheur die zijn tapgesprek ineens ziet wegvallen zal minder blij zijn met de centrale organisatie. Zelf hebben we onze oude tapkamer nog. We gaan pas over als het systeem er klaar voor is. En dan wordt het mooi.”

Hoewel DEX2000 zich richt op analyses op strategisch niveau (ministeries, grote gemeenten), wordt de database ook steeds vaker voor operationele doeleinden bevroegd.

Ter ondersteuning van het oplossen van regio-overschrijdende misdrijven maakt de DNRI het tweewekelijkse bulletin Recherche Informatie. Vrijwel elke politiemedewerker kan een digitale versie van dit opsporingsmiddel, RI online, vanaf de werkplek raadplegen. In 2005 steeg het aantal gebruikers. Beide middelen zijn uitsluitend bedoeld voor opsporingsambtenaren, vanwege de privacygevoelige informatie. Om grotere zaken onder de aandacht van het publiek te brengen en daarmee bij te dragen aan de opsporing, ondersteunt de DNRI regionale politiekorpsen bij het aanleveren van opsporingsberichten aan de media (televisie,

radio en krant). Zo is gebruik gemaakt van afspraken met (opsporings)programma's bij de AVRO (*Opsporing Verzocht*), SBS6 en TMF en worden er dagelijks berichten geplaatst in het gratis dagblad Spits en tijdens het AVRO Radio 3 programma *Arbeidsvitaminen*.

De vergelijking van de DNA-gegevens van het Nederlands Forensisch Instituut en de dactygegevens uit HAVANK was in 2005 zeer succesvol. Onafhankelijk onderzoek door de Radboud Universiteit Nijmegen van deze pilot heeft dit uitgewezen. Het omvangrijke bestand was een goed hulpmiddel bij de opsporing van criminele samenwerkingsverbanden en bovenregionale clusters van misdrijven. Onder leiding van het Ministerie van Justitie werkte de DNRI zeer nauw samen met het Nederlands Foren-

Martijn van de Beek (IM) (links)
en Nicholas Franssen (MvJ)

2005 Succesvol voor Team Internationale Misdrijven

Sinds 2002 heet het vroegere Nederlandse Onderzoeksteam Voor Oorlogsmisdrijven (NOVO-team) het Team Internationale Misdrijven (IM) van de Dienst Nationale Recherche (DNR). De naam IM past beter. De werkwijze is drastisch herzien en de eerste successen sinds 20 jaar zijn in 2005 behaald. Reden voor een gesprek met teamleider Internationale Misdrijven Martijn van de Beek en Nicholas Franssen, portefeuillehouder Internationale Misdrijven op het Ministerie van Justitie.

„Verdenking van oorlogsmisdrijven is in Nederland reden om een asielzoeker geen verblijfsvergunning te verstrekken”, legt Martijn van de Beek uit. „De Immigratie- en Naturalisatiedienst geeft soms een signaal af. Op basis daarvan doen wij onderzoek, leggen een dossier aan en beoordelen dat met justitie op vervolgbaarheid. Twee categorieën komen in aanmerking voor onderzoek: oorlogsmisdadigers die naar

sisch Instituut. Deze pilot wordt in 2006 voortgezet. De DNRI beheert het landelijke dactyloscopiebestand HAVANK. Om de bevraging van HAVANK sneller te laten verlopen, zijn vorig jaar 75 aansluitingen op HAVANK gerealiseerd voor de Vreemdelingenketen. Korpsen krijgen hierdoor binnen zes uur antwoord op hun vraag. Overigens zijn in 2005 10.000 vingerafdrukbladen meer ingezonden dan in 2004. Komend jaar worden de voorbereidingen getroffen om het HAVANK-systeem te vervangen.

Het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT, onderdeel van justitie) wordt in de komende jaren in een projectorganisatie opgenomen binnen de DNRI. Het wordt samengevoegd met het Bureau ter ondersteuning van de Landelijk Officier inzake de wet MOT (BLOM) dat al onderdeel van de DNRI is. De belangrijkste taak is het voorkomen en bestrijden van het witwassen van gelden die door misdrijf zijn verkregen, het voorkomen en bestrijden van de financiering van terrorisme en het voorkomen van misbruik van het financiële stelsel.

De organisatie stelt deze financiële gegevens - binnen de kaders van geldende wet- en regelgeving - ter beschikking aan (Bijzondere) Opsporings-, Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten in binnen- en buitenland.

De Dienst Nationale Recherche Informatie levert naar eigen inzicht en op verzoek dreigingsinschattingen en dreigingsmeldingen. Elke drie maanden worden analyses verstrekt aan de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) ten behoeve van een nationaal overzicht van dreigingen. Deze dreigingsinformatie leidt vaak tot een besluit rond persoonsbeveiliging door de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging. Ook voorziet de DNRI, de DKDB, andere diensten en regionale politiekorpsen en instanties rechtstreeks van relevante (dreigings)informatie.

Op het gebied van terrorisme en veiligheid ontving de DNRI afgelopen jaar ongeveer 200 verzoeken van de regiokorpsen om dreigingsinschattingen te maken, onder meer over bedreigde politici. Ook begeleidt de DNRI regionale dreigingsinschattingen. De DNRI coördineert ook de benodigde informatie voor het Alerteringsysteem Terrorismebestrijding (ATB).

Op alle bovengenoemde onderwerpen vervult de DNRI ook de rol van Nationaal Informatie Coördinator. De regionale politiekorpsen hebben zogenoemde Regionale Informatie Knoop punten (RIK's). Op landelijk niveau is er een Nationaal Informatie Knooppunt (NIK). Voor een landelijke coördinatie functioneert zo nodig het RIK-NIK kanaal. De hieruit afkomstige informatie wordt vervolgens verwerkt in analyses en andere informatieproducten. ►

Martijn van de Beek legt de veranderingen in de werkwijze uit: „Wij hebben opsporingsmethoden uitgeprobeerd waarvan iedereen altijd gedacht had dat ze niet zouden werken. Toen we onderzoek in Congo wilden doen, riepen mensen dat we daar geen rechtsmacht hadden. We hebben de juridische discussies niet afgewacht en zijn er gewoon begonnen.” Franssen: „We waren wel enigszins beducht voor de vragen die gesteld zouden gaan worden: ‘Doe je wel zaken met zulke regimes of ‘Is degene met wie je gesproken hebt wel representatief?’ Maar in de ogen van de rechter was dat geen probleem. Die jurisprudentie is misschien wel onze allergrootste winst geweest.” Van de Beek: „We zijn koploper in de wereld. Bij het International Criminal Court snapt men er niks van dat wij al die zaken met maar 22 mensen draaien. Maar wij kunnen een enorme kracht mobiliseren dankzij ons netwerk van verschillende ministeries, Nederlandse ambassadeurs,

Nederland zijn gevlucht en Nederlanders die in andere landen betrokken zijn (geweest) bij oorlogsmisdrijven. Ons doel is zaken voor de rechter brengen. Vóór 2002 was dat nog geen enkele keer gelukt.” Nicholas Franssen herinnert zich die beginperiode nog goed. „Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) deed onderzoek naar de werkwijze en de resultaten van het toenmalige team. Op basis van een

ambitieuze plan van aanpak is daarna werkelijk een kentering tot stand gebracht. Een nieuw evaluatieonderzoek - dat in februari 2006 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd - schetst dan ook een positief beeld. Het team heeft hier en daar misschien de wind mee gehad, maar er is vooral heel hard gewerkt!”

FOTO: WIEP VAN ABELDOORN

liaison officers van de Dienst Internationale Netwerken en heel veel anderen.”

Een van de meest spraakmakende zaken die in 2005 voor de rechter is gebracht, is de zaak rond de Nederlandse wapenhandelaar Van A. De man werd - dankzij bewijsmateriaal dat was verzameld door het Team Internationale Misdrijven - veroordeeld tot de maximale straf van vijftien jaar gevangenisstraf voor het leveren van grondstoffen voor gifgas. De Van A.-zaak had wereldwijde impact. Nicholas Franssen heeft na de uitspraak van de rechter gegoogled en vond een Koerdische site met 140 artikelen die wereldwijd waren gepubliceerd. Van de Beek: „Na de uitspraak in Den Haag dansten de mensen op straat in Halabja en Sardasht, twee dorpen in Irak en Iran die blijvende sporen dragen van de gifgasaanvallen.”

Hij schetst hoe de bewijsvoering tot stand kwam: „We hebben met een forensische blik gekeken naar de onderzoeksgegevens van de Verenigde Naties en die aangevuld met verklaringen van doktoren, transporteurs, slachtoffers en mensenrechtenorganisaties. Zo hebben we kunnen aantonen dat Van A. de grondstoffen had geleverd waarmee het in Iran en Irak gebruikte gifgas was geproduceerd. De acht mensen uit het Team Internationale Misdrijven hebben zich laten bijstaan door een luitenant-kolonel van de Landmacht die gespecialiseerd was in chemische wapens, een forensisch accountant, mensen van de douane die laadbrieven konden beoordelen en een jurist van de Unit Operationele Expertise (DNR). Het Landelijk Parket nam een medewerker in dienst die zojuist was gepromoveerd op het onderwerp oorlogsmisdrijven. Deze hield zich bijvoorbeeld bezig met de vraag wat precies bewezen moest worden om een veroordeling op grond van medeplichtig-

heid tot genocide mogelijk te maken. Hoe toon je bijvoorbeeld aan dat Saddam Hoessein de intentie had om de Koerden uit te roeien. Alleen dan zou Van A. medeplichtig kunnen zijn aan genocide. Uiteindelijk is de rechtbank in Den Haag de enige rechter ter wereld die zich heeft uitgesproken over de gifgasaanval in Halabja. Dat is uniek.”

Het team deed in 2005 ook onderzoek naar de misdaden van twee Afghaanse generaals. Zij zijn inmiddels veroordeeld tot negen en twaalf jaar gevangenisstraf. Dat het team nu niet moet gaan teren op de successen, zijn beide mannen met elkaar eens. „Er zijn nog best verbeteringen aan te brengen”, zegt Franssen. „Een ISO-achtig, bedrijfsmatig proces is wenselijk. Maar dat is makkelijk gezegd vanuit de ivoren toren van justitie. Het is natuurlijk oneindig veel leuker om na een behaald succes direct weer in de volgende zaak te duiken. Maar je moet ook willen leren van ervaringen, dingen vast-

Tot slot nog enkele zaken die een indruk geven van de veelheid aan onderwerpen die de DNRI ondersteunt voor de Nederlandse politie.

Ter ondersteuning van Bovenregionale Recherche Onderzoeken analyseerde de DNRI informatie ter voorbereiding op de opsporing.

- Het afgelopen jaar werden circa 260 kinderporno-onderzoeken uitgezet bij de regiokorpsen en verzorgde de DNRI de coördinatie in een aantal grote, internationale acties tegen kinderporno.
- Voor het Europese dreigingsbeeld voorzag de DNRI in de Nederlandse bijdrage.
- Gedragkundigen verleenden medewerking aan een aantal grote, regionale politieonderzoeken.
- Op het gebied van milieu werden analyses gemaakt en onderzoeken voorbereid voor de regionale politiekorpsen en de Interregionale Milieu Teams.
- In samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen coördineert de DNRI ook informatie-uitwisseling en dreigingsinschattingen rond gedetineerden voor de Nederlandse politie.
- Ten behoeve van de opsporing van TBS-voortvluchtigen en ongeoorloofd afwezigen vindt de informatiecoördinatie en -ondersteuning plaats bij de DNRI.

*leggen voor toekomstige medewerkers.
Het team zou er ook goed aan doen om te kijken of beleid mogelijk is in plaats van op te pakken wat komt bovendrijven. In hoeverre kan het zich voorbereiden op de val van een 'fout' regime? Want je kunt er gif op innemen dat de leiders daarvan op de vlucht slaan en asiel aanvragen in andere landen." Van Beek herkent de wensen van de justitiemedewerker: „In 2006 gaan we bouwen aan een kennis- en expertisecentrum en willen we alle teamleden certificeren middels de opleiding tot war crimes investigator. We willen ook een nóg beter team gaan vormen met het Openbaar Ministerie. Zodat we elkaar op een hoger plan helpen.”*

Dienst Internationale Netwerken

Zes nieuwe posten geopend in 2005

Zodra er in een recherche-onderzoek moet worden samengewerkt met een buitenlandse opsporingsinstantie, komt de Dienst Internationale Netwerken (DIN) in beeld. Voor Nederlandse en buitenlandse opsporingsinstanties is deze dienst hét loket voor (inter)nationale recherche-informatie. De dienst levert daarmee een bijdrage aan de internationale strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en is een van de partners in de (internationale) opsporingsketen. Sleutelfiguren zijn de liaison officers die een groeiend aantal buitenlandse posten bezetten. In 2005 werden zes nieuwe posten geopend in China, Italië, Marokko, Venezuela en de Unie Servië en Montenegro.

Liaison officers ondersteunen de (opsporings)onderzoeken van de Nederlandse politie en justitie in het buitenland. Vanuit het buitenland naar Nederland doen zij hetzelfde voor politie en justitie in het gastland. Liaison officers worden aangesteld voor een periode van vier jaar en hebben een diplomatieke status. Ze werken vanuit de Nederlandse ambassade of het consulaat. Sinds drie jaar maakt de DIN gebruik van een analysemodel, waarbij aan de hand van dertig punten wordt nagegaan of een land een liaisonpost kan gebruiken. België, Duitsland en Engeland scoren hoog, maar een post is daar niet nodig omdat de bestaande contacten al erg goed zijn. Wel werd bijvoorbeeld zichtbaar dat China, Italië, Marokko, Venezuela en de Unie Servië en Montenegro een post nodig hadden. In 2005 zijn in deze landen dan ook nieuwe posten geopend. De post in Boedapest is verplaatst naar Belgrado en in 2006 wordt de opening van een post in Paramaribo (Suriname) verwacht. Nederland heeft ook liaison officers in Colombia, Frankrijk, Hongarije, Polen, Rusland, Spanje, Thailand, Turkije, de Verenigde Staten en op de Nederlandse Antillen.

Stoffel Heijnsman,
korpschef van Utrecht en
portefeuillehouder Intelligence van de
Raad van Hoofddcommissarissen

*„Samenhang creëer je vooral
in win-win situaties”*

Na de aanslagen in New York en Madrid drong het overall door dat intelligence meer nadruk moest krijgen. Er kwam een portefeuille binnen de Raad van Hoofddcommissarissen en opsporingsorganisaties kwamen in beweging. Maar hoe zorg je er voor dat alle informatiekanalen ontsloten worden en dat de informatie ook daadwerkelijk wordt uitgewisseld? En wat is de rol van de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) daarbinnen? Een gesprek met de korpschef van Utrecht en tevens portefeuillehouder Intelligence van de Raad van Hoofddcommissarissen: Stoffel Heijnsman.

„De intelligencefunctie regelt het verbinden van informatiekanalen van politiekorpsen en de uitwisseling van informatie via die kanalen. Intelligence stuurt de opsporing niet aan, maar faciliteert. Er moet in mijn ogen in Nederland een uitgewerkte visie komen op die intelligencefunctie”, aldus Heijnsman. „Geen blauwdruk, maar eerder een referentiekader met een aantal bindende uitgangspunten die voor alle korpsen gelden.”

Het Landelijk Informatie en Coördinatie Centrum voor Internationale Rechtshulp (LIRC) speelt een belangrijke rol bij het uitwisselen van internationale rechtshulpverzoeken. Het is een samenwerkingsverband tussen het Landelijk Parket en de DIN. Sinds 2005 werken het Landelijk Parket en de DIN met hetzelfde registratiesysteem voor inkomende en uitgaande rechtshulpverzoeken: LURIS. Dit versterkt de samenwerking en bevordert de voortgang. DIN stuurt de verzoeken door naar een van de vijf geografische units van de dienst, die ieder voor zich bepalen wat het meest geschikte informatiekanaal is voor de afhandeling: Interpol, Europol, Bureau Sirene (het Schengen Informatie Systeem (SIS) met het SIS op nationaal niveau) of Nederlandse of buitenlandse liaison officers.

In 2007 wordt overigens SIS II verwacht, waarop toetredende EU-lidstaten makkelijker kunnen worden aangesloten.

De liaison officers van het KLPD hebben sinds de inwerking-treding van het BENELUX-verdrag in januari 2005 ook een Belgische en Luxemburgse 'pet' op. Op grond van dit verdrag kunnen Belgische politieverbindingsofficiërs informatieverzoeken en rechtshulpvragen van Nederland en Luxemburg behandelen en kunnen de Nederlandse collega's dat voor België en Luxemburg doen. Luxemburg zelf heeft geen verbindingsmensen in het buitenland behalve bij Europol in Den Haag. Het gaat vooral om het voor elkaar kunnen waarnemen in 'derde' landen buiten de Europese Unie. Om de samenwerking

en het voor elkaar kunnen optreden te testen, hebben succesvol geëvalueerde proefprojecten gedraaid in Washington, Moskou, Boekarest, Rabat en in Zuid-Amerika tussen de Nederlandse liaisonpost in Bogota en de Belgische verbindingspost in Venezuela. Momenteel wordt vooral ingezoomd op de Benelux-samenwerking in het Balkangebied. Maar met het verdrag is formeel geregeld dat overal buiten de Europese Unie Nederlandse en Belgische politieofficiërs voor elkaars diensten aan de slag kunnen als dat nodig is.

De DNRI, die graag dé intelligenceorganisatie van Nederland wil zijn, heeft goed gekeken naar ontwikkelingen in het veld, vindt Heijnsman. „De huidige reorganisatie is daar het logische gevolg van. De dienst moet in mijn ogen nog wel zoeken naar een juiste positie binnen het KLPD. De DNRI verricht namelijk werk voor alle 25 regionale korpsen én het landelijke korps en is daarmee eigenlijk van iedereen. Geen eenvoudige positie. En als de DNRI echt van iedereen wil zijn, zou de dienst meer aandacht moeten besteden aan de informatievoorziening van de bovenregionale researchteams. Daar is nog veel eer aan te behalen.”

Met het samenstellen van het Nationaal Dreigingsbeeld (NDB) heeft de DNRI naar de mening van Heijnsman heel goed werk verricht. „Het getuigt van een assertieve houding als je op eigen initiatief dergelijke producten levert.” De witte vlekken die het rapport blootlegde, worden door middel van een zogenaamde 'intelli-

gence agenda' ingevuld. Deze legt vast welke intelligence, wanneer en waarover verzameld wordt. Heijnsman: „Zorg wel dat je bij zelf ontwikkelde producten al in de beginfase een opdrachtgever hebt. Zonder opdrachtgevers beland je op een eiland. Ondersteunende diensten als de DNRI moeten zoveel mogelijk vooraf weten wie behoefte heeft aan welke informatie en analyses. De RIK/NIK-lijn (respectievelijk Regionaal en Nationaal Informatie Knooppunt) was in dat opzicht een schot in de roos. Er was behoefte aan en het werkt. De RIK's van de korpsen leveren snel en efficiënt informatie aan bij het NIK. Dat is van groot belang bij dreigingen van bijvoorbeeld terroristische aanslagen.”

De bij alle opsporingsorganisaties toenomen aandacht voor terrorisme heeft geleid tot de komst van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding. Heijnsman: „Persoonlijk vind ik het er uit het oogpunt van eenduidige communi-

catie en informatie-uitwisseling niet eenvoudiger op geworden. Er lijkt als het ware een extra informatieknooppunt georganiseerd te worden. Mijn wens zou zijn dat andere opsporingsorganisaties via de regionale korpsen of het KLPD aansluiting kunnen krijgen op één bestaand informatieknooppunt, het NIK. Wat mij betreft beperkt het aantal knooppunten zich tot wijk- regionaal- en nationaal niveau en weer terug. Want dat wederkerige is van groot belang. Samenhang creëren, samenwerken, wordt een stuk eenvoudiger als er sprake is van een win-win situatie.”

Dienst Specialistische Recherche Toepassingen beweegt mee in een sterk veranderd rechercheveld

De opsporingsketen maakt vandaag de dag steeds vaker gebruik van hoogwaardige technologie en grensverleggende tactieken. Ook in 2005 stond de Dienst Specialistische Recherche Toepassingen (DSRT) 24 uur per dag klaar om deze gespecialiseerde tactieken en kostbare apparatuur te leveren.

De DSRT verricht zijn werkzaamheden in een sterk veranderend rechercheveld. Deze verandering is onder meer het gevolg van de oprichting van de Dienst Nationale Recherche (DNR), die samen met de regionale en bovenregionale rekercheteams een van de belangrijkste klanten van de DSRT vormt. Voor de DSRT was dit reden om samen met zijn afnemers tot een herdefinitie van de recherche-ondersteuning te komen waardoor de dienst ook in de toekomst tegemoet kan komen aan de wensen van zijn afnemers. De samenwerking met – vooral de DNR – werd versterkt door al in het begin van de onderzoeken te participeren in het opsporingsteam en hen te adviseren over 'op maat' in te zetten tactische en technische producten.

Ook de toenemende terrorismedreiging had gevolgen voor de invulling van de DSRT-taken.

Vóór deze dreiging richtte de dienst zich vooral op de aanpak van de zware en georganiseerde criminaliteit. Vaak een kwestie van geduld en een lange adem. Terrorismebestrijding vraagt echter om snel handelen en daarom werkt de dienst sinds 2005 nog meer dan voorheen volgens inzetconcepten. Hierin ligt vast wat voor specialisten, technieken en tactieken de dienst op dit gebied in huis heeft, wanneer en hoe ze kunnen worden ingezet en met wie hierbij wordt samengewerkt. Dit maakt een snelle

Cees Verhaeren (links) en John Bakkers, liaisons in Frankrijk

„Soms diplomaat, soms rechercheur, soms veredelde brievenbus, maar altijd liaison”

„Onlangs hadden we een grensoverschrijdende observatie. Toen alles formeel geregeld was en de auto richting Nederlandse grens reed, werd ik gebeld of het Nederlandse team de observatie kon overnemen. Vanaf dat moment wil het Franse team wel alle informatie hebben over wat er in Nederland gebeurt. En wil het Nederlandse team bijgepraat blijven, bijvoorbeeld over reacties over de Franse tap. Daar zit ik dan tussen. Soms vooral vanwege de taalbarrière, al spreekt de jongere generatie Franse politiemensen steeds vaker Engels.” Cees Verhaeren schetst een stukje van zijn dag op de Nederlandse ambassade in Parijs, waar hij namens de Dienst Internationale Netwerken (DIN) gestationeerd is als liaison voor Frankrijk.

Frankrijk is de post die het dichtst bij Nederland ligt en het land ligt bovendien op een aantal drugsroutes van en naar Nederland. Er zijn geregeld grensoverschrijdende observaties, gecontroleerde afleveringen of doorleveringen en ook ontvoeringen komen voor. In Franse gevangenis zitten ruim tweehonderd Nederlanders, voornamelijk drugskoeriers. Omdat Frankrijk relatief dichtbij ligt, kan een officier van justitie er eerder

inzet mogelijk. Ook anticipeerde de DSRT het afgelopen jaar op de nog op te richten Dienst Speciale Interventies (DSI). De al bestaande Bijzondere Bijstandseenheden zijn in deze dienst opgegaan en de scenario's voor hun inzet geactualiseerd. Operationeel gezien wisten de DSRT en DSI al enkele successen te boeken. Om optimaal aan de wensen van de DSI tegemoet te komen, stond bij de DSRT het ontwikkelen van interventie-technieken en -tactieken in 2005 hoog in het vaandel.

In 2005 groeide de vraag naar advies over beveiliging van woningen van te beveiligen personen. Deze groei en de complexiteit van dergelijke adviezen waren reden voor een capaciteitsuitbreiding van de dienst op dit gebied. DSRT adviseert hierover sinds medio 2003 en de tweezijdige benadering van de dienst is op dit gebied uniek. Zo weet de dienst offensief toegang te krijgen tot een criminele omgeving en tegelijkertijd defensief te zorgen voor optimale bescherming.

De Unit Landelijke Interceptie (ULI) was in 2005 een nieuwe loot aan de DSRT-stam. Dit onderdeel faciliteert de Nederlandse politie door het tappen van alle wettelijk aftapbare telecommunicatie, waarna de aanvrager de gegevens krijgt en verwerkt. De ULI is verantwoordelijk voor de aanschaf, het onderhoud en de innovatie van de interceptiefaciliteiten. Voor innovatie is een belangrijke rol weggelegd voor het Kenniscentrum van de ULI. Dit centrum bewerkt signalen, lost technische vragen rond interceptie op, onderhoudt relaties met de aanbieders en draagt bij aan de hoge eisen die gesteld worden aan de medewerkers en de technische middelen.

mee akkoord gaan dat Nederlandse collega's aanwezig zijn bij een zoeking of verhoor. Verhaeren: „Er is heel veel rechtshulpverkeer in het hele scala van georganiseerde criminaliteit en veel van deze verzoeken lopen via ons. Wij begeleiden ze van begin tot eind. Zo zorgen we in overleg met het Nederlands parket dat het verzoek voldoet aan de Franse normen en dat het zijn weg soepel vindt door het omvangrijke Franse administra-

tieve systeem. En voor de Nederlandse collega's die overkomen, regelen we alles met de rechtercommissaris en de Franse politiedienst.”

Mede door het grote werkaanbod kreeg Verhaeren onlangs assistentie in de persoon van John Bakkers. Bakkers werkte namens de regiopolitie Midden- en West-Brabant al twee jaar in Lille als liaison in de aanpak van drugsrunners

en -panden in het Hazeldonkproject. Zijn werkplek is op het kantoor van de Direction Interregional Police Judiciaire. Bakkers: „Het is een bijzondere positie: ik krijg mijn salaris van Midden- en West-Brabant, ben gedetacheerd door de DIN bij de Nederlandse ambassade in Parijs, maar werk feitelijk in Lille op het bureau van de Liaison Permanente. In dit bureau zitten de liaisons van de Police National, de douane en de Gendarmerie bij elkaar. Zij kunnen in elkaars bestanden kijken en dat werkt voor mij heel prettig. Van mijn tijd werk ik 75% voor de joint hit teams die actief zijn op de twee assen in de Hazeldonsamenwerking: de A16 vanaf Lille richting Nederland en de E25 van Maastricht, via Luik, naar Luxemburg. Met de overige 25% van mijn tijd ondersteun ik de post Parijs, met name bij rechtshulpverkeer in Noord-Frankrijk.”

Frankrijk mag dan niet ver van Nederland verwijderd zijn en ook tot West-Europa behoren, zowel Verhaeren als Bakkers

De rol van het KLPD in terrorismebestrijding

Na de aanslagen in New York in 2002 en die in Madrid in 2004, werd vorig jaar het Londense metro- en bus-systeem getroffen door een terroristische aanslag. Hiermee kwam de terroristische dreiging wel heel dicht bij ons land. Om terrorisme succesvol het hoofd te kunnen bieden is een integrale aanpak van zeer groot belang. Het KLPD heeft hier het afgelopen jaar met de inzet van veel van zijn diensten aan bijgedragen.

Informatie-uitwisseling en analyses

Een goede informatie-uitwisseling is van groot belang. Niet alleen op nationaal, maar ook op internationaal niveau. De Dienst Nationale Recherche Informatie speelde hierin een grote rol en doet daarmee zijn naam als intelligence-organisatie eer aan. In 2005 maakte de DNRI onder andere analyses over bedreigde politici en iedere twee weken werd een dreigingsbeeld afgeleverd op basis van politie-informatie. Hieraan werkte overigens ook de Unit Contra-Terrorisme en -Activisme van de Dienst Nationale Recherche mee. De DNRI ontving tweehonderd dreigingsmeldingen van de regionale korpsen en het KLPD (Korps Informatie Centrum, KIC) en maakte zeshonderd dreigingsinschattingen. Het streven was daarnaast wekelijks een situatie rapportage (sitrap) te maken. Het werden er 254. De dienst werkte nauw samen met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb), die begin 2005 coördinerende taken op dit gebied op zich nam.

Korps Informatie Centrum

Het Korps Informatie Centrum (KIC) vervulde in 2005 voor het KLPD een coördinerende rol inzake aan terrorisme-gerelateerde informatie. Het KIC leverde het Nationaal Informatie Knooppunt (NIK) van de DNRI relevante informatie aan in de vorm van

merken dagelijks de cultuurverschillen tussen beide landen. Het Franse nationale gevoel en de Franse structuur klinken door in het ambtelijk apparaat en de samenwerking. De hiërarchie bij politie en justitie is nog verstrekkend. Daarom zoeken de liaisons altijd contact via de grote baas van een politiedienst en voor alle gesprekken en brieven geldt: *c'est le ton qui fait la musique!* Verhaeren: „Justitie en politie werken in het opsporingsonderzoek nog niet zo intensief samen als in Nederland. De Franse politie heeft ook meer recherchecapaciteit ter beschikking. Ze heeft geen professionele observatieteams, maar er wordt nooit 'nee' verkocht bij een observatieaanvraag door Nederland. Terwijl wij niet altijd 'ja' zeggen op een Frans verzoek. Als zowel Nederland als Frankrijk onderzoek doet naar dezelfde verdachten, leg ik de zaak aan beide kanten goed uit, zodat er een gemeenschappelijke strategie ontstaat. Door te bemiddelen probeer ik het beste uit die twee werelden te combineren.”

Nog twee voorbeelden waarin het Nederlandse opsporingsbeleid afwijkt van het Franse. Bakkers: „Frankrijk hecht een groot belang aan het behoud van het culturele erfgoed: kunst- en antiek-criminaliteit heeft daardoor hoge prioriteit. In de Franse media wordt het fenomeen dat veel helers van in Frankrijk gestolen spullen in Nederland wonen, regelmatig breed uitgemeten. Verder kent Frankrijk geen verschil tussen hard- en softdrugs. Het land verwerpt coffeeshopbeleid, houdt khatkauwers aan bestaft jointrokers en de straffen voor drughandel zijn zeker niet mals.” Verhaeren vult hem aan: „Omdat wij als land het imago hebben té liberaal te zijn, zorgt dit af en toe voor forse uitspraken op het Franse hoogambtelijke of politieke niveau. De ambasadestaf vergadert wekelijks met vakattachés van onder andere justitie, politie, douane en marechaussee om te kijken hoe zo'n uitspraak het beste kan worden gepareerd en op welke manier de samenwerking

verbeterd kan worden. Hier leer je als liaison de zaken te bekijken vanuit diplomatiek oogpunt.”

„Terrorismebestrijding vraagt in toenemende mate de aandacht. Frankrijk kent een aantal antiterreurdiensten en de Unit Contra-Terrorisme en -Activisme van de Dienst Nationale Recherche heeft belang bij goede contacten met deze diensten. We hebben daarom helpen regelen dat een Franse collega van een antiterreurdienst drie dagen per week in Nederland zit. Omdat er nog geen Nederlander op diezelfde basis in Frankrijk zit, probeer ik die rol te vervullen. Ik begeleid de rechtshulpverzoeken en ondersteunde bijvoorbeeld het Amsterdamse onderzoeksteam bij een aanhouding in Frankrijk rond de moord op Van Gogh. Zo ben je soms diplomaat, soms rechercheur, soms meer een veredelde brievenbus, maar altijd liaison!”

wekelijkse sitraps. Hiermee droeg het KIC bij aan de door de DNRI vervaardigde dreigingsbeelden. Voor de vervaardiging van deze sitraps werkte het KIC nauw samen met de DNR en de 'blauwe diensten' van het KLPD. Tevens werd een aantal dreigingsmeldingen, voornamelijk voortkomende uit onderzoeken van de DNR, verzonden naar het NIK. Ten slotte vervulden de medewerkers van het KIC en de infodeskmedewerkers van de DNR een belangrijke rol bij het veredelen van aan terrorisme gerelateerde onderzoeksinformatie.

Internationale samenwerking

De Nederlandse liaisons in het buitenland speelden in 2005 weer een belangrijke rol in de informatie-uitwisseling met het buitenland. Dat was van essentieel belang in de strijd tegen het terrorisme. De liaisons begeleidden onder andere rechtshulpverzoeken, zowel die van en naar het KLPD als van en naar regionale korpsen.

Contra-Terrorisme en -Activisme

In 2005 heeft de Unit Contra-Terrorisme en -Activisme zich ontwikkeld. De unit valt onder de Dienst Nationale Recherche. De kennis en ervaring van de wijkagenten wordt binnen deze unit zeer hoog aangeslagen. Ook kan de unit dankzij zijn informatiepositie regionale informatie in een groter verband plaatsen.

Hofstadgroep

Het meest in het oog springende onderzoek in het kader van terrorismebestrijding was dat naar de leden van de Hofstadgroep. Op 14 oktober 2005 is hiervoor een aantal verdachten aangehouden. De Dienst Nationale Recherche verrichtte het onderzoek. Deze dienst hield in 2005 nog meer mensen aan die verdacht werden van terroristische activiteiten. Zo werd op 22 juni in Amsterdam een man aangehouden op verdenking van lidmaatschap van de Hofstadgroep. De man was in het bezit van een doorgeladen machinepistool.

Persoonsbeveiliging

Als direct gevolg van de toegenomen terrorismedreiging steeg het aantal beveiligingsopdrachten voor de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging. Alle opdrachten zijn aangenomen en met succes uitgevoerd, maar de druk op het personeel was groot. Om hieraan tegemoet te komen - en aan de voorziene verdere toename van het aantal beveiligingsopdrachten - kreeg de dienst er in 2005 98 medewerkers bij. Naar verwachting zal het totale personeelsbestand eind 2007 gestegen zijn tot 560: een verdubbeling ten opzichte van 2004.

Tjibbe Joustra,
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding

*„Niet elke aanslag kan
voorkomen worden”*

De bomaanslag in de Londense metro bracht de dreiging van een terroristische aanslag akelig dichtbij. De vraag drong zich op: zijn Nederlandse organisaties eigenlijk voorbereid op een terroristische aanslag? Tjibbe Joustra kreeg de opdracht om een inventarisatie te maken van wie wat deed op het gebied van terrorismebestrijding. Die rondde hij in de zomer van 2004 af en inmiddels is hij Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb).

Een belangrijke conclusie uit het rapport van Joustra was dat iedereen die bezig was met terrorismebestrijding kritiek had. Vooral op zichzelf. Want iedereen deed wel iets, maar afstemming was er niet, daarnaast liet de informatie-uitwisseling te wensen over. De NCTb kreeg tot taak om dit rijk geschakeerde veld aan organisaties op elkaar af te stemmen en waar nodig te prikkelen tot het leveren van meerwaarde.

Meld Misdaad Anoniem

Burgers met tips over criminele activiteiten kunnen anoniem een melding doen via Meld Misdaad Anoniem op telefoonnummer 0800-7000 van de Stichting M. Deze stichting heeft haar frontoffice georganiseerd bij het callcenter van de Unit Teleservice, onderdeel van de Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC). In opdracht van de stichting nemen de Teleservice-centralisten anonieme tips van burgers aan en verwerken deze.

Crisis- en conflictbeheersing

In de tweede helft van 2005 openden de deuren van het nieuwe Operationeel Centrum Driebergen, waarin onder andere de nieuwe meldkamer en de nieuwe commandoruimtes van het KLPD gehuisvest zijn. In geval van een (dreigende) verstoring van de openbare orde en veiligheid, kan de Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBO) gebruikmaken van de high-tech apparatuur in de commandoruimtes. In 2005 waren er meerdere SGBO's, zoals bij het bezoek van president Bush aan Nederland en tijdens de verkiezingen in Irak. Het Ministerie van BZK heeft in 2005 een oefen-SGBO georganiseerd, getiteld Bonfire. Dit was een bestuurlijke en praktische oefening van en voor de Nederlandse politie en andere hulpdiensten, in geval van een terroristische aanslag. Naar aanleiding van deze oefening heeft de Unit Bijstandcoördinatie (BC) onderzocht hoe de processen van

teamgericht opsporen van de recherchiediensten aansluiten bij de SGBO-structuur van het KLPD. Op verzoek van BZK heeft de unit in 2005 de multidisciplinaire inzet van het KLPD op beleidsniveau onderzocht.

Training herkenning terrorisme spoor

In 2005 deden zich op en rond het spoor honderddertig bommeldingen voor; vrijwel evenveel als in 2004. Om beter voorbereid te zijn op deze en andere dreigingen, volgden alle medewerkers van de Dienst Spoorwegpolitie (DSP) de training 'Herkenning Terrorismespoor'. De sessie gaf vooral veel achtergrondinformatie. De training was gericht op het leren zien van samenhang tussen gebeurtenissen en bewegingen, voorwerpen en personen. Daarvoor moeten medewerkers buiten hun eigen wereldje leren en willen kijken. Het niveau 'lichte terroristische dreiging' dat het alerteringsstelsel in 2005 tijdelijk afkondigde voor het spoor, was dan ook niet alleen een spoorwegaangelegenheid. Want spoorwegen lopen over viaducten, langs autosnelwegen en ga zo maar door. De Moerdijkbrug kan bijvoorbeeld alleen maar goed op explosieven gecontroleerd worden vanaf het water. Overigens gold de alertering ook voor Schiphol en de Rotterdamse Haven. De DSP is inmiddels bezig om een vervolgentraining te organiseren die meer praktijkgericht is. Daarin zal centraal staan: herken en reageer, maar denk daarbij ook aan de eigen veiligheid.

Joustra: „Het grote voordeel van het NCTb is dat wij als enige schakel fulltime met terrorismebestrijding bezig kunnen zijn. Alle anderen doen dat, logischerwijs, partieel.”

Het NCTb onderhoudt contacten met zowel inlichtingenorganisaties - de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst en de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst - als operationele organisaties als het KLPD en de Koninklijke Marechaussee. Joustra: „Met het KLPD heb ik heel vaak contact. Allereerst met korpschef Peter van Zunderd, die portefeuillehouder Terrorismebestrijding is binnen de Raad van Hoofddirecties. Maar ook met de diensten DNR, DNRI, DSI en DKDB. De DNR spoort veel op rond terrorismebestrijding, de DNRI levert onder andere elke drie maanden informatie ten behoeve van een Nationaal Dreigingsbeeld en dreigingsinformatie leidt vaak tot de inzet van de DKDB. Als NCTb ben ik overigens door de minis-

ter van Justitie onvoorwaardelijk gemandateerd om besluiten te nemen over persoonsbeveiliging.”

Er is geen gezagsverhouding tussen het NCTb en het KLPD. Bij een eventuele crisis zitten ze als partners om tafel, ware het niet dat Joustra dan de voorzittersrol op zich neemt. Joustra: „Gezamenlijk proberen een probleem op te lossen is iets anders dan een gezagsverhouding hebben. Ondanks het ontbreken van die verhouding, wil ik toch graag zicht houden op operationele zaken. Soms vinden andere partijen dat lastig. Maar grootschalige arrestaties gaan vaak gepaard met bewaken en beveiligen en omdat de NCTb met de Coördinator Bewaken en Beveiligen wél rechtstreeks gaat over wie persoonsbeveiliging krijgt, willen we daar dus tijdig van afweten.”

Terugkijkend op 2005 constateert Joustra dat niet alleen een compleet bureau met honderd medewerkers op poten moest worden gezet, maar dat ook de eerste producten zijn afgeleverd. Zo is inmiddels - ook voor de media - zichtbaar dat de opsporings- en inlichtingenorganisaties onderling goed zijn gaan samenwerken. Ook het alerteringsstelsel stemt tot tevredenheid. Joustra: „De gevolgen van de bomaanslag in Londen zijn enorm. De eerste zelfmoordaanslag in het westen van Europa bracht de dreiging heel dichtbij. We zijn inmiddels een publiekscampagne gestart waarin we uitleggen wat onze dreiging is, waar we op moeten letten. Wat we hebben geleerd van de aanslag is dat, hoe goed we ook zijn voorbereid, een aanslag niet altijd voorkomen kan worden. Veel oefenen helpt. We hebben daarom een oefenprogramma opgezet voor sectoren die zijn opgenomen in het alerteringsstelsel. Maar dit soort oefeningen moet niet alleen worden

Inzet specialistische honden

De Unit Specialistische Honden van de Dienst Levende Have Politie begon eind 2005 met het opleiden van honden die onder andere kunnen worden ingezet bij terrorismebestrijding. Het gaat hier om honden die op afstand objecten kunnen afzoeken op de aanwezigheid van explosieven. De inzet van deze honden vergroot de veiligheid van teamleden van andere specialistische eenheden. Door de toenemende geweldsspiraal neemt de vraag naar dit soort specialistische honden voortdurend toe. De ontwikkeling om speurhonden inzetbaar te maken voor terrorismebestrijding gebeurt in nauwe samenwerking met andere KLPD-diensten.

Technologische ondersteuning

In de strijd tegen het terrorisme moeten politie en justitie kunnen beschikken over hoogwaardige technologische technieken en grensverleggende tactieken. De Dienst Specialistische Recherche Toepassingen (DSRT) staat op dit gebied garant voor een 24-uurs ondersteuning van de regionale korpsen en KLPD-onderdelen. In 2005 kreeg de DSRT er een nieuw onderdeel bij: de Unit Landelijke Interceptie (ULI). Dit onderdeel faciliteert de Nederlandse politie door het tappen van alle wettelijk aftapbare telecommunicatie, waarna de aanvrager de gegevens krijgt en verwerkt. De ULI is verantwoordelijk voor de aanschaf, het onderhoud en de innovatie van de interceptiefaciliteiten.

Speciale interventies i.o.

Ook anticipeerde de DSRT het afgelopen jaar op de nog op te richten Dienst Speciale Interventies (DSI). De al bestaande Bijzondere Bijstandseenheden zijn in deze dienst opgegaan en de scenario's voor hun inzet geactualiseerd. Operationeel gezien wisten de DSRT en DSI al enkele successen te boeken. Om optimaal aan de wensen van de DSI tegemoet te komen, stond bij de DSRT het ontwikkelen van interventietechnieken en -tactieken in 2005 hoog in het vaandel.

Terrorismebestrijding op het water

De Dienst Waterpolitie heeft een signaleringsfunctie op terrorismegevoelige plekken, zoals cruiseterminals en terminals voor overslag van gevaarlijke stoffen. Of bij belangrijke infrastructuur werken. Het vlot en juist doorgeleiden van relevante informatie van en naar de medewerkers op de vaartuigen, maar ook die van meldingen van bijvoorbeeld havendiensten, speelt daarbij een belangrijke rol. Het Dienst Informatiecentrum van de Waterpolitie (DIC-Water) is het knooppunt van deze informatiestromen. Daarnaast is DIC-Water een knooppunt voor de informatiestromen tussen de Dienst Waterpolitie en het Korps Informatie Centrum (KIC). Of voor publiekprivate samenwerking, bijvoorbeeld in het kader van Port Security. Vanaf 2007 moeten alle zeehavens een veiligheidsplan hebben om terroristische aanslagen te vermijden. De 25 EU-lidstaten en de Europese ►

geëntameerd door de rijksoverheid. Dat Amsterdam-Amstelland op lokaal niveau een eigen oefening organiseerde, was een goede zaak."

Voor 2006 hoopt Joustra vooral op een voortzetting en uitbouw van de onderlinge informatie-uitwisseling. Hij wil met name aandacht besteden aan de vraag hoe de - vaak vitale - informatie van de wijkagent terecht kan komen op nationaal niveau. Dat vraagt veel van de informatiehuishouding van korpsen, maar ook van laagdrempeligheid.

En verder is het zijn wens om het ontstaan van de Dienst Speciale Interventies (DSI) eindelijk officieel te kunnen maken.

Joustra: „Hoewel de organisatie feitelijk al stáát, is er nog onenigheid over de financiële consequenties: wie betaalt wie en waarvoor? Ik zou het niet reëel vinden als het KLPD er alleen voor moet opdraaien. Overigens ben ik erg blij met het concept van de DSI. Bij zowel politie als defensie als ambtenaren van de

betrokken departementen is de koudwatervrees inmiddels ook weg. De efficiëntie van de bundeling van politie- en defensie-eenheden is groot en heeft zich in de praktijk al bewezen. Het KLPD beheert de dienst, het Openbaar Ministerie beslist over de inzet en het NCTb draagt met adviezen bij aan de besluitvorming."

Commissie gaan toezien op de inhoud en naleving van deze plannen. Nederland is een van de landen die voorop loopt bij de bestrijding van terrorisme vanaf het water. Alle havenbedrijven hebben namelijk al een veiligheidsplan. Het gaat om maatregelen zoals legitimatieplicht en af-gescheiden ruimtes. Nieuw is dat veiligheidsplannen niet alleen over 'safety' gaan: het op de juiste manier omgaan met gevaarlijk stoffen. Maar ook over 'security': ervoor zorgen dat kwaadwillenden niet op risicovolle plekken kunnen komen.

**Ahmed Aboutaleb,
wethouder Sociale Zaken
Amsterdam**

Werken aan verdraagzaamheid

„Soms zijn ze pas om 02.00 uur 's nachts klaar met werken. De dag erna staan ze dan toch weer gewoon om 07.00 uur op de stoep.” Ahmed Aboutaleb, wethouder Sociale zaken in Amsterdam, is zeer te spreken over 'zijn' beveiligers van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB) van het KLPD.

„Natuurlijk is het een drama dat ik beveiligd moet worden. Ik denk met weemoed terug aan de tijd dat Den Uyl nog gewoon, zonder beveiliging, de markt op kon. Maar de tijden zijn veranderd en daarmee moet ik als publieke figuur gewoon rekening houden.” Aboutaleb wordt sinds anderhalf jaar beveiligd door de DKDB. „En daarmee ben ik eigenlijk een sociale gevangene,” beschrijft hij zijn situatie. „Beveiliging

Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging

Mede succesvol dankzij inzet neventakers en Verkeerspolitie

De DKDB bestaat uit de Unit Koninklijke Beveiliging, de Unit Diplomatieke Beveiliging en de Unit Operationele Ondersteuning. De kerntaak van persoonsbeveiligers is het voorkomen, afweren en doorstaan van terroristische of criminele aanvallen op leden van het Koninklijk Huis, gasten van het Koninklijk Huis, politici, diplomaten en andere, door de overheid aangewezen personen. Tot deze laatste groep behoren behalve Nederlandse hoogwaardigheidsbekleders ook hooggeplaatste buitenlandse gasten die ons land bezoeken.

In 2005 nam het aantal beveiligingsopdrachten opnieuw toe. De werkdruk voor de persoonsbeveiligers en veiligheidsassistenten was groot. Alle persoonsbeveiligingsopdrachten zijn aangenomen en met succes uitgevoerd. Dat was zeker ook te danken aan de samenwerking met andere KLPD-diensten en regionale korpsen. Bij de staatsbezoeken van president Poetin en president Bush waren motorrijders aanwezig van de Unit Motorondersteuning van de Dienst Verkeerspolitie (DVP). Zij zorgden voor de verkeerstechnische ondersteuning en protocolaire begeleiding. Een ander sprekend voorbeeld was de toename van te beveiligen personen na de aanhouding van leden van de Hofstadgroep, op 14 oktober. Deze plotselinge piek in beveiligingsopdrachten is mede opgevangen dankzij bijstand vanuit de DVP en de inzet van zogenaamde 'neventakers' vanuit het KLPD en de regiokorpsen. Verdere bijzondere evenementen in 2005 waren de landelijke tour van politicus Geert Wilders, de bruiloften van Floris en Pieter-Christiaan, twee zoons van mr. Pieter van Vollenhove en Prinses Margriet en de geboorte en doop van Alexia, de tweede dochter van ZKH Prins Willem-Alexander en Prinses Máxima. ►

vormt altijd een belemmering. Je verkeert verplicht in het gezelschap van anderen. Je moet alles plannen. Je hebt totaal geen privacy meer." Ondanks deze woorden doet Aboutaleb er alles aan om er het beste van te maken. Dat lukt, onder andere dankzij het goede werk van de DKDB. „De beveiligers van de DKDB verstaan hun vak", vervolgt hij. „Ze zijn dienstbaar, beschikbaar en altijd op tijd. Allemaal hebben ze het vermogen om veiligheidssituaties goed in te schatten. En het mooie aan ze is dat ze er niet alleen voor zorgen dat ik veilig van A naar B kom. Ze geven ook nog eens goede adviezen in de persoonlijke sfeer. De beveiligers van de DKDB zijn consciëntieus. Het zijn professionals die hun vak verstaan. Ze zijn lang niet altijd thuis op de tijd dat ze er hadden willen zijn. Regelmatig veranderen de afspraken in mijn agenda en ook dan zijn ze er gewoon. Daarnaast", geeft Aboutaleb aan, „lachen we ook nog heel wat af met elkaar. Een mooi voorval vorig jaar bij-

voorbeeld was, dat een collega-KLPD'er van de Verkeerspolitie mij en de beveiligers van de DKDB aan de kant zette. De discussie die toen ontstond tussen de DKDB'ers en de verkeerscollega was prachtig."

Hoewel Aboutaleb hard werkt aan het creëren van een klimaat van verdraagzaamheid, kan hij niet inschatten hoe lang beveiliging van zijn persoon nog nodig zal zijn. „Je kunt nooit voorkomen dat er een idioot opstaat om je iets aan te doen. Daar is namelijk maar één iemand voor nodig." Werken aan verdraagzaamheid doet Aboutaleb overigens door steeds opnieuw de discussie aan te gaan over dit onderwerp: met andere politici in debatten op televisie, met burgers, met leerlingen op scholen, met moslims. Dat dit goed werkt bleek onder andere uit de verkiezingsuitslag van de gemeenteraadsverkiezingen en uit het grote aantal voorkeursstemmen dat de wethouder kreeg. „Waar ik voor

pleit is een zindelijke stad", aldus Aboutaleb. „Ik doe geen idiote beloftes. Ik sta voor beschaving, zowel in de politiek als in de stad en in de samenleving. Het liefst zou ik willen dat je iedereen de sleutels van je huis kon geven. Dat is niet zo. Maar ik zie wel dat Nederland langzamerhand weer toegroeit naar een verdraagzamer klimaat."

De DKDB werkt waar mogelijk met standaardprocedures die onder meer aangeven hoeveel voertuigen en manschappen voor een bepaalde opdracht nodig zijn en wat de risicofactor is. Welke maatregelen in een specifieke situatie van toepassing zijn, wordt bepaald aan de hand van een grondig vooronderzoek. Daarbij controleren de DKDB'ers de locaties, de route die de Te Beveiligen Personen afleggen en de overnachtingsadressen. Hoewel het werken met standaardprocedures zeker efficiënt is, wordt waar mogelijk toch steeds meer maatwerk nagestreefd. De relevante dreigingsinformatie die het Team Inlichtingen verzamelt is de basis voor de tactiek, techniek en inzet van persoonsbeveiligers.

Naast persoonsbeveiliging is in 2005 een nieuw beveiligingsconcept in gebruik genomen: persoonsbegeleiding. Persoonsbegeleiding is een lager niveau van persoonsbeveiliging, waarbij beveiligers op afstand hun werk uitvoeren. Daarnaast is er 'proef gedraaid' met de zogenaamde 'veiligheidsaudit'. Medewerkers observeren daarbij het gedrag van (diplomatieke) personen en hun omgeving. Op basis van de resultaten van de observatie kan worden ingeschat of en op welke onderdelen de persoonlijke veiligheid kwetsbaar is. Aan de hand daarvan kunnen weer veiligheidsadviezen gegeven worden.

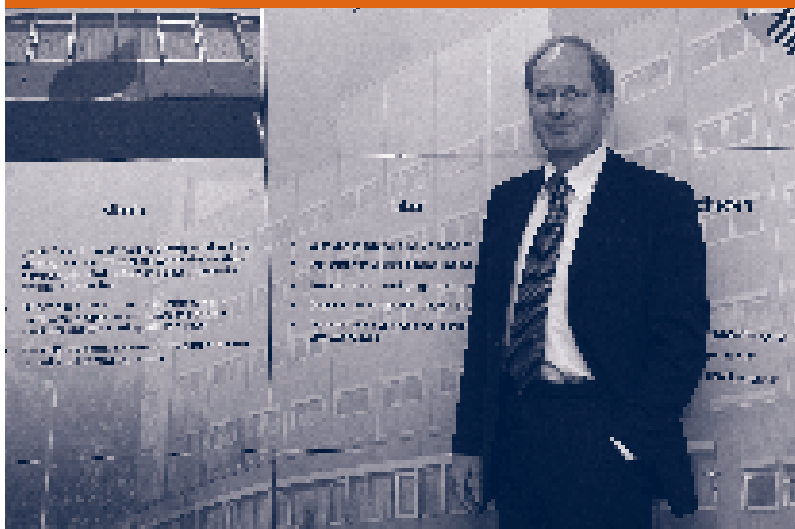
De internationale samenwerking tussen de persoonsbeveiligingsdiensten van EU-lidstaten kreeg in 2005 meer gestalte met een tweede bijeenkomst van het European Network for the Protec-

tion of Public Figures (ENPPF). De DKDB is twee jaar voorzitter geweest van dit samenwerkingsverband. Het doel van de bijeenkomst was het uitwisselen van informatie, vastleggen van afspraken, het leggen van nieuwe, collegiale contacten en het onderhouden van bestaande relaties. Tijdens de bijeenkomst is een handboek gepresenteerd dat onder regie van de DKDB tot stand is gekomen. In dit handboek staan protocollen en procedures rond bezoeken van vooraanstaande personen aan verschillende EU-landen. Ook is de bijeenkomst het startsein geweest voor een werkgroep die een veilige communicatie binnen het ENPPF mogelijk wil maken. Luxemburg, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, België en Nederland nemen hierin het voortouw.

Overigens kreeg de DKDB begin november bezoek van de Europese hoofden van koninklijke veiligheidsdiensten. Het doel van het bezoek was wederom het uitwisselen van kennis en informatie.

De (structurele) toename van het aantal beveiligingsopdrachten maakte een uitbreiding van het personeelsbestand noodzakelijk, en daarmee een interne reorganisatie. In 2005 zijn 98 nieuwe medewerkers aangenomen, na een wervings- en selectieprocedure door de Politieacademie.

Eind 2007 moet de dienst bestaan uit 560 medewerkers, een verdubbeling ten opzichte van 2004. De groei van het aantal medewerkers vergt nogal wat van de dienst omdat iedereen

Theo Bot,
plaatsvervangend directeur AIVD

*„Van egeltjesgedrag is
geen sprake meer”*

De Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) is een belangrijke partner van het KLPD waar het gaat om (informatievoorziening rond) terrorismebestrijding en het stelsel Bewaken en Beveiligen. De dienst onderhoudt nauwe contacten met de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) en de Dienst Koninklijke Diplomatieke Beveiliging (DKDB). Maar wie doet nou wat? Theo Bot, plaatsvervangend directeur van de AIVD, legt uit en blikt terug op 2005.

„Wij dragen bij aan het stelsel Bewaken en Beveiligen vanuit onze eigen taakstelling: het onbekende zichtbaar maken. Daarvoor maken we dreigingsinschattingen en risicoanalyses voor personen en objecten. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) neemt op basis hiervan beslissingen en de DKDB of de regiokorpsen gaan over tot de feitelijke beveiliging. Dat lijkt een helder onderscheid, maar helaas is dat niet altijd zo simpel.

goed moet worden opgevangen en ingewerkt. Nieuwe instromers zijn ook afkomstig van defensie- en justitieonderdelen als het Korps Commandotroepen, het Korps Mariniers, Bijzonder Ondersteunings Team (BOT) van justitie en de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) van de Koninklijke Marechaussee.

FOTO: ROBERT PEEK

Nog niet eens zo lang geleden constateerden we dat we vrijwel in ons uppie bezig waren met het fenomeen terrorisme. Soms leken we er zelfs executief verantwoordelijk voor. We hebben justitie toen gepusht om de wet- en regelgeving op het gebied van terrorisme en radicalisering aan te passen en ook de politie maakte zich klaar voor de nieuwe taken. In Nederland leek terrorisme heel lang een ver-van-mijn-bed-show, maar die achterstand is inmiddels wel ingelopen. De Contraterrorisme-infobox, in de volksmond CT-infobox, is een mooi voorbeeld. Als één van de weinige landen hebben wij hiermee een plaats gecreëerd waar informatie van diverse organisaties vergeleken kan worden, zodat witte vlekken kunnen worden ingevuld. Het systeem werkt behoorlijk, alleen zou de vergelijking geautomatiseerd moeten kunnen plaatsvinden. Hierdoor zou die niet drie dagen maar vier uur duren. Daarmee zijn we nu bezig.

Nu wij niet meer alleen bezig zijn met activiteiten rond terrorismebestrijding is de komst van de NCTb geen overbodige luxe. De NCTb coördineert de aanpak van terrorismebestrijding en maakt daarvoor afspraken met organisaties als het Openbaar Ministerie, KLPD, AIVD en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Niet dat het NCTb deelneemt aan alle overlegvormen. In het operationeel beleidsoverleg zit de AIVD om tafel met het hoofd van de DNRI en de hoofdofficier van het Landelijk Parket. Het gaat hier puur over operationele aangelegenheden, waarbij je van elkaar moet weten waarmee je bezig bent.

2005 zien wij als succesjaar. In de terrorismezaken van dat jaar werd duidelijk dat AIVD en KLPD elkaar hebben gevonden. Van egyptjesgedrag is geen sprake meer. Dat geldt zeker ook op de werkvloer. We weten beter van elkaar waar-

mee we bezig zijn, dragen op de juiste momenten zaken over en het is duidelijk wie informatie levert aan wie. We zien alleen dat bepaalde zaken buiten de keten dreigen te vallen. Als mensen op vrije voeten komen, maar wij hen nog wel gevaarlijk achten voor de samenleving, gaat het niet meer om onbekenden die zichtbaar gemaakt moet worden. En daarmee is het in de gaten houden van deze mensen niet meer als vanzelfsprekend onze taak. Maar wie doet dat dan? Daar moeten we betere afspraken over maken. Met het uitvoeren van het begrip 'verstoren' zijn we daarmee bezig, onder regie van de NCTb. En sowieso horen deze personen als boodschap mee te krijgen: wéét dat er op je gelet wordt!"

Veiligheid, verkeer en vervoer

Dienst Verkeerspolitie

De Dienst Verkeerspolitie (DVP) hield in 2005 tien controles gericht op het vervoer van gevaarlijke stoffen. Tijdens deze controles werkte de DVP samen met de specialisten van de Dienst Waterpolitie. Doelstelling was het bundelen van kennis en het inventariseren van gezamenlijke problemen en (opleidings)behoeften.

Op de zes Servicepunten Vakantieverkeer zijn in juli wederom vele caravans gecontroleerd. De vakantiegangers hadden grote waardering voor de actie, die werd uitgevoerd door ANWB, douane, Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de DVP. Bij het servicepunt in Eijsden namen dit jaar verder ook Belgische, Franse en Duitse collega's deel aan de actie. Overbelading en een te lage bandenspanning bleken de grootste gebreken te zijn. Defecte of verkeerd aangesloten verlichting bezette een derde plaats.

In maart werkte de DVP mee aan de actie Grenzenloos, waarbij een ernstig ongeval werd nagebootst op de grens tussen Nederland en België. Leermoment was dat communicatie lastig is als C2000 nog niet is aangesloten op het Belgische Astrid-systeem. Verder waren regionale korpsen en de Belgische collega's onvoldoende op de hoogte van Incident Management.

Dat veroorzaakte niet alleen verwarring, maar leidde ook tot enthousiasme; de commandant van de Belgische Autosnelwegpolitie nam het idee mee 'naar huis'.

In 2005 schreef de Verkeerspolitie 15.131 processen-verbaal (pv's) uit voor snelheidsovertredingen (mobiele controles). De dienst hield 77.254 blaasproeven en schreef 380 pv's alcohol uit. Er waren in 2005 97.685 staandhoudingen. De Verkeerspolitie behandelde in 2005 31 aanrijdingen met dodelijke afloop, 631 aanrijdingen met letsel en 5.671 aanrijdingen met materiële schade. De dienst schreef daarnaast 21.930 verbalen uit voor het niet dragen van autogordels, 9.460 voor bellen tijdens het rijden en 1.204 verbalen voor bumperkleven. Daarnaast schreef de dienst 216 verbalen uit voor het rijden tijdens een ontzegging van de rijbevoegdheid.

Door trajectcontroles (snelheid) schreef de dienst 722.822 verbalen uit. De Verkeerspolitie hield tien controles Ochtengloten en tien controles Avondgloten.

Tijdens controles werkte de dienst samen met organisaties als de Koninklijke Marechaussee, de regiopolitie, de Duitse politie, de Voedsel en Waren Autoriteit, de Algemene Inspectiedienst, het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting, de parketpolitie en de Sociale Dienst.

Dienst Spoorwegpolitie

In de eerste maanden van 2005 kwamen bij de Dienst Spoorwegpolitie (DSP) diverse meldingen binnen over jongeren die op het traject tussen Deurne en Helmond stenen gooiden naar passerende treinen en het spoor vernielden door er een boomstam, fiets of winkelwagen op te leggen. De actie is in kaart gebracht met analyses die concrete aanknopingspunten opleverden en een gerichte postactie had al snel succes. Acht jongeren werden aangehouden.

Op 13 september 2005 is de DSP samen met collega's van de Bundespolizei ingezet bij de Champions League wedstrijd PSV-Schalke '04. Dit gebeurde onder toepassing van de aanbevelingen uit het voetbalauditrapport van de commissie Vliegenthart. Samen zorgden 47 KLPD'ers en 116 Duitse politiemensen voor een vlekkeloze begeleiding, heen en terug. Die dag gold als testcase voor het wereldkampioenschap voetbal in 2006 in Duitsland. De DSP begeleidt dan de Nederlandse, Ierse en Engelse supporters die per trein via Nederland naar Duitsland reizen, naar het eerste stopstation over de grens. In het geval van Nederlandse supporters wordt deze begeleiding door Nederlandse en Duitse politieambtenaren als het nodig is gecontinueerd tot in de speelstad.

In 2005 zijn drie teams geformeerd ingericht binnen de Unit Probleemgerichte Inzet. Het aantal aan agressie en vandalisme gerelateerde incidenten daalde van 900 in 2004 naar 600 in 2005. De Spoorwegpolitie behandelde in 2005 624 aangiften voor zakkenrollerij en verrichtte in 2005 106 aanhoudingen voor bagage en tassenroof. In totaal verrichtte de dienst in 2005 4.600 aanhoudingen.

Dienst Waterpolitie

Eén van de zes jaarlijkse trainingsdagen voor de Integrale Beroepsvaardigheidstrainingen kreeg in 2005 voor de Waterpolitie een dienstspecifiek tintje. Een aantal aanhoudingssituaties op het water werd getraind; bijvoorbeeld de aanhouding van een dronken schipper.

Op het symposium Port Security en Publiek Private Samenwerking (medio april) werd, naast het opmaken van de balans op het gebied van Port Security, gesproken over de verantwoordelijkheden rond een mogelijke terroristische dreiging. Bij de Waterpolitie is inmiddels het taakaccenthouderschap Port Security ontwikkeld.

Een vier jaar durend strafrechtelijk en milieutechnisch onderzoek, dat de DWP samen met het Openbaar Ministerie instelde naar milieuovertredingen rond het Mexicaanse vrachtschip 'Otapán' leidde er in 2005 toe dat het schip eindelijk kan worden gesloopt. Met de sloopwaarde van ruim drie miljoen euro kunnen de door de Nederlandse staat gemaakte schoonmaakkosten alsnog gecompenseerd worden.

In het kader van het project Versterking Samenwerking KLPD-regio's heeft de DWP de politietaken in de Amsterdamse grachten overgedragen aan de regiopolitie Amsterdam-Amstelland. Ook de grachtenboot P55 is verkocht aan dat korps. De DWP concentreert zich vanaf nu op de Amsterdamse haven.

In 2005 hield de Dienst Waterpolitie 4.128 beroepsvaart/transportcontroles, 290 zeevaartcontroles en 403 EVOA (afvalstoffen)controles. De Waterpolitie schreef 1.186 nautische processen-verbaal uit, 1.018 pv's voor snelheid, 463 pv's recreatie en 435 pv's voor het niet hebben van een klein vaarbewijs. De dienst maakte 49 pv's alcohol op (82 in 2004). Het alcoholgebruik loopt, zeker op beroepsschepen, al jaren terug. Bij een gelijk aantal controles als in 2004 werden minder pv's uitgeschreven. De dienst trof 65 gestolen voertuigen aan en nam 36 aangiftes op van diefstal van vaartuigen. De dienst schreef 500 pv's uit voor het overtreden van de vaar-en rusttijdenwetgeving en 596 pv's beroeps- en sportvisserij. Er waren 76 acties vermiste personen (waaronder dreggen).

Dienst Luchtvaartpolitie

In 2005 zag de Dienst Luchtvaartpolitie zich geconfronteerd met een ontbonden contract voor het leveren van acht nieuwe heli's. Omdat met het oog op de levering twee Islander vliegtuigen en twee Ecureuil helikopters waren verkocht, zijn drie gebruikte helikopters van de Duitse politie aangekocht. Zo kon toch worden voldaan aan de luchtsteunafspraken met de regionale korpsen en andere afnemers. Inmiddels is een nieuw programma van eisen geformuleerd en is de Europese aanbesteding voor de levering van nieuwe heli's gestart.

De Luchtvaartpolitie verrichtte in 2005 177 blaasproeven en maakte in 2005 zo'n 4.600 vlieguren ter ondersteuning van de regionale korpsen en het KLPD. Dat is een verbetering van 6% ten opzichte van 2004.

Meldpunt Asociaal Verkeersgedrag

Alle opsporingsambtenaren van het KLPD kunnen sinds juli 2005 buiten diensttijd telefonisch melding maken van asociale verkeersovertredingen bij het Meldpunt Asociaal Verkeersgedrag. Dit meldpunt is ondergebracht bij de Unit Gericht Toezicht en Afhandeling van de Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC). Met een gemiddelde van vijf per dag leidde het aantal meldingen in 2005 tot 828 zaken die zijn aangeboden aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau. Overtredingen als rechts inhalen, rood licht negeren en buiten noodzaak rijden op de vluchtstrook, scoorden het hoogst. Het meldpunt is geïntroduceerd na goede ervaringen met de 'Horkenlijn' (Gelderland-Midden).

Klantenraden Verkeerspolitie

Bundelen van kracht en kennis

Wat doet de Dienst Verkeerspolitie goed? Waar gaat het mis? Wat kan er beter? En vooral: hoe kunnen we samenwerken en activiteiten op elkaar afstemmen?

De leden van drie klantenraden van de Dienst Verkeerspolitie (DVP), geven antwoord op dit soort vragen.

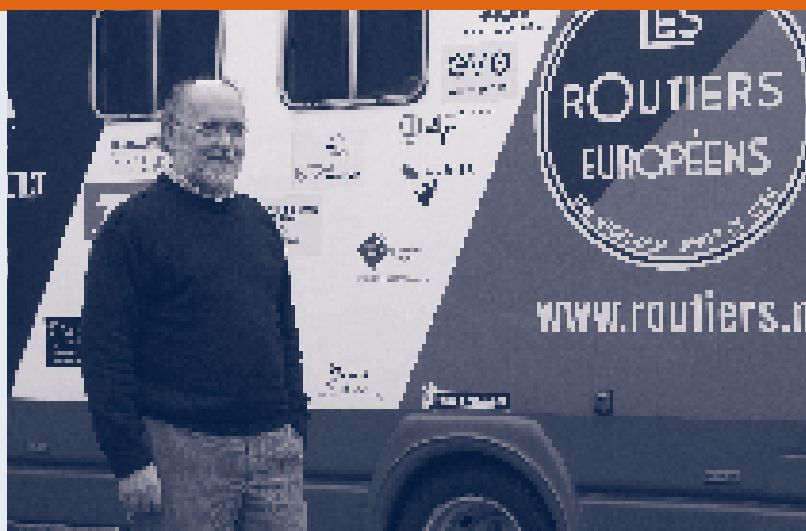
Dat is belangrijk. Het actief meedenken van klanten en het uitspreken van verwachtingen is onontbeerlijk voor de DVP. Niet omdat het moet, maar omdat je dan pas weet wat je aan elkaar hebt. Het opzetten en inrichten van klantenraden is een belangrijke stap voor de Dienst Verkeerspolitie om meer klantgericht te werken. Een bijzondere stap, want de dienst wordt niet afgerekend op klanttevredenheid.

De DVP heeft sinds 2005 drie klantenraden: een voor het gesloten busvervoer (vakantiebussen), een voor het project PAVLOV¹ en een voor het beroepsgoederenvervoer. De klanten staan hiermee centraal. Niet alleen door ze te raadplegen via enquêtes en klanttevredenheidsonderzoeken. Maar ook door ze echt mee te laten denken, door te overleggen, samen te werken en af te stemmen. Ongeveer drie keer per jaar komt een klantenraad bij elkaar. Dan spreken de leden en de Dienst Verkeerspolitie over zaken die zij belangrijk vinden; over dingen die zij willen aankaarten; situaties die hen zorgen baren of waarover ze meer willen weten. Een klantenraad is echter geen besluitvormend orgaan. Er is geen sprake van hiërarchie, hoewel het KLPD de voorzitter levert. Het gaat erom elkaar in alle openheid en transparantie te informeren. Zo zorgt de Verkeerspolitie ervoor dat ze niet alleen vanuit haar eigen perspectief werkt. Zo bundelt de Dienst Verkeerspolitie kracht en kennis. De klantenraden bieden de Dienst Verkeerspolitie en de leden een mooie gelegenheid om van elkaar te leren.

Het afgelopen jaar sprak de klantenraad beroepsgoederenvervoer onder andere over het klanttevredenheidsonderzoek dat de Dienst Verkeerspolitie uitvoerde onder vrachtwagen-

**Rens Kokshoorn,
algemeen secretaris van
Les Routiers Européens**

*Wegrestaurants pleiten voor
veiligheid op en rond
parkeerplaatsen*

Diefstal van containers. Bedreigingen. Gasnarcoses. Afpersingen en overvallen: als burger ben je er niet altijd van bewust. Maar het is niet altijd even veilig voor vrachtwagenchauffeurs op parkeerplaatsen langs snelwegen, waar ze vaak even slapen, douchen of eten.

Les Routiers Européens is een organisatie waarbij horecabedrijven langs (snel-)wegen zich kunnen aansluiten. De organisatie staat voor service en veiligheid langs de weg. Daarom is Les Routiers één van de partners in de klantenraad van het KLPD. De organisatie pleit onder andere voor meer veiligheid op en rond parkeerplaatsen. Rens Kokshoorn, algemeen secretaris van Les Routiers, licht toe: „Waar het ons om gaat is dat

chauffeurs. De uitkomsten over de kwaliteit van de TMC- en WIM-nl controles lagen op een acceptabel niveau. De branche was goed te spreken over de opzet van het onderzoek, vraagstelling en respons. De uitkomsten over de veiligheid op parkeerplaatsen waren minder rooskleurig. De Dienst Verkeerspolitie en de leden van die klantenraad zijn nu niet alleen hard aan het nadenken over vervolgonderzoek. Alle leden van de raad, inclusief de Verkeerspolitie, kijken ook alvast wat zij kunnen doen om chauffeurs zich bijvoorbeeld veiliger in het donker te laten voelen of om de meldingsbereidheid te vergroten. De klantenraad PAVLOV sprak onder andere over de veiligheid van parkeerplaatsen. De klantenraad gesloten busvervoer sprak onder andere over de T-100 regeling (touringcars die 100 km

op het hoofdwegenet mogen rijden) en de gordelplicht. Vaak bespreekt de klantenraad ook praktische zaken en nieuwe ontwikkelingen en informeren de leden elkaar over dingen die ze tegenkomen. Zo ging het in de klantenraad beroepsgoederenvervoer het afgelopen jaar ook over overvallen door nep-agenten in het buitenland en 'tracking & tracing': een systeem om gestolen voertuigen te volgen. Doordat de klantenraden uit verschillende bloedgroepen bestaan, ontstaat er een uitgebreider netwerk met de mogelijkheid om mensen met elkaar in contact te brengen, die elkaar voorheen niet kenden of tegenkwamen.

¹ PAVLOV: Probleemgerichte Aanpak Voor de verbetering van de veiligheid en Leefbaarheid Op Verzorgingsplaatsen.

vrachtwagenchauffeurs op doorreis, onderweg snel en goed kunnen eten en hun truck op dat soort momenten veilig kunnen achterlaten op parkeerplaatsen bij wegrestaurants. Dat is op dit moment niet altijd zo. Vaak is er bijvoorbeeld sprake van veel groen rond parkeerplaatsen, waardoor ze onoverzichtelijker worden en dus onveiliger. Criminaliteit kan dan het gevolg zijn. Daarnaast is er lang niet altijd sprake van goede verlichting of bijvoorbeeld een slagboom waarmee restauranteurs kunnen overzien wie zich op hun terrein bevindt. De horecabedrijven aangesloten bij Les Routiers werken op dit moment aan een veiligheidslabel voor wegrestaurants. Tegelijkertijd willen ze er wel graag van verzekerd zijn dat de politie snel ter plaatse is, mocht er toch iets gebeuren. Daarom is Les Routiers zo te spreken over het project PAVLOV, waarbij de Verkeerspolitie van het KLPD extra surveilleert en contact legt met exploitanten van benzinstations en wegrestaurants over de gang van zaken

en eventuele voorvallen. Wat Les Routiers betreft zou PAVLOV dan ook uitgebreid mogen worden. Bijvoorbeeld naar op- en afritten. „Nu surveilleert het KLPD alleen extra in die gebieden waar het korps over gaat. Logisch. Maar voor ons is het zinvol als alle horecaondernemers langs snelwegen, dus ook die aan op- en afritten, binnen het werkgebied vallen van het KLPD. Hoewel het geografisch gebied waar het KLPD over gaat het afgelopen jaar flink uitgebreid is, zijn er nog steeds stukken snelweg die onder de hoede van de regionale politie vallen. Die doen hun werk natuurlijk ook prima. Maar uniformiteit in handelen en PAVLOV langs alle snelwegen is meer in het belang van ondernemers langs snelwegen.“

Vooraf om te pleiten voor dit soort zaken op het gebied van veiligheid zit Les Routiers dus in de klantenraad. „De overheid voert soms wispelturig beleid“, licht Kokshoorn toe, „en wij laten dat zien.

Kijk, de ondernemers willen graag veiligheidsmaatregelen treffen. Maar dan moet dat wel mogen. Nu werken partners op het gebied van veiligheid op en langs snelwegen nog vaak langs elkaar heen. Een voorbeeld? Wij willen graag hekken en slagbomen. Rijkswaterstaat ziet dat nog niet zitten.“ De klantenraad van het KLPD brengt partners samen om het over dit soort dingen te hebben.

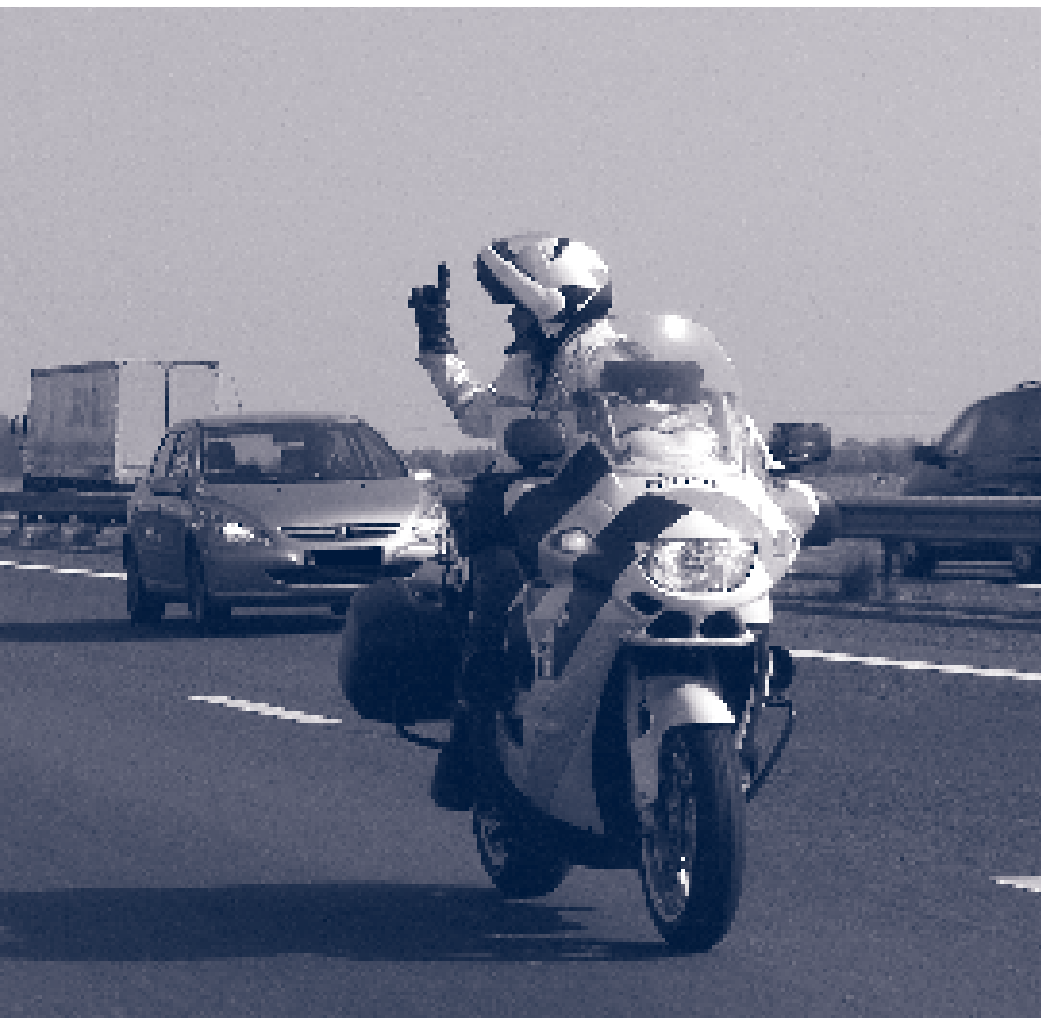

Erik-Jan Blook,
adjunct secretaris goederenvervoer,
Koninklijk Nederlands Vervoer

„Het zijn vaak simpele dingen”

„Wat wij als beroepsvervoerders willen bereiken”, zegt Erik-Jan Blook van de werkgeversorganisatie Koninklijk Nederlands Vervoer, „is dat de Dienst Verkeerspolitie van het KLPD de juiste prioriteiten stelt. Daarom vinden wij de oprichting van de klantenraden een goed initiatief. Gewoon ‘even met de voeten op tafel’ bijpraten over de dingen die ons als leden van de klantenraad bezighouden of zorgen baren.”

Koninklijk Nederlands Vervoer Goederenvervoer (KNV) is de werkgeversorganisatie in het beroepsgoederenvervoer. Bij deze organisatie zijn grote beroepsvervoerders en logistiek dienstverleners aangesloten. Waar KNV voor staat? „Nederland is gebaat bij een veilig, snel en professioneel vervoer”, licht Blook toe. „Om blijvend aandacht te vestigen op het nationale en internationale belang van goed beroepsvervoer,

voert KNV niet alleen een actieve lobby in de richting van overheden en volksvertegenwoordigers. Maar zit ze ook in overlegorganen zoals de klantenraad van de Dienst Verkeerspolitie. Dat is belangrijk. Zo'n klantenraad vormt een mooie aanvulling op overlegorganen die al bestaan. We krijgen er de gelegenheid om zaken te bespreken, die nog nergens anders op tafel liggen. Zo spraken we het afgelopen jaar bijvoorbeeld over een onderzoek dat het KLPD uitvoerde onder beroepsvervoerders. Daaruit kwamen een paar opvallende dingen naar voren. Een ervan was dat chauffeurs zich in 2005 veel minder veilig voelden dan in het jaar 2000. In het jaar 2000 gaf namelijk 85% van de chauffeurs nog aan zich veilig te voelen in het donker. Het afgelopen jaar bleef dit percentage steken op 44%. Hoe dat precies komt, is nog niet duidelijk. Wel is helder dat nader onderzoek nodig is. Een andere uitkomst was dat de meldingsbereidheid van beroepsvervoerders in vijf jaar tijd afgenomen

was van 67% naar 23%. Natuurlijk ondernemen wij gelijk actie als we dit horen. We vertellen de chauffeurs dat we zonder meldingen niet hard kunnen maken dat er een probleem is. Daarnaast geven we aan dat zaken die zij misschien af-doen als een klein voorval (en dus niet melden), bij elkaar misschien wel een grote zaak kunnen vormen. Dat is wat we aan onze kant doen. Bij het KLPD brengen we vervolgens bijvoorbeeld ter sprake dat de meldprocedure kort moet zijn en dat een melding altijd opgevolgd moet worden. Dat vergroot in onze ogen de meldingsbereidheid." Belangrijk punt, want het kan wel eens zo zijn dat chauffeurs minder vertrouwen hebben gekregen in het optreden van de politie. In het jaar 2000 was de politie namelijk nog in 67% van de gevallen binnen twintig minuten ter plaatse. In 2005 was dit nog maar in 33% van de gevallen. Zo blijkt uit het KLPD-onderzoek onder de beroepsvervoerders.

Blook geeft aan dat het goed is om het over dit soort dingen te hebben. „Soms om dingen goed uit te zoeken. Maar vaak ook omdat je samen snel tot een simpele oplossing kunt komen”, aldus Blook. „Stel dat er veel gestolen wordt uit vrachtwagens, omdat chauffeurs hun vrachtwagen met de achterzijde naar de struiken parkeren. Een van de eenvoudige dingen die we dan kunnen doen is uitleggen, dat op deze manier parkeren niet handig is en hoe ze dat beter kunnen doen. In de korte tijd dat de klantenraad nu bestaat, vind ik het een nuttig platform om ervaringen uit te wisselen. Zo'n raad is gericht op samenwerking en afstemming. De klantenraad bundelt kennis en kracht.”

Dienst Spoorwegpolitie

Minder zwartrijders en zakkenrollers door nieuwe aanpak

Het personenvervoer per spoor is in 2005 veiliger geworden. Het boetebeleid dat de NS dat jaar invoerde, leidde bijvoorbeeld tot een flinke afname van het aantal zwartrijders en de Unit Probleemgerichte Inzet (UPI) van de Dienst Spoorwegpolitie (DSP) gaf de aanpak van zakkenrollerij een nieuwe impuls.

Om zwartrijden tegen te gaan is in 2005 allereerst een bijzondere aanpak gelanceerd. Op beruchte lijnen controleerde NS-personeel in uniform, terwijl de UPI al in burger door de trein was gelopen, de verdachte groepen eruit had gepikt en daar onopvallend tussen was gaan zitten. Als zo'n groep tijdens de controle de conducteur intimideerde, bleek ineens dat hun 'buurman' een politieman was.... Toen deze werkwijze bij de zwartrijders bekend was, ging ook het NS-personeel in burger werken. Zo vielen controles niet al lang van tevoren op. Toch blijft soms sprake van dreigend geweld, maar doordat de UPI resoluut optreedt, kan dat geweld vaak voorkomen worden. Dankzij het nieuwe boetebeleid neemt het zwartrijden overigens duidelijk af: zwartrijders zijn één keer bereid om tegenover hun vrienden stoer te doen over die 35 euro boete, maar een tweede keer wordt het toch vervelend.

Eind 2004 riep de NS de hulp in van de DSP, uit vrees dat de invoering van het nieuwe boetebeleid tot veel agressie zou leiden. De NS stelde voor dat de DSP drie maanden lang mee op pad zou gaan. Projectleider Co Hartgers (DSP) verwachtte

Caroline Bonekamp,
unithoofd Spoorwegpolitie
Amsterdam

Succesvolle aanpak overlast stationseiland Amsterdam

Het NS station Amsterdam-Centraal stond jarenlang bekend vanwege de hoge overlast en criminaliteit. Alcoholisten, zwervers, zakkenrollers, drugsverslaafden en dealers hielden zich er redelijk ongestoord op. In 2004 is besloten dat aan de onaanvaardbare overlast een einde moest komen. Caroline Bonekamp, unithoofd Spoorwegpolitie Amsterdam, kijkt terug op de periode waarin krachten werden gebundeld.

„Het was duidelijk dat we de overlast alleen konden terugdringen als alle betrokken partijen de handen ineen zouden slaan”, zegt Bonekamp. „We werken samen met de Nederlandse Spoorwegen, de regiopolitie, de gemeente Amsterdam, de GGD, vervoersmaatschappij Connexion en Arriva en het Gemeentelijk Vervoersbedrijf. Die samenwerking is goed. Er is regelmatig overleg en iedereen draagt zijn

niet dat het zo'n vaart zou lopen en vond ook dat de NS vooral zelf maatregelen moest nemen. Uiteindelijk stelden de NS back-up teams in: een tweede conducteur en een ingehuurd beveiligingsmedewerker. Op stations waar de NS problemen verwachtte, werden de back-up teams uitgebreid met Dienst Spoorwegpolitie en regionale korpsen werd om hun medewerking gevraagd voor eventuele eerste maatregelen. Ten slotte zat er de eerste dagen van het project een extra medewerker van de DSP in de meldkamer die direct alle meldingen analyseerde. Een gouden greep, want uit de analyse bleek niet alleen dat het aantal meldingen heel laag was, maar ook dat de binnengekomen agressiemeldingen bijna nooit echte agressiemeldingen waren. Als geen energie gestoken was in dit monitoren had dus wel eens een heel ander beeld kunnen ontstaan. Na een volle week maakte de projectleiding de balans op en werd de inzet van de DSP drastisch teruggebracht. Na anderhalve week werd de inzet van UPI flexibel gemaakt en na drie weken draaide de NS de inzet van de back-up teams terug: de invoering van het boetebeleid was vrijwel probleemloos verlopen!

In 2005 kreeg ook de aandacht voor de aanpak zakkenrollerij een nieuwe impuls. Het aantal aangiften liep terug en de UPI wilde weten waarom. Waren er echt minder zaken of zagen ze dingen over het hoofd? Een aantal medewerkers werd vrijgemaakt om de observatievaardigheden opnieuw onder de knie

te krijgen. Toen zij een aantal zakkenrollers in de gaten kregen, leidde goede observatie naar de rest van de groep en na korte tijd kon iedereen worden opgepakt. In vergelijking hebben onze buurlanden veel meer last van zakkenrollers dan wij. In ons land wordt gemiddeld 110 keer per maand aangifte gedaan. Het gaat hierbij om aangiften bij zowel de DSP als bij de regionale korpsen. Dit is een aanzienlijke daling ten opzichte van de start van UPI in 2001. Toen lag het aantal aangiften op 600 per maand. De pilot is inmiddels afgerond. De groep medewerkers die nu extra getraind is, zal niet uitsluitend worden ingezet op zakkenrollerij, maar blijft de vaardigheden wel gericht onderhouden.

steentje bij. Maar de afspraken die we onderling hebben gemaakt zijn niet vrijblijvend. Alles ligt vast in een convenant!"

Hoofdrospelers in de aanpak van de overlast zijn de gemeente Amsterdam, de regiopolitie Amsterdam-Amstelland, de NS en de Dienst Spoorwegpolitie (DSP) van het KLPD. Ze werken vanuit het bureau van de Spoorwegpolitie aan het Stationsplein in Amsterdam. Bonekamp: „Drie keer per dag krijgen alle partners een gezamenlijke briefing. Alle medewerkers weten van elkaar waar ze zijn ingezet en met welke opdracht. Veel acties, bijvoorbeeld tegen zwartreizen en overlast door de jeugd, doen we samen. En met de Unit Probleemgerichte Inzet van de Spoorwegpolitie, de UPI, proberen we de zakkenrollerij en het aantal kofferdiefstallen terug te dringen. Het succes van de aanpak is vooral te danken aan deze samenwerking en het feit dat alle partijen dezelfde informatie-

positie hebben. Daarnaast is natuurlijk de constante aanwezigheid in de stations en in het metrogebied een belangrijke factor. Doordat het stationseiland tot noodgebied is verklaard, hebben we er ook meer bevoegdheden, met name op het gebied van de bestrijding van drugsoverlast. Sowieso hebben we regelmatig een drugsactie. Dan maken we dankbaar gebruik van de drugshond van de DSP. Grote vangsten zijn geen uitzondering!"

De resultaten, die sinds het begin van het project zijn gehaald, liegen er niet om. Geen reiziger die het verschil niet merkt. Stationseiland is geen bedreigende omgeving meer. Op alle fronten is de overlast flink afgenomen, aldus Bonekamp. „Toen mijn voorganger in 2003 met het project startte, hadden we nog bijna 4.000 aanhoudingen per jaar. In 2005 waren dat er, samen met de regiopolitie, nog geen 1.300. Het aantal overlastmeldingen is teruggelopen van ruim 2.100 naar 250 en de kleine overtredin-

gen zijn - vergeleken met de start - afgenomen van 1.600 naar 500." Ook laat zij de Flevolijn niet onvermeld: „Door de consequente aanpak en aanwezigheid, ook hier op basis van een convenant, is de overlast op het traject minimaal geworden en de veiligheid voor reizigers en NS-personeel sterk toegenomen. De aanpak wérkt."

„In 2005 is voor station Amsterdam-Amstel ook al een convenant afgesloten", vertelt Bonekamp. „En eind 2006 komt het NS-station Bijlmer gereed. Dat wordt een belangrijk (overstap) station. Dan zullen we wel een verschuiving gaan zien in de werkzaamheden; Duivendrecht zal waarschijnlijk minder aandacht nodig hebben. Hoe dan ook streven we vooral naar het handhaven van het huidige niveau van veiligheid. Dit geven we niet meer uit handen."

Dienst Waterpolitie onderzoekt twee grote ongevallen

Elk ongeval is anders. Of het nu gaat om een brand op een schip, een gat in een olietanker of een overvaring van een zwemster: afspraken tussen Dienst Waterpolitie (DWP), regiokorps, brandweer, Rijkswaterstaat en eventueel andere organisaties die een rol spelen bij zo'n ongeluk, worden altijd ter plekke gemaakt. Uiteraard hebben DWP en partners draaiboeken en calamiteitenplannen, zodat ze niets vergeten en direct weten wie in eerste instantie verantwoordelijk is. Alle partners actualiseren deze afspraken jaarlijks. Eenmaal ter plaatse komt het toch vaak aan op de situatie en de afspraken die op dat moment worden gemaakt. Om ervoor te zorgen dat de samenwerking op dit soort momenten soepel verloopt, oefenen alle partners regelmatig: in elk geval twee keer onaangekondigd in het voorjaar en twee keer in het najaar. Daarnaast is er één keer per jaar een grote multidisciplinaire oefening. Hoe de samenwerking tussen de Waterpolitie en haar partners verloopt, wordt duidelijk aan de hand van twee voorbeelden.

De 31-jarige T. ziet dat er noodweer op komst is. Hij wil met zijn speedboot nog gauw even een mobieltje ophalen en vaart twintig mijl per uur in plaats van de toegestane negen. Hij heeft nauwelijks zicht op zijn directe omgeving, omdat het snel donker wordt en er geen ruitenwissers op zijn cabrioletkap zitten. Plotseling roept zijn medepassagier dat er zwemmers in het water liggen. Een noodstop haalt niets uit. T. duikt het water in en redt een twaalfjarig meisje met een hoofdwond. Hij legt haar op een surfplank en zoekt naar haar dertienjarige zusje. De Dienst Waterpolitie bergt haar twee dagen later.

De samenwerking rond dit ongeluk in juni 2005 verliep uitstekend. De Dienst Waterpolitie hield zich bezig met het onderzoek aan de boot en het vinden van het meisje. De regiopolitie verhoorde getuigen, hield pers en publiek op een afstand, beschermde het getroffen gezin en proefde de sfeer op de camping, waar zowel slachtoffer als verdachte verbleven. Vooral dat laatste was belangrijk, want iedereen voelde zich erg betrokken. Deze taakverdeling werkte goed. Daarnaast speelden nog veel andere partijen een rol bij dit ongeval. De vrijwillige brandweer stuurde een duikteam, een bedrijf uit Urk leverde speciaal materiaal om mee te dreggen. De speurhonden van de Dienst Levende Have Politie van het KLPD zochten naar het stoffelijk overschot.

FOTO: DIENST WATERPOLITIE

Op zondag 9 januari 2005 raakten bij een ongeval met een plezierjacht acht personen te water bij de stuw van Borg-haren. Het ging om twee gezinnen met in totaal vier kinderen. Brandweer en regiopolitie haalden zes van hen, de vier kinderen en de twee moeders, uit het water. De twee vaders kwamen om het leven en zijn later gevonden.

De regiopolitie had als eerste contact met de familieleden die het ongeval overleefden en bleef tijdens het hele onderzoek het aanspreekpunt voor de getroffen gezinnen. De vaders van de gezinnen en het jacht waren in eerste instantie onvindbaar. De eerste dagen is dan ook met man en macht gewerkt aan deze zaak. Op een gegeven ogenblik waren er wel 300 mensen tegelijk aan het duiken, zoeken, speuren en dreggen. De Waterpolitie maakte onder andere gebruik van een helikopter en infraroodcamera's. De eerste man werd alsnog vrij snel geborgen. De tweede man werd pas 44 dagen later gevonden, 48 kilometer stroomafwaarts. De DWP onderzocht het afgelopen jaar of er in deze zaak sprake was van 'verwijtbare schuld' en/of 'strafbare feiten'. Zo keek de Waterpolitie naar de mankementen die dit net gekochte tweedehandsbootje had vóór de verkoop ervan. Eén van de verongelukte gezinnen had het bootje net tweedehands gekocht. De vorige eigenaar had geadviseerd de startmotor te reviseren en naar de tank te kijken omdat de filters steeds vervuilden. Uit het onderzoek bleek dat de kapotte startmotor het ongeluk uiteindelijk veroorzaakt had. Daarnaast keek de Waterpolitie naar de rol van Rijkswaterstaat in het geheel, met name van de stuwwachter. Hij was die dag vijf minuten eerder naar huis gegaan. Vraag was of hij de stuwen nog op tijd omhoog had kunnen draaien om het schip te redden. Dat bleek niet het geval te zijn en daarmee kwamen er uit het onderzoek geen strafbare feiten naar voren.

Officier van justitie Pascale Bruinen, was zeer te spreken over de wijze waarop de Waterpolitie dit onderzoek uitvoerde. In een brief aan diensthoofd Monique Smeijers schreef ze: „Er is zeer uitgebreid en op zorgvuldige en betrokken wijze aan waarheidsvinding gedaan en er is sprake geweest van een prima samenwerking met de regionale politie.” Bruinen licht toe: „Wat me opviel was de gedrevenheid van iedereen die aan het onderzoek werkte en de gedegenheid van het onderzoek.” Het was een complex onderzoek waarin ook stroomrichting en -snelheid van de Maas (en allerlei ingewikkelde berekeningen) een belangrijke rol speelden. Bruinen roemt de nautische kennis van het onderzoeksteam, evenals de samenwerking met andere partijen. Zo deed de Raad voor de Transportveiligheid ook zelfstandig onderzoek naar de toedracht van deze zaak. De partijen zaten elkaar hierbij op geen enkel moment in de weg. Wat Bruinen ook opviel was de betrokkenheid richting de nabestaanden: „De menselijke kant is niet ondergesneeuwd geraakt. Tijdens een afsluitend gesprek op het parket heb ik de familie goed kunnen uitleggen, waarom er in deze zaak geen schuldigen aan te wijzen waren. Ik was blij dat ik dit heb kunnen doen. Want, ik kan me voorstellen dat je daar als slachtoffers soms wel naar op zoek bent.”

Pilot luchtsteun Zuid 5 op dreef

Eind april 2005 is het project 'Zuid 5' van start gegaan. In deze pilot biedt de Dienst Luchtvaartpolitie luchtsteun aan de vijf zuidelijke regionale korpsen. Het eenmotorige vliegtuig van het korps Brabant-Zuidoost, de TB10, dat al dienst deed vanaf de luchtmachtbasis in Eindhoven, is aan de pilot toegevoegd.

In het kader van de pilot levert de Dienst Luchtvaartpolitie vier dagen per week de helikopter met airborne videosysteem. Ook reizen een vlieger en een waarnemer/operator af naar Eindhoven. Als derde opstapper gaat een regiowaarnemer mee aan boord.

In principe is de heli standby voor prioriteit 1 meldingen, maar als ze toch in de lucht zijn kan de bemanning ook foto-opdrachten uitvoeren en waar nodig het airborne videosysteem inzetten. Met dit systeem kunnen realtimebeelden naar commandokamers op de grond worden verzonden, bijvoorbeeld tijdens grootschalige optredens of rellen. Om de bol te kunnen bedienen moeten regiowaarnemers een opleiding van twee maanden volgen. Omdat de korpsen hun regiowaarnemers liever niet zo lang kwijt zijn, is het opleiden binnen de pilot vooralsnog beperkt gebleven tot 'learning on the job'. Het is echter wel een wens van de Luchtvaartpolitie om de regiowaarnemers te zijner tijd af te lessen op de bol.

John Wierda (Luchtvaartpolitie) is als projectleider nauw betrokken bij de samenwerking. „Decentraal werken is voor ons een goede optie. Als het aan ons ligt blijft Eindhoven dan ook niet het enige steunpunt in het land. Maar het is verstandiger om eerst de uitkomsten van deze pilot af te wachten voor we gaan kijken naar nieuwe mogelijkheden. Sowieso willen we graag

Twan Klomp,
vlieger regio Brabant-Zuidoost

*„Niet meer vliegen
na zonsondergang”*

„Vijftien jaar geleden hebben we als gemeentepolitie Helmond een stichting opgericht om zaken op te pakken die formeel niet bij de politie thuishoorden. De meeste com-motie ontstond toen we milieuvluchten gingen uitvoeren met een ultralight vliegtuig dat door de stichting was aan-geschaft voor 50.000 gulden. We haalden alle kranten en zelfs CNN en uiteindelijk besloot het korps het vliegtuigje over te kopen en de stichting op te heffen. Maar de vluch-ten bleven.” Twan Klomp, als vlieger werkzaam in het korps Brabant-Zuidoost, vertelt over hoe het allemaal begon. Hij maakt inmiddels deel uit van de pilot Luchtsteun Zuid 5, die de Dienst Luchtvaartpolitie in 2005 startte.

Twan Klomp: „In andere verbanden is vaak sprake van Zuidelijke Zes, maar Zeeland is voor ons niet echt te doen. De afstand naar zowel Bergen op Zoom als Maastricht bedraagt zowel per vliegtuig als heli 35 minuten en dat is toelaatbaar. Een heli kan maar tweeënehalf uur in de lucht blijven. Dan blijft er net genoeg tijd over voor prio 1 meldingen en foto-opdrachten.”

FOTO: NIEMT LUCHTVAART

De luchtwaarneming is gehuisvest op de luchtmachtbasis Eindhoven: twee geschakelde containers en een loods in bruikleen. Het voldoet. Klomp: „De pilot eindigt in 2006. Dan zal nog niet alles geregeld en bekend zijn. We tobben bijvoorbeeld nog behoorlijk met de verbindingen in de lucht en zijn ook wel toe aan betere huisvesting. En de regiowaarnemers zijn nog niet afgelest op het gebruik van de apparatuur in de heli.” In het vliegtuig gaat er altijd een regiowaarnemer mee. Klomp: „In elk korps hebben we twee waarnemers: in principe iemand met een meldkamerachtergrond en iemand met als taakaccent milieu. Op dagen dat de heli vliegt, levert het KLPD een vlieger en een waarnemer/operator. De regiowaarnemer stapt dan als derde aan boord.”

Hoe de samenwerking met de DLVP bevalt? „Het is wennen”, zegt Klomp. „Het KLPD was gewend om te werken vanuit een aanbodgestuurde benade-

ring. Ze zeiden: ‘we hebben nú tijd, zeg maar wat we moeten doen.’ Hier werken we veel meer vraaggestuurd en binnen de pilot gebeurt dat nu ook. Het allerlastigste is dat wij hier amper aan regels gebonden waren, terwijl het KLPD een eigen basic operations manual heeft. En in het kader van de pilot moeten wij daar nu ook aan voldoen. Altijd twee motoren gebruiken na zonsondergang betekent voor ons: niet meer vliegen na zonsondergang, want ons vliegtuig heeft maar één motor. Zonde, want recent onderzoek wijst uit dat korpsen ons vaak juist op die latere tijdstippen in de lucht willen hebben. Ik kom soms misschien wel over als een missionaris, en dat komt natuurlijk doordat ik alles hier met eigen handen heb opgebouwd, maar ik begrijp dat het tijd nodig heeft.”

Samenwerking

CatchKen draagt bij aan Informatie Gestuurde Politie

Succesvol project wacht op structurele organisatie

CatchKen gaat Nederland veroveren. De drie regionale korpsen die nu aan het project meedoen en de Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC) van het KLPD zijn in elk geval enthousiast. Veel korpsen willen graag meedoen. Maar eerst wordt het project geëvalueerd.

De DOC biedt ondersteuning op het gebied van openbare orde en veiligheid aan het KLPD zelf, aan de regionale politiekorpsen en andere overheidsdiensten. De programmamanager Informatie Gestuurde Politie (IGP) van het KLPD en het unithoofd Informatie Coördinatie (DOC) meenden dat CatchKen veel beter kon bijdragen aan de resultaten als het systeem meer informatie-gestuurd benut werd. Samen met de korpsen Zuid-Holland-Zuid, Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond is vervolgens een project gestart, met als doel het aanleggen van een database-omgeving waarin relevante informatie voor CatchKen gedeeld kon worden.

Het Ministerie van Justitie was bereid het project te financieren. Voormalig beleidsmedewerker bij justitie, Rogier Rijpkema, was toentertijd deelprojectleider Innovatie in het project Versterking Kwaliteit Opsporing. Rijpkema: „Wij zagen meteen de mogelijkheden van het systeem. Voorwaarden voor financiering door justitie waren dat meerdere regio's zouden meewerken en dat de Board Opsporing van de Raad van Hoofdcommissarissen toestemming zou geven. Daaraan is voldaan. Als het eindrapport van dit project gereed is, weten we of CatchKen ook ingezet kan worden voor andere opsporingsdoeleinden.” De resultaten van het project worden in 2006 in de vorm van een advies gepresenteerd aan de Raad van Hoofdcommissarissen.

CatchKen werkt als volgt. Een camera langs de kant van de weg, of ingebouwd in een surveillancevoertuig, leest kentekens en vergelijkt ze in een tiende van een seconde met gegevens in een database. Deze bevat kentekens 'waar iets mee aan de hand is'. Als er een *hit* is, komt een foto binnen van het betrokken voertuig en de reden van de hit. Hierop kan worden ingezet. Het doel van het project is niet alleen gezochte mensen van straat halen, maar ook bewerkstelligen dat de deelnemende korpsen de gemeenschappelijke database vullen én de informatie met elkaar delen.

Naast het opzetten van een projectorganisatie die alle 26 korpsen kan ondersteunen, moet de informatiehuishouding van de Nederlandse politie toegankelijk worden gemaakt voor CatchKen. Neem een veelpleger. Van hem is alles geregistreerd, behalve het kenteken van zijn auto. En dus kan CatchKen er ook niks mee.

CatchKen kan op verschillende manieren worden toegepast. Langs de snelweg in een statische opstelling, met een motorrijder op afroep even verderop. Of in een vaste opstelling met een lijntje naar de meldkamer. Of, zoals in Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid, aan boord van surveillanceauto's. De bemanning werkt gewoon meldingen af, maar intussen draait de camera. Het KLPD werkt meestal met de eerstgenoemde toepassing, maar gaat mogelijk ook een aantal voertuigen met CatchKen uitrusten.

In Rotterdam-Rijnmond zijn in 2005 grote successen geboekt. Dankzij de samenwerking met de Belastingdienst - en dankzij CatchKen - zijn veel wanbetalers van de straat geplukt. Maar ook de andere korpsen hebben mooie resultaten behaald. De betrokkenen zijn enthousiast over dit middel, dat bijdraagt aan informatie gestuurd politiewerk. Maar voordat andere korpsen mee kunnen doen, is dus eerst een vaste structuur nodig. En wellicht ook een antwoord op de vraag of gebruik kan worden gemaakt van trajectcontroleapparatuur of camera-systemen bij tankstations en dergelijke.

Samenwerken aan verkeershandhaving

Op verkeersgebied is het Bureau Verkeershandhaving van het Openbaar Ministerie (BVOM) een belangrijke partner voor de blauwe diensten van het KLPD. En dat geldt ook voor Rijkswaterstaat (RWS). Waarin wordt die samenwerking zichtbaar?

Spoorwegpolitie

Beleidsvoornemens met gevolgen op justitieel gebied spreekt de Dienst Spoorwegpolitie (DSP) altijd vooraf door met het BVOM, in verband met de gezagsrol van dit bureau. De meerwaarde van het BVOM voor de DSP ligt verder vooral in het eenduidig zien te krijgen van de afhandeling van zaken in de 19 verschillende arrondissementen. In het kader van de Wet op de Uitgebreide Identificatieplicht neemt het ene arrondissement genoeg met een bibliotheekkaart met foto en het andere alleen maar met een wettelijk voorgeschreven document. Het BVOM kan hierop invloed uitoefenen. In 2005 werkte het BVOM mee aan de justitiële acceptatie van de proef rond tele-voorgeleiding: (incidentele) voorgeleiding op afstand met behulp van audiovisuele hulpmiddelen. Dankzij bemiddeling van het BVOM zijn de hoofdofficieren van de arrondissementen Haarlem en Amsterdam inmiddels akkoord gegaan met deze vorm van voorleiden.

Verkeerspolitie

De doorstroming van het verkeer stagneert vaak door incidenten. Door de invoering van Incident Management Plus (IM+) worden deze ongevallen sneller afgehandeld en wordt onnodige filevorming bestreden. Aan IM+ werken hulpverleners, bergers,

mr. Koos Spee,
Landelijk verkeersofficier Bureau Verkeershandhaving
Openbaar Ministerie

*„Analyseren in plaats van
de emotie laten regeren”*

„Om voor verkeer dingen gedaan te krijgen, moet je doorlopend knokken”, aldus officier van justitie, mr. Koos Spee. Door het Landelijk Parket is hij geman-dateerd voor de aansturing van de blauwe diensten van het KLPD.

Toen de korpsen in 1998 geen extra capaciteit meer wilden vrijmaken voor verkeershandhaving, peuterde Spee geld los bij justitie en stelde in elk korps dertig mensen aan die zich uitsluitend met Helmgrasfeiten (helm, gordel, roodlicht, alcohol en snelheid) bezighielden. Maar ook andere ontwikkelingen zijn wel eens debet aan de aandacht voor verkeer. Spee: „Als mensen van de Verkeerspolitie ingezet worden als chauffeur bij de

wegbeheerder en verzekeraars samen. Hoewel het KLPD verantwoordelijk is voor incidentmanagement op de autosnelwegen, zijn inmiddels 120 wegininspecteurs IM+ van Rijkswaterstaat opgeleid om op te treden bij kleine pechgevallen en aanrijdingen in het kader van de doorstroming. Nog eens 120 volgen in 2006. De DVP werkte in 2005 ook samen met RWS als het gaat om het programma Weigh-in-Motion. Dit programma moet onnodige schade aan het hoofdwegenet door vrachtvervoer voorkomen én onnodige concurrentievervalsing tegengaan. In afwachting van automatische handhaving wordt de samenwerking nog enkele jaren voortgezet.

Waterpolitie

De Dienst Waterpolitie (DWP) heeft tijdens de najaarsbijeenkomst van het Centraal Overleg Verkeersveiligheid te Water (onder voorzitterschap van het BVOM) een nieuwe impuls gegeven aan het begrip Verkeersveiligheid met het uitbreidingsvoorstel 'Transportveiligheid' (*Transport Security*). Dit voorstel is gebaseerd op een door DIC-Water gemaakte analyse. In 2005 hield de Waterpolitie handhavingcontroles ten aanzien van de vaar- en rusttijden binnenvaart, meldplicht gevaarlijke stoffen, uitluisterplicht marifoonkanalen en overlast snelle motorboten. Deze acties zijn internationaal gecoördineerd binnen het netwerk van Europese Waterpolitiediensten, AQUAPOL.

Luchtvaartpolitie

Tussen de leiding van de Dienst Luchtvaartpolitie en het BVOM vindt regelmatig strategisch overleg plaats. Bij het BVOM werkt een beleidsmedewerker Luchtvaart. Zijn taak is vooral het voorbereiden en adviseren omtrent de handhaafbaarheid van luchtvaartwet- en regelgeving. De coördinerend luchtvaartofficier van justitie van het parket Schiphol (arrondissement Haarlem) is verantwoordelijk voor de luchtvaartzaken.

DKDB, komen ze niet toe aan verkeershandhaving. En door de domeindiscussie is de Dienst Verkeerspolitie meer tijd kwijt aan het afhandelen van aanrijdingen. De capaciteit die regiokorpsen hierdoor overhouden, gaat eerder naar de aanpak van criminaliteit dan naar verkeer. Het blijft knokken om verkeer de aandacht te geven die het verdient."

Koos Spee overlegt regelmatig met de diensthoofden van de Verkeerspolitie, Waterpolitie, Spoorwegpolitie en Luchtvaartpolitie en met de directeur Politie van het KLPD, Pim Miltenburg. „Het is een strategisch overleg waarin de vraag centraal staat: doen we waarvoor we op de wereld zijn? Om dat te weten, moet je op papier zetten wat je wilt bereiken. En omdat die lijst altijd te groot is, zul je prioriteiten moeten aangeven en die in een jaarplan zetten. Ik heb nu al met het eerste diensthoofd gesproken over het jaarplan 2007. Wat mij betreft wordt er bij het KLPD nog iets te weinig in kaart

gebracht en geanalyseerd. De emotie kan wel eens de doorslag geven, niet zelden veroorzaakt door de media. Naar aanleiding van de commotie rond gekantelde vrachtwagens heb ik vorig jaar de cijfers van alle Nederlandse politiekorpsen geanalyseerd. De stijging was er wél, maar niet zo spectaculair als de media deden geloven. We moeten dus goed oppassen hoe we onze prioriteiten stellen."

In 2005 is het BVOM begonnen om zaken van de Spoorwegpolitie te bekijken die niet met een transactie waren afgedaan en waarbij nog geen officier van justitie betrokken was. Spee: „Soms konden we ze direct doorsturen naar het parket, soms moest een zaak terug naar de collega's omdat er dingen ontbraken en soms knoopten wij er gelijk een dagvaarding aan. In 2006 gaan we dat ook doen met zaken van de Dienst Waterpolitie. Zo bouwen we hier in het bureau een stuk expertise op. Voor de Water-

politie is dat erg prettig. Er zijn negentien parketten en niet zo veel aanvaringen, dus nergens is men echt thuis in dat soort zaken. Dat leidt nog wel eens tot een sepot of een fikse vertraging. Met onze expertise kunnen we straks zelfs iemand meesturen naar een zitting om de officier bij te staan. Mijn doel is namelijk niet alleen het terugbrengen van het aantal zwaartrijders, verkeersdoden of aanvaringen, maar ook van het aantal sepots."

Dienst Waterpolitie tijdens Sail 2005

„Het maakte niet uit of de boot geel of blauw was”

Voor de Dienst Waterpolitie (DWP) begonnen de voorbereidingen op Sail 2005 al drie jaar van tevoren. Freek Kalf en Ton Elbers van de Unit IJmond, trokken de klus samen. Het grootste evenement van Nederland verliep succesvol. Een terugblik.

De grote projectgroep Sail 2005 startte al in 2002. Alle betrokken nautische en landdiensten zaten eens in de zes weken met elkaar om tafel om de grote lijnen van het evenement uit te zetten. Centrale vraag: hoe groot kan het worden? De inzetplanning van de DWP werd afgestemd op de ervaringen tijdens Sail 2000. Een paar maanden voor het feest begon, werd echter duidelijk dat er sprake was van verhoogde terrorismedreiging; er moest extra personeel komen. Met als gevolg dat tijdens de zes dagen van Sail 2005 een groot deel van de DWP-vestigingen in Nederland vaak alleen noodhulp kon garanderen.

De Waterpolitie stond voor de taak om te zorgen voor een veilig verloop van het evenement. Kalf: „Dit jaar had de Stichting Sail overall camera's geïnstalleerd. De beelden daarvan kwamen rechtstreeks bij de commando-unit binnen. Wij hebben ons vooral geconcentreerd op het water en konden adequaat reageren als er iets loos was of bijvoorbeeld als de Koningin ging varen. Het meeste profijt hadden we ervan tijdens het vuurwerk: de camera's gaven prima beelden door in het donker!” Ander beeldmateriaal kreeg de commando-unit vanuit de lucht, van

**Eric Ruisaard,
Havenbeheerder Gemeentelijk Havenbedrijf**

*Perfekte samenwerking
tijdens Sail 2005*

„Het was mijn vijfde Sail alweer, maar het blijft een hele organisatie”, zegt Eric Ruisaard over Sail 2005. Ruisaard was manager operations bij het Gemeentelijk Havenbedrijf in Amsterdam (nu: Haven Amsterdam). In de voorbereiding van en tijdens Sail 2005 werkte hij nauw samen met Freek Kalf en Ton Elbers, collega's van de Dienst Waterpolitie (DWP). Wat komt er eigenlijk allemaal kijken bij de organisatie van zo'n evenement?

„De gemeente had een gemeentelijke projectgroep Sail 2005 ingesteld. Naast de Stichting Sail zaten daarin onder andere: het Gemeentelijk Havenbedrijf (GHB), het Binnenwater Beheer Amsterdam (BBA), de Waterpolitie in de persoon van Freek Kalf, de politie Amsterdam-Amstelland, de gemeentelijke brandweer en vertegenwoordigers van de stadsdelen Zeeburg, Noord en Centrum. Deze club kwam al sinds eind

de Dienst Luchtvaartpolitie. Kalf: „Vooraf tijdens de Sail In was dat van belang; van IJmuiden naar Amsterdam voeren over 26 kilometer water allemaal bootjes. Met de heli heb je daar goed zicht op en via het airborne videosysteem konden wij keurig meekijken.“

Om te zorgen dat collega's van andere DWP-units de weg wisten in het grote havengebied van Amsterdam, is veel aandacht besteed aan de dagelijkse briefing. Ook kreeg iedere collega een zogenoemd 'handigboekje' met daarin onder andere een kaart van het gebied, een overzicht van tijdelijke verkeersmaatregelen en alle relevante telefoonnummers. Het liep gesmeerd. Zo bleek ook uit de evaluatie.

Tijdens de voorbereidingen en tijdens Sail zelf hadden Kalf en Elbers uitstekende contacten met havenbeheerder Eric Ruisaard van het Gemeentelijk Havenbedrijf. Kalf: „Tijdens het evenement waren beide diensten zo op elkaar ingespeeld dat het niet uitmaakte of er een gele of een blauwe boot naar een melding ging. Wie het dichtste bij was ging, verleende eerste hulp en droeg daarna de zaak over als dat nodig was. We gingen voor hetzelfde.“

2003 minstens elke zes weken bij elkaar. Als havenbeheerder was ik verder voorzitter van de nautische werkgroep. Daar zat ik om tafel met Ton Elbers van de DWP en vertegenwoordigers van BBA, Koninklijke Marine, Rijkswaterstaat, mijn collega's uit IJmuiden en de Stichting Sail. Als nautische club vonden we elkaar feilloos.

Als havenbeheerder was ik samen met de Stichting Sail verantwoordelijk voor het bepalen van de volgorde van de schepen. Die volgorde is afhankelijk van wie waar in de haven kan afmeren. Verder zorgde ik dat in de haven extra bolders geplaatst werden en dat de reddingslijnen gecheckt waren. Tijdens het evenement moest de binnenvaart gewoon door kunnen gaan. Dat betekende dus dat we ook moesten regelen dat deze schepen op drukke tijden tussen de feestgangers door geloodst werden. Alleen tijdens het vuurwerk

's avonds gold een algehele stremming. Tijdens het evenement deelden de Waterpolitie en de verkeersleiders van het Gemeentelijk Havenbedrijf een mobiele communicatie-unit. De verkeersleiders hadden contact met alle overheidsvaartuigen op het water. We hadden dit evenement nooit kunnen organiseren als de Dienst Waterpolitie niet zoveel mensen en vaartuigen naar Amsterdam had laten komen. Samen zijn we diverse keren uitgerukt: om een brand te blussen aan boord van een binnenvaartschip, iemand van boord te halen met hartklachten en te zoeken naar een man die tussen wal en schip terecht was gekomen. Ieder wist precies wat hem te doen stond.

De samenwerking met het KLPD is werkelijk perfect verlopen! We kenden elkaar al van vorige Sails en daardoor zat er een flinke brok ervaring bij elkaar. Dat was soms ook wel nodig. Vertegen-

woordigers van het regiokorps hadden - begrijpelijkwijs - andere belangen dan zuiver nautische. Ze wilden bijvoorbeeld uit veiligheidsoverwegingen schepen uit bepaalde landen clusteren, waardoor de gehele planning weer door elkaar liep. Of ze wilden het transport van gevaarlijke stoffen tijdens de drukke momenten van Sail niet door laten gaan. Maar dan tref je de levensader van Amsterdam! Freek en ik konden hen dat gelukkig altijd uitleggen. Dankzij onze ervaring met Sail, met Amsterdam én met het water.“

LVBT scant afgebrand cellencomplex Schiphol-Oost

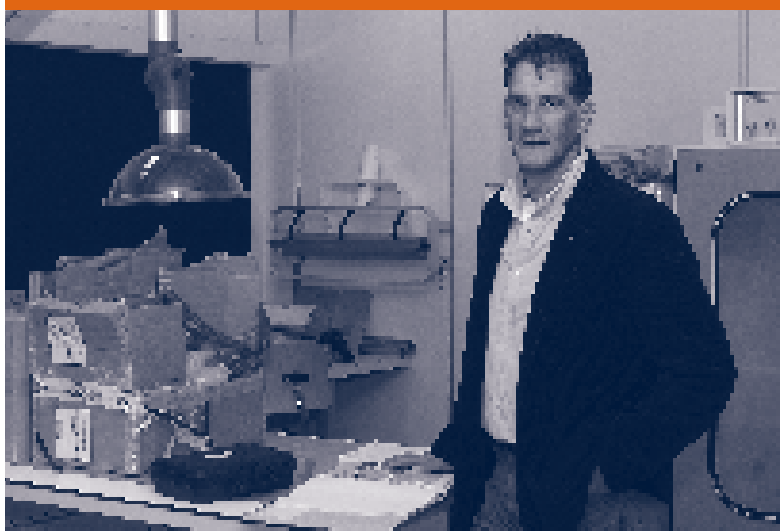
Brede toepasbaarheid nieuwe scantechniek

Het LVBT (Landelijk Verkeers Bijstands Team) houdt zich van oorsprong bezig met vastlegging, onderzoek en reconstructie van complexe wegongevallen. De gebruikte technieken en expertise blijken echter ook toepasbaar bij ongevallen in de lucht, water en spoor en inmiddels ondersteunt het team ook recherche-onderzoeken.

Inzet na relatief kleine vliegtuigongevallen zorgde voor bekendheid bij de Koninklijke Marechaussee. Na de fatale brand in de nacht van 26 op 27 oktober 2005 in het cellencomplex van Schiphol-Oost kreeg het team dan ook telefoon. Of het LVBT het complex binnen een week in kaart kon brengen.

Na die week zouden de containers waaruit het cellencomplex bestond uit elkaar getrokken worden. Bij een dergelijk 'destructief onderzoek' is het van groot belang dat de situatie na de brand gedetailleerd in kaart is gebracht, zodat eventuele latere vragen altijd beantwoord kunnen worden. Maar..... het plaats delict betreden kon eigenlijk niet. En foto's zijn nietszeggend omdat alles zwart is. Een hele strikte documentatie bijhouden en héél veel punten meten, zou vele weken in beslag nemen in dit bijzondere bouwwerk. Maar het LVBT had een oplossing. Al drie jaar kent het team de mogelijkheden van een bepaald scansysteem en met het bedrijf in de private sector dat erover beschikt, heeft het team goede contacten. De maandag na de brand bleek dat de apparatuur inderdaad tijdig én voldoende informatie zou gaan opleveren.

Het LVBT, dat organisatorisch is ondergebracht bij de DOC, controleerde het hele scanproces en zorgde op basis van de meetresultaten voor tekeningen en een nauwkeurige 3D-animatie. De scantechniek is ontwikkeld binnen de petrochemische industrie. De mogelijkheden zijn heel breed. Als een containerschip vanwege veiligheidsproblemen containers moet lossen, kan de scanner eenvoudig vastleggen hoe alles geladen was.

Herman Troost,
teamleider en technisch rechercheur KMar

*Landelijk
Verkeers Bijstands Team
levert expertise
bij onderzoek schipholbrand*

In de nacht van 26 op 27 oktober 2005 brak brand uit in het cellencomplex op Schiphol-Oost. Elf personen kwamen om het leven en vijftien mensen raakten gewond. De Koninklijke Marechaussee (KMar) stelde het strafrechtelijk onderzoek in en werd nauwlettend gevolgd door de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV, onder leiding van mr. Pieter van Vollenhoven). De technische recherche van de KMar op Schiphol vroeg het Landelijk Verkeers Bijstands Team (LVBT) om hulp. Een gesprek met teamchef en technisch rechercheur Herman Troost.

De KMar Schiphol deed al diverse keren een beroep op het LVBT. Meestal bij onderzoeken naar (bijna-)ongevallen met vliegtuigen op andere vliegvelden, zoals Eelde en Eindhoven. Voor de technische recherche op Schiphol waren de opgedane ervaringen met het LVBT reden om het team ook te betrekken bij het onderzoek naar de Schipholbrand. „Niet alleen omdat het LVBT zoveel

Daarna kun je simulaties uitvoeren en zien waar de knelpunten zaten. Herladen is dan nog een koud kunstje.

Het LVBT leverde in 2005 ook ondersteuning aan de andere blauwe diensten. Zo zijn rond de twee treinontsporingen op Amsterdam-Centraal situatietekeningen en analyses van mogelijke oorzaken verzorgd voor de Dienst Spoorwegpolitie. En bracht het LVBT op basis van radarbeelden de koers in beeld van een zeilboot met scouts aan boord en een visserskotter die met elkaar in aanvaring kwamen. Voor de Verkeerspolitie is een start gemaakt met een methodiek voor de efficiënte afwikkeling van ongevallen op de snelweg.

FOTO: DIENST LUCHTVAARTPOLITIE

specifieke expertise heeft, maar ook om efficiencyredenen”, zegt Herman Troost. „Ik had twee weken om een eerste conclusie neer te leggen bij het Openbaar Ministerie. In die hele korte tijd moesten we de oorzaak van de brand boven water krijgen én vastleggen hoe de situatie voor, tijdens en na de brand was geweest. We hebben het LVBT gevraagd het hele gebouw te laten inmeten. Een heidens karwei want het complex is net een bijenkorf. Hoewel het ook voor het LVBT onmogelijk bleek om dit binnen twee weken te klaren, hebben ze ons prima geholpen door twee burgerbedrijven in te huren. Zelf bewaakte het team constant de kwaliteit. Aan de hand van de geleverde scan werkte het LVBT alle tekeningen uit en maakte een 3D-animatie. Het was een volwassen samenwerking en leverde een onmisbaar en innovatief product op!”

Troost is ‘zuinig op schaarse middelen’ en hoeft niet alles in huis te hebben.

Soms wordt expertise ingehuurd en soms wordt een beroep gedaan op omliggende politiekorpsen. Een van zijn medewerkers, Jan de Moet, is branddeskundige en coördineerde het onderzoek op de plaatst delict (PD). Dit onderzoek werd in samenwerking met branddeskundigen van zes politieregio's ingesteld. Troost coördineerde het identificatieproces en was technisch coördinator van het onderzoek.

Op de PD arriveerden nog diezelfde nacht vertegenwoordigers van de OVV. Troost: „De onderzoeksraad doet onafhankelijk onderzoek naar oorzaken en gevolgen van dit soort ernstige incidenten. Eerlijk gezegd is het een ‘cultuurschok’, dat niet-opsporingsambtenaren op de PD zijn en alle bevindingen op de voet volgen. Maar, omdat ze het geweten van de maatschappij zijn, is het goed dat ze meekijken. Soms moet je wel twee meesters dienen, want de OVV heeft vergaande bevoegdheden.”

Dienst Levende Have Politie

Vrij eenvoudig honderden mensen in beweging brengen

De Unit Paarden van de Dienst Levende Have Politie (DLHP) levert ondersteuning bij grootschalige inzetten. In principe met bereden ME-eenheden die uit zes ruiters bestaan, maar in het geval van het korps Rotterdam-Rijnmond, dat eigen ruiters heeft, kan de bijstand ook bestaan uit het aanvullen van een regionale eenheid. Zo ook op zondag 17 april 2005.

Jibbe van Bakkum, Gerwin Krist, Jolanda Naberhuis en Berend van der Spa vullen die dag een Rotterdamse eenheid aan. Een confrontatie tussen Feijenoord- en Ajax-supporters loopt volledig uit de hand. Van der Spa wordt van zijn paard getrokken en zou, in zijn eigen woorden, 'gelyocht' zijn als hij niet was ontzet dankzij een charge van Van Bakkum en een Rotterdamse collega. Er vallen bij de Rotterdamse beredenen drie gewonden. De KLPD'ers en hun paarden ontsnappen dankzij een paar 'engeltjes op de schouders van de paarden' aan hetzelfde lot.

Hoe gaat zo'n inzetaanvraag eigenlijk in zijn werk? Bereden ondersteuning wordt aangevraagd door de regiocoördinator van een korps. Het kan om een volledige ME-eenheid gaan, om een aanvulling van een regionale eenheid, een maatje van een regioruiter of een koppel voor een milieucontrole. Als de vraag naar DLHP-paarden groter is dan de capaciteit, wordt de inzet verdeeld op basis van de vastgestelde prioriteitenlijst. Een ME-inzet heeft de hoogste prioriteit.

Aan korpsen waar regioruiters werken, politiemedewerkers die normaal bijvoorbeeld in een wijkteam werken, maar in het

**Willem Markwat,
hoofdmedewerker/instructeur
bereden brigade Rotterdam-Rijnmond**

„Laten zien wat we waard zijn”

Zondag 17 april. „Eigenlijk ging het al fout toen de twee treinen met Ajax-supporters maar niet aankwamen bij het stadion.” Aan het woord Willem Markwat, hoofdmedewerker/instructeur bij de bereden brigade van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond. Hij was erbij toen Feijenoord verloor van Ajax en duizenden supporters zich tegen de politie keerden.

De dag begon goed. Markwat: „De briefing was goed voorbereid en de taakstelling helder. Wij werden bijgestaan door vier KLPD-ruiters. Dat is altijd prettig samenwerken. Al gauw moesten we met acht ruiters op pad om Feijenoord-supporters weg te houden bij een gestrande trein met Ajax-aanhang. We konden de supporters naar het stadion door laten rijden en hielden ze daar zonder veel problemen op in de ‘kooi’.

weekend inzetbaar zijn als ruiter, levert de DLHP een ruiter en twee paarden. Bij de vraag waarom beredenen vooral geschikt zijn voor het werken tijdens grootschalige en risicovolle evenementen, geven de hoge positie en dus het goede overzicht de doorslag. Beredenen zijn wendbaar, snel en indrukwekkend en kunnen met een of twee eenheden van zes paarden en ruiters vrij eenvoudig honderden mensen in beweging brengen. Meestal wordt bijstand verleend met een of meerdere zogenoemde bereden ME-eenheden. Deze bestaan uit zes paarden en zes ruiters in speciale, beschermende uitrusting. Alle KLPD-ruiters hebben de ME-opleiding voltooid.

Bij de aanvraag van de inzet wordt altijd gevraagd rekening te houden met aanrij- en afvoertijden van de paardentrailers. Een dienst van acht uur kost de DLHP altijd vele uren meer. In het geval van 'Rotterdam' zaten de ruiters zeven uur te paard. Tot de rust was weergekeerd.....

FOTO: WIEP VAN APELDOORN

Intussen stond in Nieuwerkerk aan den IJssel trein nummer twee stil. Daar gingen Ondersteunende Groepen en Aanhoudings Eenheden op af. Op dat moment is waarschijnlijk besloten dat de driehoek¹ gealarmeerd zou worden."

De driehoek besloot dat de wedstrijd gespeeld zou worden zonder Ajax-supporters. Er werden bussen besteld om de groep in de kooi af te voeren, maar die kwamen niet snel genoeg. En dus kwam het na afloop van de wedstrijd tot een confrontatie. Markwat: „Wat we allemaal om onze oren kregen! Een collega kreeg een steen op zijn hand en kon direct in het gips. Een andere collega kreeg een steen in haar nek. Ze viel bewusteloos voorover op haar paard en kan zich er niets meer van herinneren. Inmiddels werkt ze niet meer bij ons en dat vind ik wel heftig. En dan Berend van der Spa, die werd van zijn paard getrokken. Ik zag het zelf niet, maar schrok wel toen ik het hoorde. Tijdens de laatste

havenstaking ben ik met paard en al onderuit gegaan. Als ik niet was ontzet, was ik zeker in elkaar geslagen. Dus ik weet hoe hij zich voelde. Ik ben blij dat hij niets mankeerde. We kennen elkaar allemaal goed en samenwerken is heel vanzelfsprekend. Sowieso hanteren alle korpsen sinds het WK voetbal dezelfde procedures, dus je hoeft elkaar ook niets uit te leggen."

Carla Aarnoudse was nog maar net hoofd van de Bereden Brigade en wachtte haar mensen na afloop op bij de stallen: „Ik was zo ontzettend blij dat ze er allemaal weer waren! Het maakte mij niets uit of het Rotterdamse dienders waren of KLPD'ers; het waren gewoon allemaal mijn mensen. Ik voelde me heel verantwoordelijk." Willem Markwat: „Voor mensen die er niet zelf bij zijn, is het vaak veel zwaarder dan voor ons. Ik zeg wel eens: we worden niet opgeroepen vanwege onze mooie bruine ogen, maar om te laten zien wat we

waard zijn. Tijdens de evaluatie hebben we gezegd dat we elkaar makkelijker moeten kunnen aanspreken op het werk. Ik moet mijn mensen kunnen zeggen dat ze geen privé-oorlogjes moeten uitvechten, maar binnen de formatie moeten blijven. En mijn mensen moeten mij erop kunnen aanspreken als ze denken dat ik iets over het hoofd zie. Dat moet cultuur worden bij ons."

¹ Driehoeksoverleg over de taakuitvoering van de politie door burgemeester, officier van justitie en de plaatselijk politiechef.

Internationale samenwerking verkeer en vervoer

EU-lidstaten weten elkaar steeds beter te vinden

Internationale samenwerking op het gebied van verkeer en vervoer ontwikkelde zich in 2005 verder. Zo zijn de vanuit het KLPD geïnitieerde netwerken TISPOL (Verkeerspolitie), AQUAPOL (Waterpolitie) en RAILPOL (Spoorwegpolitie) verder uitgebreid en ontplooid elk van deze netwerken meer activiteiten. De netwerken, in Brussel vertegenwoordigd door het KLPD, worden gesubsidieerd door de Europese Commissie.

De uitbreiding van activiteiten laat zich vooral zien in gemeenschappelijke controles, opleiding en training, uitwisseling van kennis en ervaring en de deelname aan EU-projecten. Zo zijn in 2005 bijvoorbeeld de eerste drie grote internationale controles op de binnenvaart gehouden. TISPOL, de organisatie van samenwerkende verkeerspolitiediensten in Europa, sloot de operationele activiteiten af met een alcoholcontrole, waarbij 731.000 automobilisten op Europese wegen zijn gecontroleerd.

In Europa zijn spectaculaire resultaten bereikt op het gebied van het terugdringen van het aantal verkeersdoden. Deze ontwikkeling zette in in 2002 en leidde in 2005 tot een afname van 10.000 slachtoffers ten opzichte van 2002. Vooral in Frankrijk, Spanje, Portugal en Italië is de daling groot. Veel sterke punten van het Nederlandse handhavingsbeleid, zoals de Wet Mulder (administratief recht) en het gebruik van technologie, zijn inmiddels neergelegd in een Aanbeveling van de Europese Commissie. Deze aanbeveling wordt wellicht omgezet in een bindende EU-Richtlijn. De beweging van aanbeveling naar richtlijn is voor een groot deel te danken aan de spectaculaire resultaten, maar

**Karla Peijs,
Minister van Verkeer en Waterstaat**

*Minister Karla Peijs
over de internationale
en nationale inspanningen
van haar departement
en van het KLPD*

FOTO: MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

De Europese aanbeveling handhaving op het gebied van verkeersveiligheid is een succes en de eerste voorbereidingen zijn gestart om het niet bij een aanbeveling te laten, maar er een Europese richtlijn van te maken. Het Europese verkeershandhavingsbeleid is voor een groot deel afgeleid van het Nederlandse beleid. Een gesprek met minister Carla Peijs over de internationale en nationale inspanningen van haar departement en van het KLPD.

Waarom zouden landen op het gebied van verkeersveiligheid met elkaar moeten samenwerken? En is dat, gezien de afwijkende nationale regelgeving, wel mogelijk?

Minister Peijs: „Op zich ben ik er voor dat er in Europa op gelijke wijze wordt gehandhaafd. Dat geldt voor personenverkeer, maar misschien nog meer voor het vrachtverkeer. In het internationaal wegvervoer is een felle concurrentie-

zeker ook aan de internationale samenwerking met stakeholders van buiten de politie, zoals vertegenwoordigers van ministeries van verkeer, wetenschap en industrie.

De eerste drie internationale controles op de binnenvaart hebben een lappendeken van regels en controlesystemen in de verschillende landen blootgelegd. Daarover is inmiddels aan de Europese Commissie gerapporteerd. AQUAPOL bereidt een Europees best-practisemodel voor rond controles op binnenvaartschepen. De internationale controles van zeeschepen op illegale lozing van afvalolie (MARPOL-verdrag) namen het afgelopen jaar toe en waren zeer succesvol.

Het RAILPOL-netwerk is afgelopen jaar uitgebreid met leden uit de nieuwe EU-lidstaten. Met name is veel informatie en ervaring uitgewisseld over de aanpak van openbare orde problematiek, beveiliging tegen terrorisme en de aanpak van georganiseerde criminaliteit als zakkenrollerij en beroving. Ter voorbereiding op het WK voetbal van 2006 staat de orde en veiligheid bij het vervoeren van voetbalsupporters hoog op de internationale agenda. Gesprekspartners van het KLPD zijn vooral het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme, regionale korpsen langs de rail- en transportassen, de Koninklijke Marechaussee, Bundesgrenzschutz en de British Transport Police.

Deelnemen aan een organisatievorm als TISPOL, AQUAPOL en RAILPOL is voor de Dienst Luchtvaartpolitie (DLVP) niet eenvoudig denkbaar. De dienst opereert als enige in Europa onafhankelijk van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en verricht ook geen tuchtrechtelijke, maar strafrechtelijke onderzoeken. Wel is de DLVP vertegenwoordigd in PACE, het Police Air Support Units Networking Centre Europe. Binnen PACE wordt kennis uitgewisseld over bijvoorbeeld vliegveiligheid, operationele concepten en nieuwe technieken. De DLVP is voorzitter van het PACE. Het in PACE lopende Agis-project kijkt naar de beste manier om luchtsteun binnen de Europese landen te regelen. Zo kunnen de politiediensten in geval van achtervolgingen, onderzoeken en gezamenlijke operaties met elkaar samenwerken en kunnen zij ook grensoverschrijdend werken (cross border flights).

strijd gaande. Een gezamenlijke aanpak van de betrokken instanties moet voorkomen dat het voor bedrijven loont om bijvoorbeeld de regels voor rij- en rusttijden te ontduiken of om illegale constructies op te zetten. Dat is van belang voor de bevordering van verkeersveiligheid en van eerlijke concurrentievoorwaarden in Europa.

Ook is het niet wenselijk dat overtredingen niet of onvoldoende bestraft kunnen worden. Ik vind het dan ook een goede zaak dat op Europees niveau en in samenwerking met de lidstaten wordt bekeken hoe we dit kunnen aanpakken. Ik weet dat er diverse verdragen zijn tussen uiteenlopende staten, kaderbesluiten en andere projecten die vooral tot doel hebben internationaal terrorisme en criminaliteit te bestrijden. Voertuigcriminaliteit en verkeersveiligheid maken daar vanzelfsprekend ook deel van uit. Mijn ministerie heeft vorig jaar een groep geformeerd om interdepartementaal in kaart te brengen waar op dit gebied verbanden liggen.

De Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) voert periodiek overleg met partners in andere landen om zo goed mogelijk te anticiperen op deze ontwikkelingen. Het is nodig dat we op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier tot internationale uitwisseling van bijvoorbeeld voertuig- en rijbewijsgegevens komen. Voor Nederland is het belangrijk dat er goed uitvoerbare afspraken worden gemaakt die ook rekening houden met ons subsidiariteitsbeginsel en het niveau van verkeersveiligheid en handhaving in een lidstaat. Dit is voor Nederland relevant omdat wij tot de meest verkeersveilige landen behoren. Dat wil ik overigens zo houden. We gaan een spannende tijd tegemoet: wij zijn betrokken bij de vormgeving van een Europees handhavingsbeleid dat zich heeft toegespitst op de meest cruciale onderdelen voor het verkeersveiligheidsbeleid: snelheid, alcohol en het gebruik van gordels."

Hoe denkt u over de samenwerking tussen het KLPD en uw ministerie?

"In 2004 heb ik op uitnodiging van het KLPD gesproken op een TISPOL-seminar. Het KLPD heeft al heel wat bereikt om de internationale politiesamenwerking op een hoger niveau te brengen. Maar de samenwerking gaat verder dan alleen de internationale dimensie. Op het hoofdwegennet binnen Nederland is de samenwerking tussen het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het KLPD ook heel goed. Denk aan de handhaving rond de verschillende verkeersveiligheidsthema's. En dankzij het project ICT-wegvervoer, als onderdeel van de samenwerkende Rijksinspecties, zal deze samenwerking alleen nog maar verder worden geïntensiveerd."

Er is één moeilijk dossier: drugsgebruik in het verkeer. Vaak gaat het overigens om medicijngebruik. Vindt u dat Nederland daar extra energie in moeten stoppen en hoe kunnen landen elkaar hierin vinden?

„Het drugsdossier is inderdaad een weerbarstig dossier en zeker als daar ook geneesmiddelen bij worden betrokken. Uit onderzoek is gebleken dat het gebruik van drugs en sommige geneesmiddelen de verkeersveiligheid zeer nadelig beïnvloedt. Vooral het combinatiegebruik van verschillende drugs, maar ook het combinatiegebruik van alcohol en drugs leidt tot een sterk verhoogd ongevalsrisico. In 2003 hebben mijn collega Donner en ik een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin wij lieten weten dat we met het wetgevingsproces rond drugs en geneesmiddelen in het verkeer wilden wachten tot er een betrouwbare - en in de praktijk bruikbare - (speeksel)tester beschikbaar was. Binnenkort hoop ik het resultaat van een Europees onderzoek naar de betrouwbaarheid van testers te ontvangen en op grond daarvan verder te kunnen met de procedure rond de wetgeving. In dit proces maken we gebruik van ervaringen die al zijn opgedaan in bijvoorbeeld

België, Duitsland en Zweden. De Europese werkgroep op het gebied van alcohol, drugs en geneesmiddelen en verkeersveiligheid zal aanbevelingen doen voor de juiste aanpak en het Europese DRUID-project houdt zich expliciet bezig met het vaststellen van grenswaarden voor drugs en geneesmiddelen. Ook de werkgroep die de praktische bruikbaarheid van testers toetst en waarbij TISPOL is betrokken, volg ik met grote aandacht. Overigens wordt thans in samenwerking met mijn collega van VWS een voorlichtingscampagne ontwikkeld voor de omgang met geneesmiddelen in het verkeer. Hierbij worden artsen en apothekers betrokken. Ook heb ik opdracht gegeven aandacht aan drugs in het verkeer te schenken in educatie. Zo zal TeamAlert op scholen een project rond de omgang met drugs starten. Ook in het project doorlopende leerlijnen wordt aandacht aan drugs besteed.

Ten slotte wil ik dat ook het CBR in de examens aandacht aan dit onderwerp besteedt.

Kortom, ik vind het gebruik van drugs en geneesmiddelen in het verkeer zorgelijk en ik steek graag energie in haalbare maatregelen.”

In beheer

Binnen het KLPD is een aantal politiewerkzaamheden ondergebracht waarvan het efficiënter is om deze landelijk te beheren. Voorbeelden hiervan zijn het Recherchesamenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba en het Rampen Identificatie Team.

Recherchesamenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba

Afspreken wie op welk moment ingrijpt

De Nederlandse Antillen en Aruba vragen om meer veiligheid. Zowel in 2004 als in 2005 nam het aantal geweldsdelicten sterk toe. Zo vonden in één jaar tijd op Curaçao ongeveer vijftig moorden en meer dan 1.100 gewelddadige overvallen plaats.

Via een unaniem aangenomen motie van de Staten van de Nederlandse Antillen, verzochten de eilanden Nederland om bijstand te verlenen. Het Recherchesamenwerkingsteam Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba (RST) is sinds 1997 één van die bijstandsverleners. Om zijn werk zo goed mogelijk te kunnen doen, kreeg het team het afgelopen jaar toestemming om te groeien met 22 rechercheurs. Hiervoor stelde minister Pechtold een bedrag van 3,5 miljoen euro per jaar beschikbaar. Het team bestaat momenteel uit in totaal 102 medewerkers, afkomstig uit Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba.

Gilbert Joubert,
hoofddofficier van justitie
Nederlandse Antillen

„Zichtbare resultaten“

In 2005 is besloten het Recherchesamenwerkingsteam (RST) uit te breiden met 22 rechercheurs. Zij zijn nodig om de informatiepositie van het RST te versterken. De eerste rechercheurs zijn inmiddels aan het werk. Gilbert Joubert, hoofddofficier van justitie Nederlandse Antillen, aan het woord over de resultaten.

„Een vangst van honderd kilo hadden we laatst. Dat is niet veel als je bedenkt dat we eerder in 2005 duizenden kilo's drugs in beslagnamen. Maar voor mij is het een succes. Het laat namelijk zien dat criminelen voorzichtiger worden met hun drugstransporten via de Antillen. Ze vervoeren geen grote partijen meer, maar kleine. Ik kan het nog niet hard kan maken, maar dit lijkt mij een

Meer dan 6.000 kilo in beslaggenomen verdovende middelen en meer dan 63 aangehouden personen in 2005: dit is het gevolg van de goede samenwerking tussen het RST en politie, justitie en andere instanties op de Nederlandse Antillen en Aruba. Het team verrichtte 59 onderzoeken. Hiervan waren er 32 gericht op drugshandel. Het RST is een op de Nederlandse Antillen en Aruba functionerend rechteerteam. Het wordt vooral ingezet voor de bestrijding van de zware, georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit en functioneert onder het gezag van het lokale Openbaar Ministerie. Het team heeft vestigingen op Curaçao, Aruba, Sint Maarten en in Nederland. In het team werken Nederlandse, Antilliaanse en Arubaanse politiemensen samen. De kustwacht, de lokale korpsen en de douane zijn de belangrijkste partners van het RST.

Het RST versterkte in 2005 de samenwerking met Venezuela en kon de banden met dit land aanhalen, vooral door de komst van een liaison in Caracas (Dienst Internationale Netwerken). Het team ging ook intensiever samenwerken met de Dienst Nationale Recherche, bijvoorbeeld op terreinen als witwassen, terrorismebestrijding en specialistische rechteertoepassingen. Het RST verleende veelvuldig assistentie aan de lokale korpsen. In de meeste gevallen leidde dit tot afgeronde opsporingsonderzoeken.

Naast het goed afronden van operationele zaken, wordt steeds duidelijker dat het functioneren van het RST valt of

staat met intensieve samenwerking. Daarom zoekt het RST steeds meer verbindingen. Niet alleen op de Antillen zelf, maar ook daarbuiten zoals met partners in Colombia. Deze vorm van samenwerking is noodzakelijk omdat de handel in verdovende middelen vaak in dit soort landen begint. Wie een hele keten wil oprollen, is gebaat bij goede contacten met andere landen. Waar het om draait is dat via het politienetwerk een goed beeld ontstaat van criminele organisaties. Echt aan het werk zijn met korpsen in het buitenland: afspreken wie op welk moment ingrijpt.

succes dat onder andere toe te schrijven is aan het RST dat steeds beter functioneert", aldus Joubert.

Samenwerking is het sleutelwoord voor het RST. „Dit verliep goed het afgelopen jaar", vervolgt Joubert. „Dat zie ik onder andere aan de zaken die het RST draaide in 2005. Zo konden we zeven verdachte personen uitleveren aan de Verenigde Staten. Dit boezemt angst in onder criminelen. Want, wie wil er nou uitgeleverd worden aan Amerika?" Door intensief samen te werken, ook met landen als Amerika, Colombia, Suriname, Puerto Rico en Venezuela, ontmoedigen de Antillen criminelen om hun land als transitoland te gebruiken. Het intensiever uitwisselen van informatie zorgt ervoor dat het RST beter kan sturen. Joubert: „Het Openbaar Ministerie kan op deze manier betere keuzes maken." De aanpak van terrorisme staat overigens ook op de agenda van het RST. Joubert: „Het gaat dan niet zo zeer om terrorisme

gerelateerd aan de islam, zoals in Europa en de Verenigde Staten. Bij ons gaat het bijvoorbeeld om het aanpakken van drugszaken waarmee lokale terroristische activiteiten in landen als Colombia gefinancierd worden."

Het in 2005 uitgegeven Plan Veiligheid Nederlandse Antillen is de pijler onder het veiligheidsbeleid op de Antillen. Het RST ondersteunt en faciliteert de Antillianen bij het uitvoeren van dit plan. De Nederlandse Antillen moeten gewoon veiliger worden. „De ergernissen onder de bevolking over de vele gewelddadige roofovervallen, drugsgebruik en drugsgerelateerde criminaliteit zijn terecht", zo staat in het plan. „Het huidige criminaliteitsniveau op Curaçao is ontoelaatbaar." In verband hiermee neemt het RST ook deel aan de roofovervallenteams op Curaçao. De RST'ers helpen de lokale politie met expertise en materiaal. „Maar", benadrukt Joubert, „andersom is dit natuurlijk ook het geval. Neder-

landse politiemensen kunnen veel leren van hun Antilliaanse collega's, zoals kennis van de lokale mentaliteit en criminaliteit. Dit houden we ook in ons achterhoofd bij de mensen die we nu nog zoeken voor het RST. We zoeken mensen die ervoor openstaan diepgaande kennis over de Antillen op te doen."

Rampen Identificatie Team

Zoeken naar de kleinste aanwijzing
die kan leiden tot een naam

De Bijlmer, New York, Thailand: plaatsen waar voor altijd een ramp aan kleeft. Beelden in het geheugen gegrift. Brandweer. Politie. Ziekenhuizen in staat van opperste paraatheid. Honderden hulpverleners tegelijk aan het werk, onder wie de medewerkers van het Rampen Identificatie Team (RIT). Op zoek naar de kleinste aanwijzingen die de slachtoffers en vermisten weer een naam en een identiteit geven. Het identificeren van slachtoffers is voor de RIT'ers dé drijfveer. Zekerheid over de dood van een dierbare is een belangrijke voorwaarde voor de start en het verdere verloop van het rouwproces. Nabestaanden blijven – vaak tegen beter weten in – hoop houden en beginnen pas met afscheid nemen als er onomstotelijk bewezen is dat hun dierbare is overleden.

Het RIT is een bijzondere bijstandseenheid van de Nederlandse politie. Het team bestaat uit rechercheurs van de regiokorpsen, KLPD-medewerkers en medewerkers van de Koninklijke Marechaussee (KMar). De RIT-werkzaamheden zijn voor de teamleden een nevenfunctie naast hun reguliere werk. Het kernteam bestaat uit ongeveer vijftig personen en kan binnen enkele uren fors worden uitgebreid. Van het RIT maken daarnaast nog externe deskundigen deel uit, zoals forensisch pathologen en odontologen, fysisch antropologen en een team voor postmortale zorg. Een forensisch patholoog is gespecialiseerd in het beschrijven van bijzonderheden van een lichaam of (inwendige) lichaamsdelen en vergelijkt deze onder andere met medische dossiers. Een odontoloog (tandarts) onderzoekt en beschrijft het gebit en de kaaklijn, maakt röntgenfoto's en vergelijkt deze met medische- en tandartsdossiers. Een fysisch antropoloog onderzoekt lichamen of lichaamsdelen die bijzonder moeilijk te identificeren zijn, bijvoorbeeld doordat het lichaam onherkenbaar verbrand is en kan geslacht of leeftijd inschatten. De deskundigen van het RIT worden bijgestaan door een staf. Deze bestaat onder meer uit bedrijfsmaat- ►

**Pieter Wiersinga,
leider van het RIT**

„Geef mij maar bezieling!”

„Mijn eigen lintje kreeg pas glans door de 141 lintjes van mijn teamleden.” Aan het woord is Pieter Wiersinga, leider van het Rampen Identificatie Team en sinds vorig jaar officier in de Orde van Oranje-Nassau. De RIT-leden kregen in januari 2006 een onderscheiding voor hun werk na de tsunami; een herinneringsmedaille van het Ministerie van Defensie voor humanitaire hulpverlening bij rampen. Slechts vier keer uitgereikt en voor het laatst in 1999. Een hele eer dus! De onderscheiding werd zo laat uitgereikt omdat de laatste RIT'ers pas rond Kerst 2005 terug waren uit Thailand. „Samen uit, samen thuis”, aldus Wiersinga.

De tsunami-inzet leidde tot een wereldwijde, eenduidige aanpak in de identificatie van slachtoffers van rampen. Wiersinga: „Iedereen in Thailand werkte met ons programma. Dat was namelijk het enige dat het direct deed. En het bevatte alle talen. Het programma is ontwikkeld door het Deense Plassdata. Dit bedrijf had ooit software ontwikkeld voor de geautomatiseerde verwerking van gebitsgegevens en dat zochten wij

schappelijkwerkers, een aalmoezenier, IT'ers en medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de logistiek: de huisvesting, voorraad-beheer, vervoer, administratie, voorlichting en trainingen. Zodra er een positieve identificatie heeft plaatsgevonden, zorgt het team postmortale zorg voor eventuele reconstructie – denk aan restauratie en balseming – en repatriëring van het stoffelijk over-schot.

Bij grootschalige of complexe incidenten in binnen- en buiten-land kan de hulp van het RIT ingeschakeld worden. Incidenten waarbij dodelijke slachtoffers gevallen zijn van wie de identiteit vastgesteld moet worden. In de meeste gevallen weten de regiokorpsen deze situaties zelf op te lossen. Pas bij complexe

identificaties doen zij een beroep op de menskracht, middelen, kennis en expertise van het RIT. Het aantal slachtoffers is niet bepalend in de beslissing om het RIT wel of niet in te schakelen. In het verleden is het team ingezet bij vlieg-rampen, scheeps-rampen, treinongelukken, oorlogsmisdaden, ernstige verkeers-ongevallen, overstromingen en branden.

Vrijwel heel 2005 is (een deel van) het RIT actief geweest met de identificatie van de tsunami-slachtoffers. De laatste medewerkers keerden pas eind december terug naar Nederland. Het team is verder nog ingezet bij de identificatie van twee bij een verkeers-ongeluk omgekomen Polen en bij de Schipholbrand.

als aanvulling op ons oude systeem. We hebben een medewerkster van Plassdata naar Thailand laten overkomen.

's Avonds versleutelde ze onze wensen en 's morgens werkte het! Voor vertalingen zochten we ter plekke collega's; van alle landen was daar wel iemand aan het werk.'

Hoe reageerden de Thai op het Nederlandse (en overigens ook Australische) leiderschap? Wiersinga: „Stel je eens voor dat bij de ramp in Enschede een busje Duitse collega's aan was komen rijden, waarvan de passagiers riepen: Aan de kant! Wij regelen het wel hier. Kijk, wij wilden natuurlijk wel de leiding hebben, maar voorwaarde was dat de Thai het zouden accepteren. Door hen van advies te blijven dienen en ons respectvol en ondersteunend op te stellen, lieten ze de aansturing steeds vaker aan ons over."

Het RIT is tot de Kerst bezig geweest met de afwikkeling van de tsunami. Wiersinga „Er was een paar keer sprake van een andere inzet. Normaal hangen er dan al meteen teamleden aan de lijn: gáán we? Nu bleef het stil. Kennelijk was rust nodig."

„Het RIT bestaat uit een vaste club mensen die soms onuitgesproken van elkaar weten wat nodig is", vervolgt hij. „Bij de ramp in Enschede ontmoette ik een lokale collega die op momenten dat ik iets nodig had de zaken al geregeld bleek te hebben. Die jongen werkt nu bij het RIT. Want wij zoeken mensen die ongevraagd meedenken, ook al gaat het over zaken die niet in hun functie-beschrijving staan. Hoewel een proces-beschrijving ook voor ons werk geschikt is, is de kracht van het RIT dat het team in staat is dat niet als een harnas op te vatten, maar als een kader, waarvan je af kunt wijken als je professionaliteit je

dat ingeeft. Vóór Thailand hadden we het proces afgestemd op maximaal driehonderd te identificeren lichamen. Nu weten we dat het er net zo goed duizenden kunnen zijn. Die aantallen bepalen de rest van het proces. Moeten we elkaar aflossen? Waar halen we al die extra materialen vandaan? Hebben we misschien ondersteuning van buiten nodig? Maar niet alleen de aantallen zijn voor een proces doorslaggevend. Het kan ook het unieke van de locatie van de ramp zijn. Of het aantal Nederlandse slachtoffers. Of andere facetten. Aan een ramp is niks voorspelbaar. Kijk, als je alles vooraf beschrijft en je kijkt er dan ietsje van af, dan is iedereen van slag. Bij ons gaat de wetenschapper zonder eelt op zijn handen gerust als eerste aan de slag om de tenten op te zetten. Die zegt niet: sorry, maar daar heb ik niet voor gestudeerd. Of: sorry, maar het staat niet in mijn functie-beschrijving. Geef mij maar bezieling!"

Andere belangrijke ontwikkelingen

Politiebestel in beweging

Het Nederlandse politiebestel stond in 2005 prominent op de politie(ke) agenda. Drie momenten markeerden het besluitvormingsproces, waarin de contouren van een ander nationaal politiebestel zich beginnen af te tekenen. De Raad van Hoofdc commissarissen ontvouwde een meerjarensvisie, de stuurgroep Evaluatie Politieorganisatie bracht de gevolgen van de laatste stelselherziening in kaart en formuleerde verbeteringsvoorstellen en tot slot nam het kabinet een standpunt in.

De Ministerraad maakte op 14 oktober zijn voornemen bekend om één Nederlandse politieorganisatie te vormen, met een eigen, publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid. Zowel de huidige regiokorpsen als het KLPD gaan hiervan onderdeel uitmaken. Deze organisatie zal bestaan uit 25 regionale eenheden, een landelijke eenheid (het KLPD) en een landelijke 'shared services eenheid'. Beoogd wordt de ministeriële verantwoordelijkheid nog beter te positioneren. Het kabinet onderkent daarbij de specifieke positie van het KLPD, gezien het landelijke en internationale niveau waarop dit korps opereert. Het justitieel gezag en het gezag over de taken van het KLPD op het gebied van de openbare ordehandhaving blijven ongewijzigd. De beleidsmatige aansturing van het KLPD gaat wel veranderen. Het KLPD krijgt een beleidsvierhoek, bestaande uit de ministers van BZK en Justitie, de hoofdofficier van het Landelijk Parket en de korpschef.

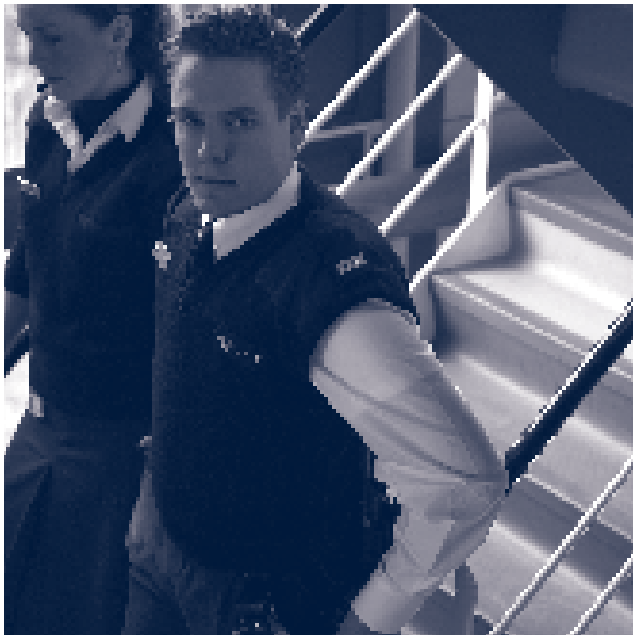

FOTO: WIEP VAN APeldoorn

Facilitaire dienst van de Nederlandse politie in 2005

Invoering van de website en E-shop

Waar blijft mijn bestelling? Welke maat ME-laarzen moet ik kopen? Hoe kan ik DNA-materiaal het beste vervoeren naar het Nederlands Forensisch Instituut? Aan welke eisen moeten veiligheidsvesten voldoen? Dit soort vragen beantwoordt de Dienst Logistiek (DLOG), de facilitaire dienst voor de hele Nederlandse politie.

De dienst levert producten en diensten op het gebied van kleding, uitrusting, wapens en munitie. Daarnaast adviseert de DLOG zijn afnemers onder andere over voertuigen en politie-apparatuur, kogelwerende vesten en Europese aanbestedingen. Om deze taken optimaal uit te voeren, besteedt de dienst veel tijd aan onderzoek, ontwikkeling en marktverkenning.

Belangrijkste resultaat in 2005 was de invoering van de website en E-shop. De officiële opening vond plaats op 9 november. Voor die tijd werd al uitgebreid proefgedraaid met het systeem. In december van het afgelopen jaar waren alle regio's aangesloten. Klanten krijgen met de E-shop uitgebreide en actuele productinformatie. Daarnaast kunnen ze op een eenvoudige manier online bestellen. Groot voordeel is ook de koppeling van het systeem aan het persoonsgebonden budget. Met de introductie van de E-shop bespaart het korps kosten door de automatische verwerking van bestellingen. De realisatie van de E-shop was geen eenvoudige klus. De dienst wilde een 100% werkend product ontwikkelen. Daarmee koos de dienst voor kwaliteit boven snelheid en stond zorgvuldigheid voorop. Het belangrijkste item intern was het beschrijven en formaliseren van de bedrijfsprocessen. De E-shop is een mooi voorbeeld van

Piet Deelman,
Portefeuillehouder facilitymanagement van de
Raad van Hoofdcommissarissen

De klant ten dienste...

Jassen, petten, laarzen. Dit jaar hoeft geen enkele politiemans of -vrouw de dikke catalogus van de Dienst Logistiek door te worstelen om ze te bestellen. Of een ingewikkelde procedure te volgen via allerlei tussenpersonen. Want sinds 2005 kunnen politiemensen hun kleding gewoon 'online' bestellen via de E-shop van het KLPD. Portefeuillehouder facilitymanagement van de Raad van Hoofdcommissarissen en korpschef van de politie Twente, Piet Deelman, over de voordelen van kleding bestellen via de computer.

„Een grote stap voorwaarts”, zo noemt Deelman de mogelijkheden van de E-shop. „Niet alleen bestellen is veel eenvoudiger geworden, omdat dit nu niet meer verloopt via allerlei tussenpersonen. Ook het overzicht houden is aanzienlijk makkelijker. Het nieuwe systeem houdt namelijk het kledingbudget bij, dat elke politiemedewerker afzonderlijk heeft. Zo kan iemand precies zien wat hij al uitgegeven heeft en wat hij nog te

goede samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen het KLPD, zoals Applicatiebeheer, Relatiebeheer en Services en Netwerkbeheer.

DLOG werkte echter niet alleen aan de invoering van de E-shop. In 2006 levert de Dienst Logistiek ook de belangrijkste kleding van het nieuwe uniform. De voorbereidingen hiervoor vonden het afgelopen jaar plaats. Toen leverde de dienst de eerste van in totaal 600.000 nieuwe overhemden. In 2006 volgt de blouson en in 2007 de parka. Wat ook via de Dienst Logistiek verloopt, is het vervoer van DNA-materiaal: een specialistische klus. Regio-korpsen die DNA-materiaal voor onderzoek willen vervoeren naar het Nederlands Forensisch Instituut doen dit via de DLOG. Speciaal hiervoor opgeleide medewerkers weten precies hoe ze dit moeten aanpakken. De dienst kan ook advies geven over het veilig en zorgvuldig vervoeren van spullen, zoals inbeslaggenomen wapens. De medewerkers van Wapentechniek en Transport verzorgen de vuurwapeninspectie en -reparatie voor de Nederlandse politie en overige overheidsinstanties. Voor deze inspectie en reparatie is de Dienst Logistiek als enige dienst in Nederland ISO-9002 gecertificeerd. Door een continu verbeterproces streeft DLOG naar totale kwaliteit van zijn dienstverlening.

De medewerkers van het Team Productadvies ondersteunen de regionale korpsen, het KLPD en overige aan de Nederlandse politie gelieerde overheidsinstanties bij de aanschaf en het onderhoud van alle producten op het gebied van kleding en

uitrusting, voertuigen en apparatuur, wapens, munitie en veiligheidsuitrusting. Het team stelt specificaties, normen en programma's van eisen op. Verder schrijft het team beleidsadviezen voor de Kleding- en Bewapeningscommissie. Het team is verantwoordelijk voor het contractbeheer van politievoertuigen voor de gehele Nederlandse politie.

Om alle diensten die Logistiek kan verlenen aan de korpsen in goede banen te leiden, sloot de dienst in 2005 met alle korpsen een dienstverleningsovereenkomst af voor twee jaar. Hierin staat precies welke diensten het KLPD aan het korps levert.

Ten slotte is de Dienst Logistiek de trotse bezitter van de KLPD-prestatieprijs voor de beste KLPD-dienst in 2005. De dienst kreeg deze prijs (een oorkonde en een geldbedrag) uitgereikt van korpschef Peter van Zunderd op de nieuwjaarsreceptie begin 2006.

besteden heeft." Deelman is enthousiast over de E-shop van het KLPD. „Elk korps kan nauwkeurig aangeven welk kledingpakket het per collega passend vindt. Daarnaast genereert het systeem ook managementinformatie."

Deelman vat de voordelen van de E-shop nog eens samen: een besparing in tijd en geld. Een middel waarmee snel gecommuniceerd en adequaat gereageerd kan worden. Wijzigingen in het assortiment zijn in één keer duidelijk. De winkel is 24 uur per dag, zeven dagen per week open en je kunt gelijk zien of een artikel op voorraad is of niet. Net als bij een pakketje dat je verzendt per post, kun je via de webwinkel ook altijd achterhalen waar je bestelling blijft. Als portefeuillehouder facilitymanagement gaat Deelman overigens ook over het nieuwe uniform dat eraan komt. „Een betere stof, een betere pasvorm en een betere bescherming. Eigenlijk hebben we het niet over een nieuw uniform, maar over een verbeterde versie van het

oude pak." Deelman testte zelf het nieuwe tuniek. „Dat is niet alleen moderner qua uiterlijk, maar ook nog eens lichter. De stof kreukt echt minder", legt hij uit. „Vanzelfsprekend is dat fijn als je aan het werk bent. En een goed zittend uniform draagt uiteindelijk ook bij aan het imago van de politie."

Momenteel bouwt de Board Facilitymanagement aan een 'shared services structuur' voor gezamenlijke inkoop: een functie ten dienste van de zelfstandige korpsen. „Zo'n 'shared services structuur' kan de korpsen helpen om dingen zoals kogel- en steekwerende vesten, kantoor-meubilair, voertuigen, telefonie en energie gezamenlijk - en dus tegen een lagere prijs - in te kopen. Als we dat goed afstemmen, kunnen we als Nederlandse politie veel verdienen. Niet alleen in geld uitgedrukt, maar ook op het gebied van imago, tijd en kwaliteit." De bedoeling is dat de nieuwe structuur eind 2006 staat. De Dienst Logistiek van het KLPD kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren met de deskundigheid die de dienst al

heeft op dit gebied. Deelman: „Wat ik gezien heb, is dat Logistiek de afgelopen jaren uitgegroeid is tot eigentijdse leverancier met een breed assortiment. Ik herinner me de grote bus van de oude Intendance nog, waarmee men vroeger op pad ging om kleding in het hele land aan de man te brengen..."

Toch is de positie van de Dienst Logistiek een lastige, volgens Deelman. Wehkamp en Neckermann kunnen als postorderbedrijf direct inspelen op de wensen van de klanten. Die zijn ook goed te identificeren. Maar, wie zijn nu de klanten op wie de Dienst Logistiek zich moet richten? Is dat de minister van BZK, die de bewapening, het uniform en de uitrusting vaststelt, of de adviescommissie kleding van de RHC die adviseert over de specificaties vanuit het operationele werk, of de politiebonden die zich richten op de aspecten comfort en veiligheid of de individuele politieambtenaar, die de producten afneemt? Een complex geheel, waarin het lastig is iedereen tevreden te houden.

Klachtenbehandeling bij het KLPD

In 2004 is een nieuwe klachtenregeling van kracht geworden. Centraal in deze regeling staat de oplossingsgerichte werkwijze, waarbinnen een informele afhandeling van klachten wordt aanbevolen. In 2005 is nog slechts 30% van alle klachten op een formele manier afgehandeld. De regeling heeft dus effect.

In totaal zijn het afgelopen jaar 140 klachten over medewerkers van het KLPD ingediend. De stijgende trend vanaf 2001 is daarmee voortgezet. In 2003 werden 121 klachten ingediend, in 2004 waren dat er 129 en nu 140. In totaal zijn vorig jaar 145 klachten afgedaan. Het verschil in aantal wordt veroorzaakt doordat begin 2005 nog klachten worden afgedaan die al in 2004 geregistreerd waren. En aan het eind van 2005 gebeurt weer hetzelfde met klachten die doorlopen in 2006. Van de 145 afgehandelde klachten, zijn er 44 formeel afgehandeld (30%). Van de 95 informeel afgehandelde klachten gebeurde dat in 11 gevallen via bemiddeling en 84 keer na overleg met de klager.

Bij de formele afdoening van een klacht wordt een klacht aangemerkt als gegrond, deels gegrond, ongegrond of geen oordeel. Een klacht is gegrond als alle aspecten van die klacht als gegrond zijn beoordeeld. Een klacht is deels gegrond als ten minste één klachtaspect als gegrond is beoordeeld. In het onderstaande overzicht van de formeel afgehandelde klachten over 2005 staan de cijfers over 2004 tussen haakjes.

Gegrond	Deels gegrond	Ongegrond	Geen oordeel	Totaal
10 (10)	6 (0)	28 (23)	0 (2)	44 (35)

Alex Brenninkmeijer,
Nationale ombudsman

„Eenvoudig ‘sorry’
kan veel klachten voorkomen”

Alex Brenninkmeijer is sinds 1 oktober 2005 de Nationale ombudsman. Hij is door de Tweede Kamer in die functie benoemd om onafhankelijk klachten van burgers over overheidsorganen te behandelen. Klachten die in de procedures van de overheidsorganen niet tot tevredenheid zijn afgehandeld. In 2005 bereikten hem 930 klachten over politieoptreden, waarvan er veertien betrekking hadden op het KLPD.

Over het KLPD is Brenninkmeijer positief: „We zijn tevreden over de samenwerking. Als we onderzoek doen naar een klacht zijn we afhankelijk van de medewerking van het korps. Bij het KLPD loopt dat altijd vlot en krijgen we goede informatie. Overigens konden we elf van de veertien klachten tegen KLPD-medewerkers niet in behandeling nemen. Zodra er een andere beroepsmogelijkheid open staat, is de Nationale om-

De termijn waarbinnen een klacht op informele wijze moet zijn afgedaan is tien weken. Bij een klacht waarvoor de klachtencommissie wordt ingeschakeld (dus formele afdoening) is de termijn veertien weken. In 2005 haalde het KLPD een gemiddelde afhandelingstermijn van respectievelijk acht en ruim negentien weken. In 2004 was dat nog respectievelijk 8,4 en 22,7 weken. Hoewel er een duidelijke daling van de doorlooptijden te zien is, ligt de gemiddelde doorlooptijd nog ruim boven de wettelijke termijn. In slechts zestien procent van de klachten die formeel zijn afgehandeld, is de termijn van veertien weken gehaald.

De termijnoverschrijdingen van de doorlooptijden van de klachtenbehandeling binnen de diensten heeft de aandacht van de korpsleiding. In de managementgesprekken sprak de korpsleiding de diensthoofden hierop nadrukkelijk aan. Het effect daarvan is al merkbaar.

De meeste klachten (70) zijn ingediend tegen medewerkers van de Dienst Verkeerspolitie. Op een tweede plaats stond de Dienst Spoorwegpolitie met 45 klachten. De meeste klachten gingen over hoe mensen zich behandeld voelden. De Verkeerspolitie werd daarnaast regelmatig aangesproken op het eigen verkeersgedrag en de Spoorwegpolitie kreeg een aantal klachten over geweldgebruik tegen zich ingediend. Het laagste aantal klachten betrof discriminatie (al dan niet rond de identificatieplicht).

budsman namelijk niet het juiste adres. Om een voorbeeld te geven: klachten die wij krijgen, gaan dus niet over de boete zelf, want daarvoor kun je naar de rechter, maar over de behandeling op straat. Twee van de veertien klachten zijn tussentijds afgedaan en uiteindelijk maakten we één rapport op. In 2004 waren dat er drie: bijna allemaal bejegeningsskwesties. Te ruw de handboeien omgedaan, een eenvoudige boete onnodig laten escaleren. Dat soort zaken."

De Nationale ombudsman kan aan zijn rapportage een aanbeveling koppelen. Bijvoorbeeld als er geen schadevergoeding is betaald, kan hij aangeven dat het aan te raden is dat alsnog te doen. Brenninkmeijer: „We gaan nauwkeurig na wat er met die aanbevelingen gebeurt. Hoewel het niet verplicht is ze op te volgen, leert de ervaring dat dit in 92% van de gevallen wel gebeurt. Veel mensen denken dat je macht moet hebben om gezag uit te kunnen oefenen.

Dit is niet zo. Onafhankelijkheid is misschien nog wel belangrijker. Het KLPD ziet de rapporten én de aanbevelingen overigens als jurisprudentie en gebruikt ze om het werkproces verder te verbeteren."

Hoewel Brenninkmeijer tevreden is over de samenwerking en de aantallen klachten die de ombudsman bereiken niet enorm zijn, denkt hij wel dat er op een eenvoudige manier veel extra bereikt kan worden. „Ik ben na mijn functie als vice-president bij de Centrale Raad van Beroep een tijd lang mediator geweest. Mediation is een buitengewoon krachtig middel. Maar niet alleen tijdige bemiddeling kan klachten voorkomen of oplossen, ook een eenvoudig 'sorry' doet wonderen. Ik heb zojuist een rapport de deur uit gedaan over een andere overheidsinstantie. Ik heb de aanbeveling gedaan om bejegeningssklachten op een meer informele wijze aan te pakken door gebruik te maken van mediation.

De ervaring leert dat een bemiddelend gesprek meer geschikt is voor het herstel van vertrouwen van de burger in de instantie en voor het leereffect bij die instantie. Want een uitspraak van de ombudsman brengt misschien recht, maar het contact is dan al blijvend verstoord."

Versterking samenwerking KLPD-politieregio's

Om de samenwerking tussen het KLPD en de 25 regionale korpsen te versterken, gaf het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in 2001 de opdracht in projectvorm na te gaan op welke punten verbetering kon worden geboekt. Het project leidde tot een implementatieplan met daarin een concrete beschrijving van taken en verantwoordelijkheden van alle 26 korpsen. In oktober 2003 gaf de minister van BZK het KLPD opdracht de adviezen uit het rapport, waar mogelijk, uit te voeren. De Raad van Hoofddcommissarissen begeleidde dit vervolgtraject en zond eind 2004 een advies (Synergie en Samenwerking) naar de minister van BZK.

Als vervolg op het eindrapport bezocht de korpsleiding van het KLPD in 2005 de korpsleiding van de diverse politieregio's. Deze bezoeken waren er mede op gericht de praktische gevolgen van het eindrapport voor de samenwerking nog eens door te nemen en hierdoor helder te krijgen dat het rapport echt een hernieuwde samenwerking met zich meebrengt. Verder voerden ook de diensten Verkeerspolitie en Waterpolitie op tactisch niveau verkennende gesprekken met vele politieregio's over de mogelijkheden tot samenwerking. De Dienst Verkeerspolitie maakte een efficiency- en capaciteitsanalyse van de ongevalbehandeling op de aangewezen trajecten op het hoofdwegenet. Deze analyse geeft inzicht in het verkeersaanbod op verschillende trajecten en verschillende momenten van de dag. Aan de hand hiervan kan de Dienst Verkeerspolitie de beschikbare capaciteit gericht inzetten en er onderbouwd voor kiezen over toezicht op bepaalde trajecten afspraken te maken met de politieregio's. Richting de Dienst Waterpolitie heeft een aantal regio's aangegeven gebruik te willen maken van toezicht op de recreatievaart door deze dienst.

Ook op en rond het spoor leidt het eindrapport tot een nieuwe taakverdeling. Voor alle spoorterreinen geldt: in de treinen, op de baanvakken (spoor) en op de perrons is het KLPD verantwoordelijk. Het publieke domein van het station, met name de stationshal, is het werkterrein van de regiokorpsen. Reden voor deze keuze is dat het werk in dit gebied meer aansluit bij de basispolitiezorg, het werkterrein van de regiopolitie, dan bij de specialistische taken van het KLPD. Het toezicht op de vijf megastations vormt hierop een uitzondering. Hier is het publieke domein van het station een gezamenlijke verantwoordelijkheid van KLPD en regiokorpsen. Deze samenwerking is vastgelegd in convenanten. De vijf megastations zijn: Amsterdam Centraal (CS), Rotterdam CS, Utrecht CS en Den Haag CS en Schiphol. Voor de Dienst Levende Have Politie leidde het eindrapport tot de fundamentele vraag hoe de organisatie van de bereden ondersteuning voor de Nederlandse politie het beste vorm gegeven kan worden. Deze vraag komt enerzijds voort uit de grote behoefte in de regiokorpsen naar 'beredenen' als ondersteunend middel en hangt anderzijds samen met de inefficiënte landelijke structurering.

De Board Toezicht en Ordehandhaving heeft een onafhankelijk onderzoek naar de behoefte aan bereden ondersteuning bij de politiekorpsen laten uitvoeren en heeft aanbevelingen ontvangen over de gewenste landelijke organisatie structuur. Daarnaast verzocht deze board het Nederlands Politie Instituut een onderzoek te starten naar de mogelijkheid om de dienst om te vormen naar een 'shared service' voor partners. Dit laatste onderzoek is nog gaande.

De korpschef van het KLPD heeft in 2005 de laatste ontwikkelingen in het dossier samenwerking KLPD-politieregio's toegelicht in de Board Handhaving van de Raad van Hoofddcommissarissen. Ook in 2006 blijft de versterking samenwerking KLPD-politieregio's op de agenda van de Board Handhaving staan.

Unit Teleservice

Bij de Unit Teleservice van het KLPD komen alle niet-routeerbare telefonische 1-1-2-oproepen van burgers binnen. Dit zijn oproepen waarvan niet te zien is waar zij vandaan komen, bijvoorbeeld via gsm of internet-telefonie. Het gaat hier om circa 70% van alle noodoproepen in Nederland. In 2005 beantwoordden de centralisten 4,1 miljoen noodhulpmeldingen. Net iets meer dan in 2004.

Het aantal gesprekken dat binnenkwam via het Landelijk Telefoonnummer Politie 0900 – 8844 bedroeg 1,1 miljoen.

Meld Misdaad Anoniem

De anonieme meldlijn Meld Misdaad Anoniem (M.) is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Dit blijkt onder andere uit de toename van het aantal meldingen in 2005 en uit het hoge percentage behandelbare meldingen (18%). Het afgelopen jaar nam de Unit Teleservice 56.500 anonieme meldingen aan. Dat is 10% meer dan het jaar ervoor. Redenen voor deze toename zouden kunnen zijn: de landelijke bekendheid die het nummer heeft, de aandacht die M. krijgt in de media en de campagnes die gevoerd worden om M. onder de aandacht te brengen. Partners van M. zoals politie en justitie, konden met hulp van M. 10% meer misdrijven oplossen (in totaal 562) en 744 mensen aanhouden.

Net als in 2004 gaan veel meldingen over drugshandel. Daarover kwamen in totaal 5.266 tips binnen, waarvan ongeveer 4.000 meldingen over hennepplantages. In november en december leverden 192 meldingen over vuurwerk een grote bijdrage aan het opsporen van levensgevaarlijke situaties. De politie spoorde 13.000 kilo illegaal vuurwerk op, waaronder een vangst onder een kinderbed. Melders gaven ook bruikbare informatie door over de diamantroof op Schiphol en de Hells Angels. Ook kwamen anonieme tips binnen over mogelijke aanslagen op de kamerleden Hirsi Ali en Wilders.

Misbruik 1-1-2

Van de jaarlijks 4,1 miljoen alarmoproepen gaat het in maar liefst 75% van de gevallen om misbruikers zoals pestbellers (mensen die moedwillig misbruik maken van het alarmnummer) en broekzakbellers (mensen die per ongeluk 1-1-2 bellen).

Om het pestbellen tegen te gaan verzond de unit het afgelopen jaar 40.000 voicemailbombardementen en 30.000 sms-berichten. Daarnaast ging de unit aan de slag met het ontwikkelen van een plan voor het elektronisch blokkeren van notoire pestbellers, zodat zij er als het ware 'niet meer doorkomen'.

Naar verwachting is dit eind 2006 mogelijk. Samen met Bureau Halt, de politie Rotterdam-Rijnmond en de politie Amsterdam-Amstelland pakte de unit jeugdige, notoire misbruikers van 1-1-2 aan. Daarbij trad de politie in contact met de ouders van deze 'boefjes'.

Opsporingstiplijn

„Heeft u een antwoord op één van deze vragen? Bel dan de opsporingstiplijn, 0800 – 6070.“ Of het nu gaat om een tip naar aanleiding van het programma *Opsporing verzocht*, een aankbiljet van een vermissing in de hal van het politiebureau of een opsporingsberichtje in de krant, sinds medio 2005 kunnen burgers hun tips allemaal via hetzelfde nummer doorgeven. Geen 'gehannes' meer met regionale nummers. Het resultaat hiervan in het eerste halfjaar: 50% meer meldingen.

Interne ontwikkelingen

Het KLPD opereert in een politiek gevoelige omgeving. De buitenwereld drukt een groot stempel op de werkzaamheden. Maatschappelijke gebeurtenissen als de aanslagen in Londen, het oppakken van de Hofstadgroep en de Hells Angels: het jaar 2005 kenmerkte zich door veel grote, operationele acties. Daarnaast onderging het korps het afgelopen jaar de nodige organisatorische veranderingen. Zo kreeg het er heel wat nieuwe taken en organisatieonderdelen bij. Denk aan de DSI, MOT-BLOM en het TBS-opsporingsteam. De impact van de komst van deze onderdelen op het beheer en de bedrijfsvoering is groot en doet een beroep op de flexibiliteit van de organisatie en haar medewerkers.

Een belangrijke verandering 'achter de schermen' van ons korps was de vorming van de Concerndienst Beleidsondersteuning & Control. Op operationeel gebied eisen de werkzaamheden in de strijd tegen het terrorisme en de taken in het kader van het stelsel Bewaken en Beveiligen, een belangrijk deel van de aandacht op van de blauwe en rechediensten. Naar verwachting blijft dit ook de komende jaren onverminderd hoog op de agenda staan. Om terrorisme succesvol het hoofd te kunnen bieden, is een integrale aanpak van essentieel belang. Door de bundeling van veel verschillende specialismen binnen één korps is integraliteit dé kracht van het KLPD. Dit neemt echter niet weg dat, zeker op het gebied van terrorismebestrijding, informatie-uitwisseling, afstemming en samenwerking met de regionale korpsen van heel groot belang is.

Dienst Speciale Interventies

In 2005 is een aanzet gegeven tot het oprichten van de Dienst Speciale Interventies. Binnen deze dienst in oprichting werken medewerkers van politie (regiokorpsen en KLPD) en defensie (Koninklijke Marechaussee en Korps Mariniers) samen. De dienst bestaat uit de Unit Interventie, de opvolger van de Bijzondere Bijstands Eenheid-Snelle Interventie Eenheid (BBE-SIE), scherp-schutters en een eigen staf met diverse operationele experts. Het is voor het eerst dat civiele taken worden samengevoegd met defensiewerkzaamheden. Hierdoor wordt het mogelijk om in korte tijd aan de meest uiteenlopende situaties aan de bovenkant van het geweldsspectrum het hoofd te kunnen bieden. In 2005 is de BBE-SIE meer dan tien keer ingezet. Het betrof in alle gevallen aan terrorisme gerelateerde situaties.

Unit Landelijke Interceptie

De Unit Landelijke Interceptie is sinds mei vorig jaarig ondergebracht bij de Dienst Specialistische Recherche Toepassingen. Deze unit faciliteert de Nederlandse politie in interceptie door het tappen van alle wettelijk aftapbare telecommunicatie. Binnen de unit is de kennis en capaciteit op dit gebied landelijk gebundeld.

De Unit Landelijke Interceptie vangt de signalen op en geeft die door. Het feitelijke uitluisteren van gesprekken gebeurt door het korps waar het betreffende onderzoek loopt of door de Dienst Nationale Recherche. Alle korpsen zijn ervan doordrongen dat centrale organisatie van beheer, beveiliging en innovatie van de interceptiefaciliteit winst oplevert voor de hele Nederlandse politie.

MOT-BLOM

Het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT, onderdeel van justitie), wordt in de komende jaren in een projectorganisatie opgenomen binnen de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI). Het wordt samengevoegd met het Bureau ter ondersteuning van de Landelijke Officier van justitie inzake de Wet MOT (BLOM), dat al onderdeel is van de DNRI. De belangrijkste taak is het voorkomen en bestrijden van het witwassen van gelden die door misdrijf zijn verkregen, het voorkomen van de financiering van terrorisme en het voorkomen van misbruik van het financiële stelsel.

NCIPS naar KLPD

Het Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking (NCIPS) wordt samengevoegd met de Dienst Internationale Netwerken. Er ontstaat een nieuwe dienst die moet uitgroeien tot een 'one stop shop' voor de Nederlandse en de buitenlandse politie als het gaat om internationale samenwerking. Beleid en operationeel politiewerk gaan binnen deze dienst hand in hand. Naar verwachting is het samengaan van de DIN en het NCIPS per 1 juli 2006 een feit.

Opsporingsteam voor voortvluchtige TBS-gestelden

Het opsporen van voortvluchtige TBS-gestelden wordt een nieuwe KLPD-taak. Tot op heden waren de regionale korpsen hiervoor verantwoordelijk, ondersteund door een informatie-knooppunt bij de DNRI. In 2005 is het KLPD gestart met de uitwerking van het plan ontsnapte TBS'ers weer op te pakken. De tijdelijke voorziening is ingericht en al operationeel ingezet.

Prestatiebeloning

In het kader van het convenant met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn prestatie-indicatoren afgesproken, die een prestatiefinanciering kunnen opleveren. Over het geheel genomen voldeed het KLPD aan de gestelde normen voor 2004. Het KLPD ontving daarom medio 2005 een bedrag van bijna vijfeneenhalf miljoen euro aan prestatiebeloning over 2004. In prestatiecontracten met de politiekorpsen zijn op tal van punten afspraken vastgelegd over de doelen die in 2006 bereikt moeten zijn. Op weg daar naartoe moesten de korpsen in 2004 al gemiddeld 35 procent van de doelstellingen halen. Over 2005 ligt de eis op gemiddeld 65 procent en in 2006 moeten alle korpsen alle afgesproken doelstellingen halen.

Interne prestatieprijzen

Op de nieuwjaarsreceptie reikte korpschef Van Zunderd voor de tweede keer de interne prestatieprijzen uit voor beste dienst, beste project en beste individuele prestatie. Medewerker van het jaar was Co Scholman, eerste medewerker Verkeerspolitie, taakaccent Video Registratie Onopvallende Surveillance.

Naast medewerker van het jaar koos het korps ook de dienst van het jaar 2005: de Dienst Logistiek en het project van het jaar: C2000. De winnaars ontvingen een oorkonde en een geldbedrag. Dick Schoof, korpsbeheerder KLPD: „Leuk dat de 'niet-sexy' diensten in de prijzen vielen. Het KLPD is meer dan recherche, de bestrijding van terrorisme en de aanpak van de georganiseerde criminaliteit.”

Operationeel Centrum Driebergen C2000

De meldkamer van het KLPD maakte de afgelopen paar jaar veel ontwikkelingen door. Allemaal met één doel voor ogen: nog verder professionaliseren. Het begon in december 2003 met de fusie van de in Utrecht gevestigde Centrale Meldkamer Spoorwegpolitie met de meldkamer Driebergen. Gevolgd door de overschakeling naar het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) ter vervanging van het eigen meldkamersysteem. In juli 2001 startte het KLPD met het programma C2000, dat ook op de meldkamer een grote impact heeft. De voorlopig laatste grote verandering was de verhuizing in juli 2005 naar een gloed-nieuwe meldkamer in het Operationeel Centrum Driebergen (OCD). Vandaaruit worden nu alle blauwe KLPD-diensten ondersteund en aangestuurd.

Vanaf oktober 2005 biedt het OCD, naast aan de KLPD-meldkamer en de (recherche)commandokamers van het KLPD, ook onderdak aan de landelijke meldkamer van de Koninklijke Marechaussee. De verwachting is dat ook de Landelijke Meldkamer Ambulance Zorg Nederland in het OCD wordt gevestigd. Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) van het Ministerie van BZK heeft eveneens zijn kantoren hierin gevestigd en wordt facilitair door het KLPD ondersteund. Multidisciplinaire samenwerking staat centraal in dit nieuwe centrum dat minister Remkes van BZK begin oktober 2005 officieel opende. Minister Remkes onderstreepte in zijn openingsspeech het belang van multidisciplinaire samenwerking, ook in de meldkamers. Hij is voorstander van één multidisciplinaire frontoffice en verschillende gespecialiseerde backoffices. Bij het werk van hulpverleners moet de burger in nood steeds centraal staan. KLPD-Korpschef Peter van Zunderd ziet het Operationeel Centrum Driebergen als een symbool van zowel de noodzaak als de wil tot samenwerking van de verschillende partijen. „Een samenwerking die in deze tijd niet meer vrijblijvend is, maar een must. Steeds meer zullen de landelijke meldkamers tegen elkaar aanschuiven, zodat we slagvaardiger kunnen optreden. Niet als organisaties apart, maar elkaar juist versterkend in het gezamenlijk opereren”, aldus Van Zunderd. Hij vervolgt: „Bij grote incidenten en rampen, maar ook bij de bestrijding van criminaliteit en terroristische activiteiten is het tijdig uitwisselen van informatie en het coördineren daarvan essentieel. Onze mensen op straat die het feitelijke werk doen, moeten precies en zo snel mogelijk weten wat hen te doen staat. Korte lijnen zijn daarin de rode draad. Je moet elkaar goed kennen en weten hoe de ander reageert als er snel moet worden gehandeld, als de druk groot is en de situatie ernstig. En dat geldt zeer zeker ook voor de meldkamers, waar alle acties gecoördineerd worden.”

C2000 is het nieuwe, digitale communicatiesysteem voor politie, ambulance, brandweer en Koninklijke Marechaussee. In juli 2001 startte het KLPD een programma KLPD-C2000.

Binnen C2000 vormen de meldkamers een belangrijke schakel. Na een intensieve voorbereiding startte eind februari 2005 de ombouw van de voer-, vaar- en vliegtuigen van het KLPD en de Politieacademie. Het KLPD werkte samen met de Politieacademie, omdat deze aan het KLPD gelieerd is. De ombouwoperatie was nodig om de overgang naar C2000 mogelijk te maken. Analoge randapparatuur moest worden vervangen door digitale randapparatuur. Wennen aan de nieuwe apparatuur en aan het gebruik van gespreksgroepen moest tijdens de ombouwfase tussen de bedrijven door. Immers, het operationele werk ging gewoon door. Begin juni 2005 was deze logistiek complexe inbouwoperatie van zo'n 800 voertuigen voor het KLPD en de Politieacademie afgerond. De diensten Waterpolitie, Spoorwegpolitie, Verkeerspolitie, Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging, Logistiek en Levende Have Politie maken sinds die tijd gebruik van C2000. Op 1 juli 2005 werden de analoge verbindingssystemen Alex 90 en het GN1483-netwerk van de Spoorwegpolitie uitgeschakeld en was het KLPD volledig over op C2000.

Informatie Gestuurde Politie (IGP)

De IGP-werkwijze is ingevoerd bij diensten Waterpolitie, Spoorwegpolitie en Verkeerspolitie. Bij de DLVP en DKDB is een eerste aanzet gegeven. Voor de DNR is in samenwerking met de Politieacademie een opleiding ontwikkeld.

Dienstleiding, unithoofden en operationeel chefs (OC's) verzorgen, ondersteund door de Politieacademie, een IGP-training voor hun medewerkers. De OC's volgden een opleiding waarna zij hun eigen medewerkers opleidden: het train-de-trainer principe.

Met IGP werken de KLPD-diensten informatiegestuurd. Om IGP te ondersteunen stelden de blauwe diensten informatieambtenaren aan. Daarnaast is er een Korps Informatie Centrum en is er een aantal Dienst Informatie Centra (DIC's). Bijvoorbeeld DIC-Water van de Dienst Waterpolitie, een knooppunt van informatiestromen. DIC-Water adviseert de dienst- en unitleiding van de Waterpolitie over landelijke trends en ontwikkelingen, ondersteunt bij het maken van probleemanalyses en bij het verzorgen van de briefing/debriefing-cyclus op de groepen/vaartuigen.

Het gedachtegoed rond IGP is in het eerste kwartaal van 2005 breed uitgezet binnen de Dienst Spoorwegpolitie. Na een pilot (IGP-proeftuin) bij de Unit Amsterdam en werkervaring bij de Unit Zuid-West, was het tijd om IGP binnen de hele dienst leven in te blazen. Het doel dat de dienst voor ogen staat is het bouwen van een 'ideale informatiehuishouding'. Naast de training die de medewerkers volgden is er een aantal concrete projecten gestart, zijn doelstellingen vastgesteld en probleemeigenaren aangewezen.

Korps Informatie Centrum

Het Korps Informatie Centrum (KIC) en de informatiecentra in de diensten spelen een essentiële rol in de stroomlijning van (operationele) informatie, noodzakelijk voor gerichte opsporing en handhaving. Het KIC is onderdeel van de DOC en was in oprichting in 2005. Dit zal voortduren in 2006. Het centrum gaat de regie voeren over de informatiestromen binnen het korps en zal gaan bestaan uit een korpsbrede vertegenwoordiging van alle operationele diensten van het korps. Deze specialisten verrichten centraal vanuit het KIC werkzaamheden voor de eigen dienst, het korps als totaal, de regionale korpsen en de Bijzondere Opsporingsdiensten.

Het KIC is verantwoordelijk voor het vervaardigen van KLPD-situatierapportages en is de verbindende schakel naar het Nationaal Informatie Knooppunt van de DNRI. Het KIC werkt daarnaast nauw samen met de infodeskmedewerkers van de DNR. In 2005 zocht het KIC aansluiting met de verschillende Dienst Informatie Centra en de informatieambtenaren binnen de diensten. Een aantal operationele diensten zijn reeds bij het KIC vertegenwoordigd, de verwachting is dat medio 2006 het KIC volledig bemensd en operationeel zal zijn.

Daarnaast is in mei 2005 de inlichtingendienst KLPD verplaatst van het Bureau Veiligheid en Integriteit naar het KIC. In 2006 zal de doorontwikkeling van deze eenheid verder gestalte krijgen.

Procesmanagement

Politiek, maatschappij, burgers en partners van het korps vragen steeds meer van de dienstverlening en de prestaties van de Nederlandse politie. Er worden hoge eisen gesteld en de maatschappelijke risico's zijn groot, bijvoorbeeld op het gebied van terrorismebestrijding. Reden om steeds bewuster te kijken naar de samenhang tussen de verschillende werkzaamheden. Er is dan ook geen korps dat zich niet bezighoudt met procesmanagement en het KLPD bleef niet achter.

Grofweg berekent procesmanagement dat politiemedewerkers over afdelings- en dienstgrenzen heenkijken en doordringen zijn van de raakvlakken die hun werk heeft met dat van anderen. Het ultieme doel: het verbeteren van de prestaties. Het KLPD heeft een korpsbrede visie op het totale werkproces van het korps in de vorm van een procesmodel. Uitvoering van het model geeft inzicht en laat bijvoorbeeld zien of landelijk vastgestelde processen zijn vertaald naar de KLPD-praktijk. Peter Dusseldorp, programmamanager doorontwikkeling procesmanagement: „In een procesbeschrijving leg je – dienstoverstijgend – afspraken vast: welke stappen moeten genomen worden om het eindresultaat te bereiken, wat is daarvoor nodig, welke medewerkers spelen daarbij een rol en waar moeten we verder nog rekening mee houden? Met het programma hebben we een flinke turbo op het procesmanagement gezet. Dat betekent niet dat alle procesbeschrijvingen nu klaar zijn. Voor de invoering staat zeven jaar. We zijn er nog lang niet, maar het is bij veel diensten al bijna 'gewoon' om met dit model te werken.”

Diensthooften en korpsleiding startten het programma Doorontwikkeling procesmanagement in 2004. Een klein programmbureau en een tiental proceseigenaren met hun procesteams begonnen met een eerste verbetercyclus. Het gaat binnen het KLPD om de processen besturen, ondersteunen, informatie en intelligence, intake, noodhulp, handhaven, opsporen, operationele ondersteuning, beveiligen personen en logistiek.

Sommige processen zijn dienstoverstijgend aangepakt omdat het feitelijk hetzelfde proces betrof. Andere processen zijn afhankelijk van een succesvolle samenwerking tussen diensten, en vanuit die optiek, benaderd.

Simulatie werkprocessen

Vincent Dubois is adviseur beleid en doorlichting bij de DKDB.

„Bij het proces Beveiligen Personen gingen we er in eerste instantie vanuit dat we vier verschillende werkprocessen hadden: een proces voor dreiging tegen het leven gericht, een proces dat de dreiging tegen de fysieke integriteit beschrijft, een beschrijving voor liaisonopdrachten en tot slot de beschrijving voor ambtelijke opdrachten. Gaandeweg groeide het besef dat de vier afzonderlijke processen in elkaar konden worden geschoven zonder afbreuk te doen aan het specifieke karakter van elk. Het voordeel is dat we veel meer gestandaardiseerd kunnen werken. Tijdens de implementatie hielden we een aantal sessies waarin processen gesimuleerd werden. Heel interessant om te zien wat er dan gebeurt: alle actoren achter een apart tafeltje en dan fictieve opdrachten 'het proces' insturen. Zoals: morgen vertrekken de prins en prinses naar Argentinië; hoe gaan we hiermee om en wie doet wat? Als je daarna in een redelijk tempo nieuwe opdrachten inbrengt, en ook nog eens interventies doet, bijvoorbeeld met informatie over dreiging, dan gaat zo'n proces echt leven.”

Personeel

Formatie

Het KLPD had eind 2005 4.598 medewerkers in dienst: 2.749 executieve en 1.722 administratief/technische medewerkers. Exclusief de inactieven (127) betekent dit dat er 4.471 personeelsleden inzetbaar waren. In totaal waren 3.443 (74, 8%) mannen en 1.028 vrouwen (22,4%) actief in de organisatie. Gedurende 2005 is de feitelijke sterkte van het KLPD toegenomen met 572 personeelsleden. Mede als gevolg van de implementatie van de Dienst Nationale Recherche bij het KLPD en de sterke groei bij de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging groeide per saldo het aantal executieve medewerkers met 365 (300 mannen en 65 vrouwen). Het aantal administratief/technische medewerkers groeide per saldo met 179 (80 mannen en 99 vrouwen). De Concerndienst Informatievoorziening, de Dienst Verkeerspolitie en de Dienst Nationale Recherche Informatie namen enigszins in omvang af.

Eind 2005 had het KLPD 280 executieve vrouwen in dienst, 5 meer dan de doelstelling over 2005: 275. Het korps moet het aantal vrouwen in executieve dienst in 4 jaar verdubbelen van 215 (peildatum 1-1-2005) tot 430 (peildatum op 1-1-2009). Het aandeel allochtonen in het korps is gestegen van 3,7% begin 2005 naar 4,1% eind 2005. De doelstelling van 4% aan het eind van 2005 is daarmee gehaald. Voor deze doelstelling houdt het KLPD de komende jaren bij selectie van medewerkers extra aandacht. Met het Landelijk Expertisecentrum voor Diversiteit worden maatregelen in de werving getroffen.

Verzuim

Mede dankzij het in 2005 verder ontwikkelde Arbo-, Verzuim- en Reïntegratiebeleid (AVR) daalde het ziekteverzuim binnen het korps de afgelopen twee jaar flink. Was het verzuim in 2002 nog 8,8%, in 2003 daalde dit naar 8,1%, in 2004 naar 7,8% en in 2005 verder naar 7,1%. Hiermee presteerde het korps aanmerkelijk beter dan de doelstelling van 2005: 7,8%.

Het is belangrijk dat het ziekteverzuim teruggelopen is. Belangrijk voor de medewerkers zelf en belangrijk voor de productie en doelmatigheid. In 2005 zijn aanvullende activiteiten zoals het AVR project en andere projecten ter intensivering van de aanpak van het ziekteverzuim gestart. De doelstelling hiervan is om de ingezette daling ook in 2006 en volgende jaren te continueren en te borgen.

Fit en gezond

De KLPD-Taskforce Fit en Gezond zet zich in om de fit- en gezondheid van medewerkers te bevorderen. Deze werkgroep reikt medewerkers mogelijkheden aan die helpen hun lichamelijke én geestelijke conditie te verbeteren en op peil te houden. De eerste activiteiten van de Taskforce bestonden in 2005 uit het inzetten van CAO-gelden. Medewerkers die lid zijn van een sportvereniging konden een bijdrage ontvangen van 100,-. Hiervan maakten 1.481 medewerkers gebruik. Medewerkers die wel veel sporten, maar geen lid zijn van een vereniging, zoals marathonlopers, konden een budget aanvragen. Hiervan maakten 385 medewerkers gebruik. Dit budget is te vergelijken met een spaarrekening. Het KLPD reserveert geld. Op het moment dat iemand bijvoorbeeld geld moet betalen om aan een wedstrijd deel te nemen, kan hij een deel van zijn budget opnemen. Een andere activiteit van de Taskforce Fit en Gezond in 2005 was het ontwikkelen van de mogelijkheid om medewerkers een fit- en gezondheidstest aan te bieden. Dit traject wordt inmiddels aanbesteed en komt na de zomer van 2006 van de grond. Waar de Taskforce zich ook mee bezighoudt, is een voedings- en leefstijlplan. De gezonde voeding ligt inmiddels vooraan in het bedrijfsrestaurant in Driebergen. En er staat nog meer op stapel op het gebied van voeding. Sandro Dirckx, projectleider van de Taskforce: „De kroketten verbannen uit de kantine heeft geen zin. Maar je kunt mensen wel bewust maken van een gezond leefpatroon.”

Leer- en ontwikkelcentrum

Meebewegen met de eisen die de maatschappij stelt aan het politiewerk. Dat is de kunst. Belangrijk hierbij is anticiperen op de toekomst. Het Leer- en ontwikkelcentrum (LOC) van het KLPD ondersteunt de diensten bij het sturen op de competenties die ze in de toekomst nodig hebben. Dit vergt een andere manier van kijken dan in het verleden. Toen werden medewerkers beoordeeld op hun prestaties van het voorgaande jaar. Nu is het zo dat het korps de ontwikkeling van de medewerker koppelt aan de korpsdoelstellingen. Het LOC zette in 2005 vooral in op de invoering van Ontwikkelingsgericht Personeelsbeleid (OPB) en op de ontwikkeling van het digitale ontwikkelplein. Op het Ontwikkelplein vinden medewerkers op dit moment allerlei informatie over competenties, OPB, jaargesprekken en functietyperingen. Vanaf 2006 kunnen medewerkers op dit digitale plein ook gebruikmaken van het 360-graden feedbackinstrument: een instrument waarmee ze kunnen nagaan welke competenties goed ontwikkeld zijn en aan welke ze nog zouden moeten werken. Daarnaast moet het in de toekomst mogelijk zijn om als medewerker te zien welke stappen je allemaal nog moet doorlopen om van functie X naar functie Y te komen. Het LOC ondersteunt de diensten van het KLPD onder andere op het gebied van werving, competentiemeting, zij-instroomtrajecten en loopbaanadvies. Extra menskracht is vooral noodzakelijk voor de Dienst Nationale Recherche en de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging. Het LOC ondersteunt deze diensten bij het werven. Uitgangspunten van het KLPD: medewerkers zijn functioneel flexibel inzetbaar en verantwoordelijk voor hun eigen loopbaan en functioneren.

Ontwikkelingsgericht Personeelsbeleid

Uitgaan van de organisatieresultaten in de toekomst: dat is de kern van Ontwikkelingsgericht Personeelsbeleid (OPB). Niet meer terugkijken met een medewerker naar het recente verleden, zoals dat bij functionerings- en beoordelingsgesprekken gebeurde. Maar de ontwikkeling van individuele medewerkers koppelen aan de resultaten van het KLPD. Het afgelopen jaar volgden bijna alle leidinggevend en medewerkers van het korps een OPB-training. Elke dienst van het KLPD maakte het afgelopen jaar een plan van aanpak met daarin het tijdsplan dat de dienst kiest voor de invoering van OPB. Inmiddels zijn de eerste diensten begonnen met het voeren van de jaargesprekken, een onderdeel van OPB. Tijdens deze gesprekken wisselen medewerker en leidinggevende onder andere van gedachte over resultaatafspraken en competentieontwikkeling. Medewerkers van de Dienst Nationale Recherche (DNR) gebruiken OPB ook bij het terugkeren naar een passende functie in hun korps van herkomst. Hiervoor is het noodzakelijk dat de DNR en de regionale korpsen personeelsinstrumenten als jaargesprekken en persoonlijke ontwikkelplannen op elkaar afstemmen. In de personeelsarrangementen staan de afspraken hierover op papier.

Werving bij het KLPD

Allemaal naar binnen via dezelfde deur

Door de explosieve groei, vooral van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB), en door de komst van de Dienst Nationale Recherche heeft het korps ruim 600 vacatures open staan. Niet voor niets draaide er dan ook allerlei wervingstrajecten. *Extra* en *Van blauw naar grijs* zijn er twee van.

Aspiranten binnenhalen. Mensen omscholen, bijvoorbeeld van defensie naar politiewerk. HBO'ers werven die als analist, financieel of digitaal rechercheur aan het werk kunnen bij de Dienst Nationale Recherche. Het KLPD deed er het afgelopen jaar alles aan om vacatures te vullen. Niet alleen door op zoek te gaan naar aspiranten. Maar ook door bijvoorbeeld te denken aan zij-instromers en aan medewerkers die van dienst willen veranderen (*Van blauw naar grijs*). Sinds 2005 verloopt de werving van medewerkers hierbij centraal via het Bureau Werving. De selectie verloopt echter via de diensten zelf. Zij weten immers het beste wie ze in huis willen halen.

Solliciteren bij het KLPD verloopt sinds 2005 via één loket. Het Bureau Werving verzorgt de werving voor het hele korps. Dit betekent onder andere dat alle brieven op één punt binnenkomen en verzameld worden. Dit betekent ook dat vacatures in de media er altijd hetzelfde uitzien. Of ze nu in het blad *Blauw* het politievakblad staan, op www.politie.nl of in de bedrijfskrant van het korps. Werving is hierbij zowel extern gericht (op mensen die van buiten de politie of het KLPD komen) als intern (op mensen binnen het KLPD). Duidelijk is dat het werven van

Marieke Schnoing,
zij-instromer KLPD

Een politiediploma in twee jaar

„Wacht even. Blijf even hangen. Ik zie iemand bellen in de auto. En hij rijdt 160 kilometer per uur. Ik kan hem bijna niet bijhouden.” Marieke Schnoing, unithoofd bij de Dienst Verkeerspolitie in Assen, is op weg naar huis, maar nog steeds aan het werk. Ze laat de verkeers-overtreder volgen en zet hem aan de kant. Schnoing is zij-instromer. Ze studeerde Europese Bestuurskunde, maar wilde eigenlijk altijd al heel graag naar de politie. Dit kon via de Management Development Pool.

Zonder politieachtergrond toch op een executieve functie bij het KLPD komen werken. In sommige gevallen kan dat. De pilot MD-pool stelde een aantal mensen in de gelegenheid een versnelde opleiding (PK5) aan de Politieacademie te volgen om vervolgens als executief leidinggevende bij het KLPD aan het werk te gaan. „Na mijn VWO ging ik Europese Bestuurskunde studeren”, steekt Schnoing van wal. „Hoewel ik

politiemensen op dit moment lastig is. Daarom draaiden er het afgelopen jaar projecten zoals *Extra*: een project waarbij politiemensen versneld opgeleid kunnen worden tot rechercheur. Soms hoeven mensen namelijk geen 'hele' opleiding te volgen. Bijvoorbeeld omdat ze veel ervaring hebben of hoog zijn opgeleid zijn. Een andere mogelijkheid om mensen zonder politieopleiding snel aan het werk te krijgen is een traject van 'werkend leren'. Dit gebeurt vooral bij de DKDB. Daar leren ze eerst wat ze nodig hebben om 'de straat op te kunnen'. De rest leren aspiranten en andere nieuwe medewerkers in de jaren die daarop volgen.

Vanaf 2006 staat het project *Werven & Binden* centraal bij het KLPD. Doel hiervan: 400 mensen binnenhalen in 2006. Eén van de instrumenten die hierbij moet gaan werken is het systeem van personeelsarrangementen. In zo'n arrangement maken de regiokorpsen en het KLPD afspraken over het rouleren van medewerkers. Zo blijven medewerkers uit de korpsen die bijvoorbeeld graag bij de Dienst Nationale Recherche willen werken, maximaal zes jaar. Daarna gaan ze terug naar hun korps van herkomst of op zoek naar een andere baan. Personeelsarrangementen moeten een bijdrage gaan leveren aan de professionalisering van de opsporing in Nederland. Recherchemedewerkers uit bijvoorbeeld regionale korpsen en bijzondere opsporingsdiensten kunnen na zes jaar bij de Dienst Nationale Recherche

hun opgedane kennis en ervaring regionaal weer in de praktijk brengen.

Het rouleren van medewerkers om de opsporing te verbeteren, gebeurde overigens bij de kernteams ook al. Maar het leverde soms problemen op om in een passende functie terug te keren. Roulatie van medewerkers is overigens geen doel op zich. Het is slechts een middel. Alleen op deze manier kan het KLPD hoogwaardige expertise binnenhalen en delen, en toonaangevend zijn op het gebied van nieuwe ontwikkelingen, strategieën en werkwijzen.

destijds ook al naar de politie wilde, zag ik een politieopleiding toen niet zitten. Na mijn afstuderen kwam ik echter wel tijdelijk bij de politie terecht en daarna bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Ja, en toen zag ik die advertentie van het KLPD in de Intermediar..."

Schnoing solliciteerde, werd zorgvuldig geselecteerd uit 800 sollicitanten, stapte in, rondde de tweejarige opleiding met succes af en werd in december 2005 officieel unithoofd bij de Verkeerspolitie. „Het was wel even wennen: op je negen-entwintigste weer naar school. Maar ik ben blij dat deze mogelijkheid voor zij-instromers bestaat en dat ik het gedaan heb. Wat ik er onder andere mooi aan vond, is hoe het KLPD omgaat met eigen verantwoordelijkheid. We moesten allemaal tien kernopdrachten doen, maar ik kreeg vrijstelling voor twee ervan, vanwege mijn studie en ervaring. Dat is leuk natuurlijk. Ik wilde die tijd graag besteden om ervaring op te doen in de prak-

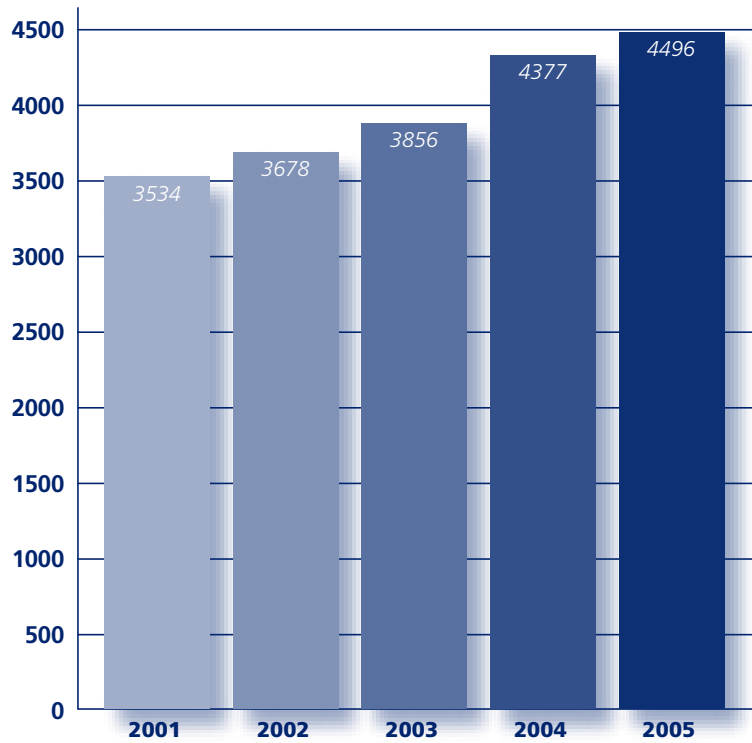
tijk. Dat kon. Niet alleen binnen het KLPD, maar ook daarbuiten, binnen de politieregio's. Daar was ik blij mee. Als leidinggevende hoef ik niet tot in detail te weten hoe dingen gaan. Maar ik wil wel graag het gevoel hebben een klein beetje met mijn voeten in de modder te hebben gestaan. Ondervinden hoe het is om elke dag op straat te werken. Dat weet ik nu. In die periodes in de praktijk heb ik zoveel meegemaakt. Zo belandde ik met oud en nieuw bijvoorbeeld in een groep vechtende jongeren in Almere. Het is bijzonder om mee te maken hoe een op het eerste oog onschuldige situatie kan omslaan. Het is bijzonder om te ontdekken hoe je zelf reageert op dit soort situaties. Nog bijzonderder is het om te zien hoe collega's ermee omgaan: de snelheid en het gemak waarmee ze reageren en dit soort zaken tot een goed einde weten te brengen."

Schnoing gebruikt de lessen die ze in de praktijk leerde nog steeds. „Ten eerste ben ik er scherp op dat politiemensen in sommige gevallen een vertekend beeld ontwikkelen van de maatschappij, omdat ze elke dag rottigheid meemaken. Daaraan besteed ik veel aandacht. Ten tweede weet ik nu hoe belangrijk het is om dingen als leidinggevende niet alleen te horen, maar ook echt mee te maken. Daarom plan ik in mijn agenda regelmatig een dienst met mijn medewerkers of een team." Schnoing sluit af: „Het is echt ongelooflijk met hoeveel plezier ik elke dag naar mijn werk ga."

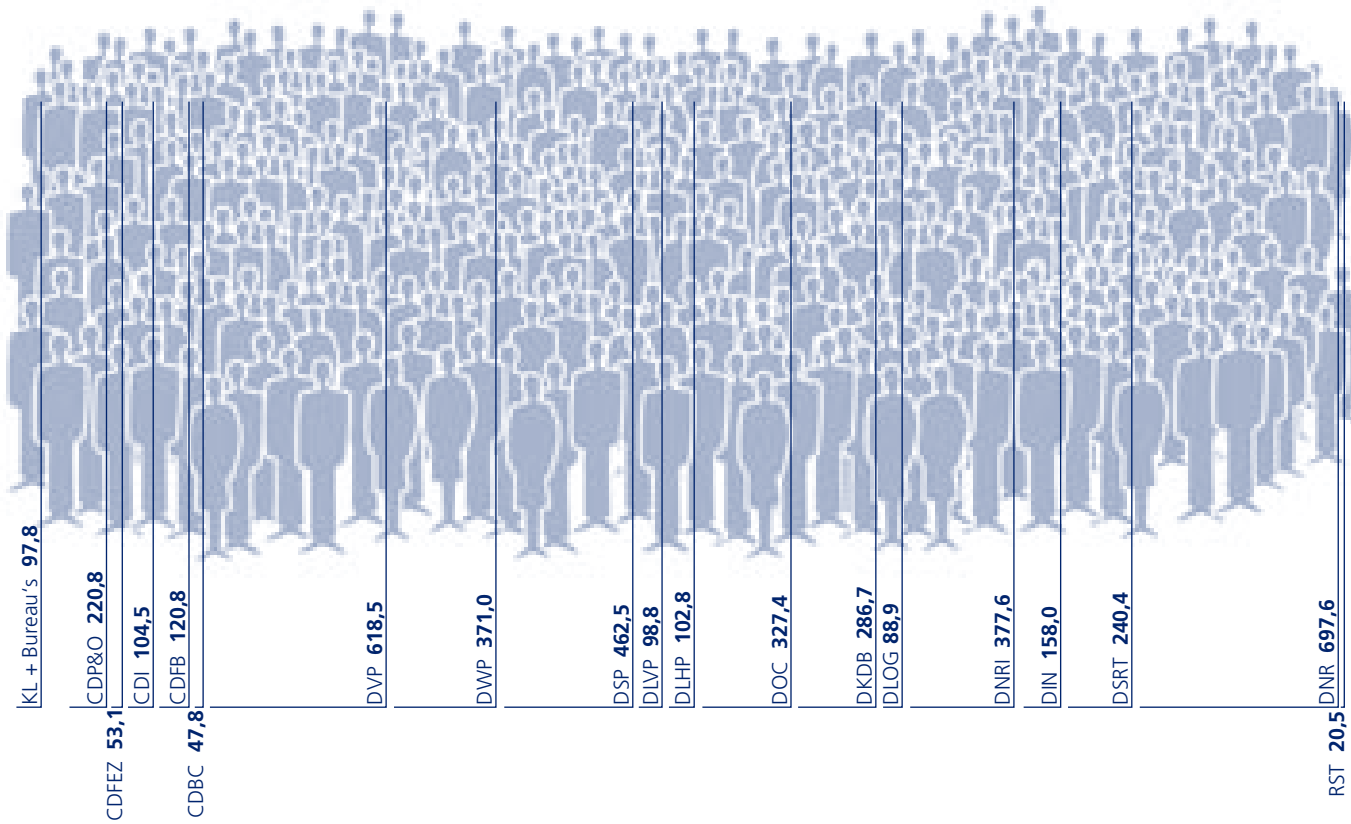
KLPD in cijfers

Kerncijfers

Gemiddelde FTE's

Gemiddelde FTE's per dienst

Jaarrekening

Het jaar 2005 is afgesloten met een positief resultaat van € 1,5 miljoen. Dit resultaat is met name het gevolg van een tweetal incidentele baten zoals prestatiebekostiging en een extra bijdrage. De prestatiebekostiging is ontvangen als gevolg van het realiseren van de doelstellingen over het jaar 2004, vastgelegd in het convenant tussen de ministers van BZK en Justitie en het KLPD. De extra bijdrage is het gevolg van het realiseren van de sterkte doelstelling.

Ultimo 2005 is een aantal risico's onderkend die mogelijk het eigen vermogen negatief beïnvloeden.

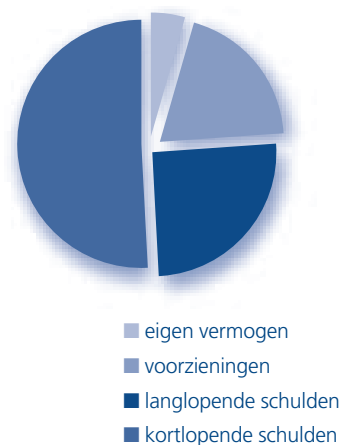
ACTIVA	31-12-2005	31-12-2004
vaste activa	94.557	107.227
vlottende activa	109.847	62.316
totaal activa	204.404	169.543

Activa per 31 december 2005

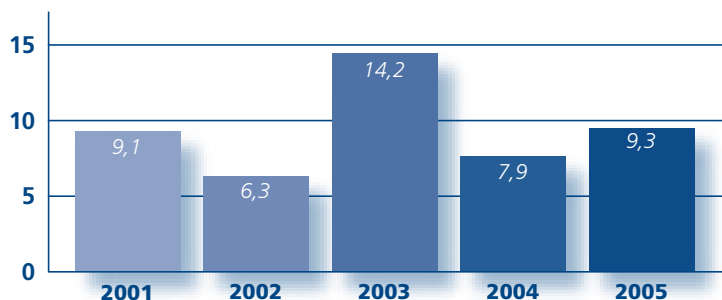

PASSIVA	31-12-2005	31-12-2004
eigen vermogen	9.305	7.850
voorzieningen	12.342	32.840
langlopende schulden	50.082	43.009
kortlopende schulden	132.675	85.844
totaal passiva	204.404	169.543

Passiva per 31 december 2005

Ontwikkeling eigen vermogen (in miljoenen euro's)

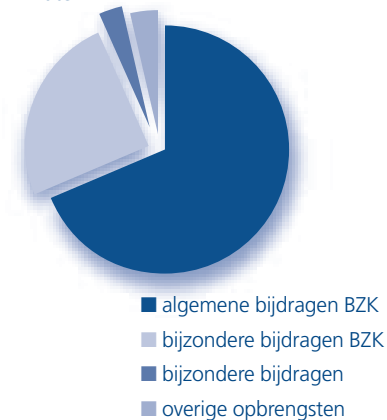
BATEN**31-12-2005**

algemene bijdrage BZK	306.119
bijzondere bijdragen BZK	108.899
bijzondere bijdragen overige departementen	13.453
overige opbrengsten	15.936

totaal baten**444.407**

Het onderdeel bijzondere bijdragen overige departementen betreft bijdragen van onder andere de Ministeries van Justitie, Verkeer & Waterstaat en Volksgezondheid, Welzijn & Sport

Baten

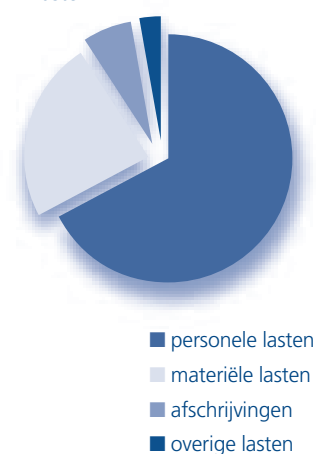
LASTEN**31-12-2005**

personele kosten	298.706
materiële kosten	103.895
afschrijvingen	28.436
overige lasten	11.915

totaal lasten**442.952**

De post overige lasten bestaat voor een bedrag van € 6,1 miljoen aan dotaties voorzieningen, rentelasten € 2,6 miljoen en buitengewone lasten € 3,2 miljoen. Het vormen c.q. doteren aan de voorzieningen heeft tot doel het korps in de toekomst betaalbaar te houden, zonder dat dit ten koste gaat van de operationele inzet.

Lasten

Het KLPD in het kort

De aanpak van de zware, georganiseerde criminaliteit, terrorismebestrijding, het toezicht op de Nederlandse hoofdverkeerswegen op het water, de weg en het spoor, informatiecoördinatie, het verzorgen van de kleding en uitrusting voor de Nederlandse politie, het trainen van politiepaarden en -honden, de beveiliging van leden van het Koninklijk Huis...

Uiteenlopende politiewerkzaamheden met één overeenkomst: binnen de Nederlandse politie zijn ze allemaal landelijk georganiseerd. Bijvoorbeeld omdat bundeling van kennis en expertise een duidelijke meerwaarde oplevert. Omdat de politietaak een bijzondere, centrale organisatie vereist of een specialistisch karakter heeft. Of omdat een landelijke organisatie efficiënter en kostenbesparend werkt.

Van de ongeveer 5.000 KLPD-medewerkers werkt de helft bij een recherche-onderdeel. De aanpak van de zware, georganiseerde criminaliteit en de terrorismebestrijding staan dan ook hoog op de agenda. Alle onderzoeken op dit gebied vinden plaats onder gezag van het Landelijk Parket. Daarnaast heeft het korps een coördinerende rol bij het inwinnen en veredelen van recherche-informatie en is het KLPD het loket voor het indienen en afhandelen van internationale rechtshulpverzoeken. Ook het toepasbaar maken van ultramoderne technologie voor de recherche, het inzetten van technische hulpmiddelen en interceptie door het tappen van alle wettelijk aftapbare telecommunicatie is KLPD-werk. Voor het beveiligen van bedreigde personen beschikt het korps over persoonsbeveiligers. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de veiligheid van onder anderen de leden van het Koninklijk Huis.

Te land, ter zee en in de lucht

Door toe te zien op de mobiliteit draagt het KLPD op een hele andere manier bij aan een veilige samenleving. Het KLPD doet dit onder meer op het spoor en in de treinen, op de hoofdverkeerswegen, de grote wateroppervlakten en op aangewezen autosnelwegen. Het KLPD beschikt hiervoor over specifieke branche-kennis, bijvoorbeeld op het gebied van het analyseren van grootschalige en ingewikkelde ongevallen.

Mensen en middelen

Het KLPD levert ook mensen en middelen die het politietoetreden tijdens grootschalige evenementen of rampen ondersteunen. Zo leveren een helikopterview, luchtfoto's en een live-video-verbinding een schat aan informatie en dragen politiepaarden bij aan het in bedwang houden van grote groepen mensen, bijvoorbeeld na een voetbalwedstrijd of tijdens een manifestatie. Tot slot is het KLPD de facilitaire dienst voor de Nederlandse politie en levert het korps onder meer de kleding, uitrusting, wapens en munitie.

Het KLPD heeft twaalf uitvoerende diensten, zoals de Dienst Verkeerspolitie of de Dienst Nationale Recherche en een dienst in oprichting: de Dienst Speciale Interventies. Voor de bedrijfsvoering heeft het KLPD vijf concerndiensten en twee staf-bureaus.

Beheer

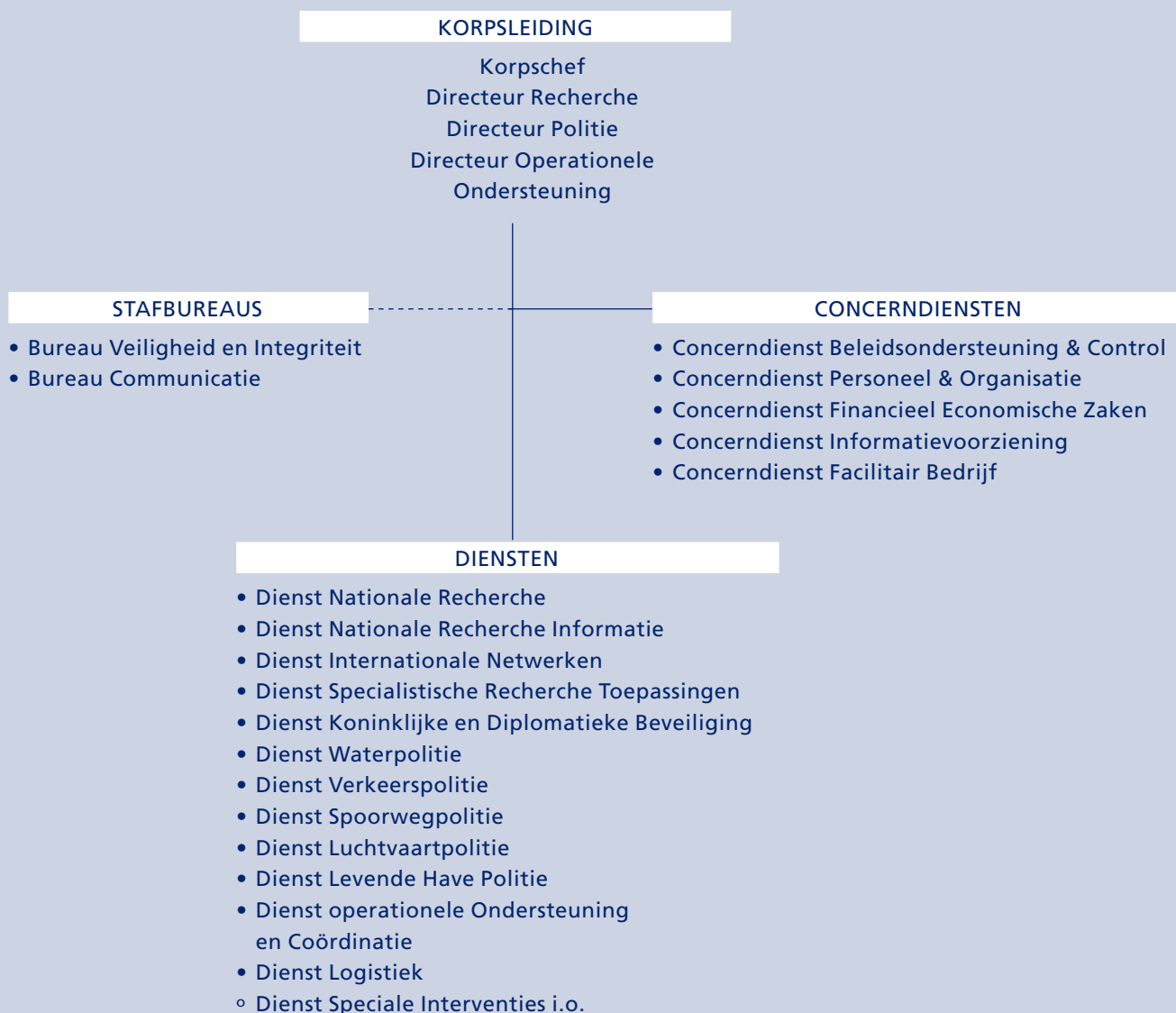
Het KLPD is een agentschap van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Als onderdeel van het ministerie valt het KLPD rechtstreeks onder de regie van de minister.

Het bestuur wordt gevormd door de 'KLPD-driehoek', die bestaat uit de gemandateerd beheerder (directeur-generaal Veiligheid), de hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie en de korpschef van het KLPD. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is formeel de beheerder van het korps. De hoofdofficier vervult de gezagsrol in de zware recherche-onderzoeken. Het lokale gezag is bevoegd voor het overige werk van KLPD-onderdelen in de geografische gebieden.

Meer informatie over het KLPD: www.politie.nl/klpd

Organogram

Korps landelijke politiediensten

Colofon

Coördinatie

Annemarieke Kroonstuiver

Coördinatie vormgeving

Marjolein Ruitenbeek

Hugo Willemse

Redactie

Angélique van Campen (Totaaltekst, Stolwijk)

Maureen Motta

Eindredactie

Annemarieke Kroonstuiver

Marjolein Ruitenbeek

Met medewerking van: Harm Beukenholdt, Nicole Braams, Jolijn van Dijk, Peter van Dusseldorp, Miriam van de Geer, Marco van Gent, Alek de Jong, Rob Kouwenhoven, Annemarie Onder De Linden, Dick van Oort, Jolanda Poppe-Ton, Luc Rademakers, Eva Smit, Ad Smulders, Arjen Stobbe, Jan van Tellingen, Gijs Tra, Louise Vijn, Tjerk de Vries, Esther van Woerkom.
En vele andere KLPD-medewerkers die enthousiast hun onmisbare bijdrage leverden aan dit jaarverslag.

Fotografie

Frans Vega, tenzij anders vermeld

Vormgeving

Het Lab—grafisch ontwerpers BNO, Arnhem

Druk

Broese & Peereboom bv, Breda

Oplage

2.200 exemplaren

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van het KLPD, Bureau Communicatie, Postbus 100, 3970 AC Driebergen.

Hoewel dit jaarverslag 2005 met zeer veel zorg is samengesteld, aanvaardt het KLPD geen enkele vorm van aansprakelijkheid voor schade ontstaan door eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Evenmin kunnen aan de informatie uit het jaarverslag rechten worden ontleend.

Dit jaarverslag staat ook op www.politie.nl/klpd